

2025-02-20

Rapport

Rapportnummer
PTS-ER-2024:33

Årsredovisning 2024

Post- och telestyrelsen

Rapportnummer

PTS-ER-2024:33

Diarienummer

24-15542

ISSN

1650-9862

Post- och telestyrelsen

Box 6101

102 32 Stockholm

08-678 55 00

pts@pts.se

www.pts.se

Generaldirektören har ordet

Under 2024 har PTS fortsatt växa och utvecklas med nya uppdrag. I en organisation där vi blir allt fler och där vi arbetar med en allt större bredd av uppgifter blir kulturfrågorna mycket viktiga. Under 2024 har vi genomfört ett kultur- och ledarskapsprogram för chefer och medarbetare med målsättningen är att bibehålla och utveckla en inkluderande, effektiv och hållbar arbetsplats. Med en kultur som genomsyrar verksamheten har vi goda förutsättningar att hantera nya utmaningar.

Det osäkra omvärldsläget, Sveriges Nato-anslutning och flera incidenter med skadade sjökablar i Östersjön har också präglat året. Vikten av en robust infrastruktur och vår roll i att bidra till återuppbyggnad av totalförsvaret och stärkt krishanteringsförmåga har blivit allt tydligare. Vi genomförde till exempel samverkansövningen Telö 24 men vi har också haft bred samverkan och samarbete med andra myndigheter och aktörer inom och utanför våra beredskapssektorer.

Vi har fortsatt stärka organisationen för att hantera ansvaret för flera initiativ från EU. Det handlar bland annat om DSA-förordningen som syftar till att öka tryggheten på nätet genom att förhindra olaglig och skadlig verksamhet.

PTS har huvudansvaret för tillsyn av lagen om tillgänglighet för produkter och tjänster som börjar gälla under 2025 och inom cybersäkerhetsområdet förväntas ny lagstiftning träda i kraft. För att förbereda de aktörer som berörs har vi arbetat med vägledning och förtydliganden av regler.

Att alla kan och vill delta i den digitala utvecklingen är en nyckel till en fortsatt trygg digitalisering av samhället. PTS driver sedan 2024 Digitalidag som samlar privata och offentliga aktörer som tillsammans verkar för digital inkludering. Genom att fortsätta tilldela bredbandsstöd kan snabbt bredband fortsätta nå ut i hela landet.

I december kom uppdraget att utreda hur PTS och Myndigheten för digital förvaltning (Digg) kan gå samman i syfte att kraftsamla kring digitaliseringsarbetet. Jag ser stora möjligheter med detta och är övertygad om att vi blir starkare tillsammans.

Avslutningsvis vill jag tacka alla medarbetare som trots alla nya utmaningar och svåra frågor att hantera på ett så bra sätt har bidragit till PTS goda resultat under 2024.

Dan Sjöblom
Generaldirektör

Innehåll

Generaldirektören har ordet	3
Om myndigheten	9
Myndighetens styrning	10
Mål för verksamheten.....	10
Vision och strategisk plan.....	11
Myndighetens finansiering.....	11
Förklaringar till resultatredovisningen.....	12
Ärendeslag med stort antal ärenden.....	12
Resultat, indikatorer och bedömning.....	12
Jämförelser mellan åren	13
Statistik uppdelad efter kön.....	13
Resultatredovisning	14
Året i korthet.....	14
Post.....	14
Elektronisk kommunikation	15
Grundläggande betaltjänster	16
Kompetensförsörjning	16
Ekonomi.....	17
Post.....	18
Tillgång till samhällsomfattande posttjänst.....	18
Kvalitet på postmarknaden	18
Tillsyn	19
Förändrad reglering på postområdet.....	20
Främjande insatser.....	21
Gränsöverskridande pakettleveranstjänster.....	21
Uppföljning av prishöjningstaket.....	22
Obeställbara brev.....	22
Arbete inom krisberedskap och totalförsvar.....	23
Bedömning av resultat i förhållande till mål.....	24
Inkluderande posttjänster	25
Utveckling på området.....	25
Upphandling av inkluderande posttjänster.....	26
Bedömning av resultat i förhållande till mål.....	27
Internationellt arbete på postområdet.....	27

Världspostföreningen.....	27
Den europeiska postregleringens tillämpning och utveckling.....	27
Ekonomiskt utfall för verksamhetsområdet.....	28
Elektronisk kommunikation.....	30
Tillgång till bredband.....	30
Bredbandsstöd.....	30
Samordning bredband.....	32
Samtliga statliga stöd till bredbandsutbyggnad.....	33
Genomförande av regionalfonds- och landsbygdsprogram.....	33
Stödfunktion för Bredbandsforum.....	33
Avveckling av koppar-, 2G och 3G-näten.....	34
Samhällsomfattande tjänster (SOT) – telefoni och internet.....	34
Fonden för ett sammanlänkat Europa.....	35
Marknadsanalyser för konkurrensreglering.....	36
Tillsyn av gällande konkurrensreglering.....	37
Utbyggnadslagen.....	38
Bedömning av resultat i förhållande till mål.....	38
Säkerhet och robusthet.....	40
Säkerhetsskyddsarbete.....	40
Tillsyn av skydd av behandlade uppgifter och säkerhet.....	41
Rapport om incidentrapportering.....	42
Tillsyn av leverantörer av samhällsviktiga tjänster.....	42
Tillsyn av tillämpning av föreskrifter för kostnader vid utlämning av uppgifter.....	43
Betrodda tjänster.....	43
NIS2-direktivet.....	44
Informations- och cybersäkerhetsfrågor.....	45
Krisberedskap och totalförsvaret.....	46
Robusthetshöjande åtgärder.....	49
Rapportering från arbetet i Nato.....	51
Bedömning av resultat i förhållande till mål.....	51
Användning av begränsade resurser.....	52
Ny policy för långsiktig spektrumförvaltning.....	52
Tilldelning av tillstånd för radiosändare.....	52
Tillgängliggörande av frekvenser genom auktion.....	54
Tillsyn för störningsfri radiomiljö.....	54
Marknadskontroll.....	55
Tilldelning av nummertillstånd.....	56
Internationellt arbete inom nummerområdet.....	57
Internationell harmonisering och standardisering inom spektrumområdet.....	58

<i>Bedömning av resultat i förhållande till mål</i>	59
Slutanvändarnas behov.....	60
<i>Trygga och välinformerade slutanvändare</i>	60
<i>Kontakter med allmänheten</i>	61
<i>Förordning om digitala tjänster (DSA)</i>	62
<i>Dataförvaltningsförordningen (DGA)</i>	63
<i>Bedömning av resultat i förhållande till mål</i>	64
Digital inkludering.....	65
<i>PTS arbete avseende regeringens strategi för uppföljning av funktionshinderspolitiken</i>	66
<i>Genomförande av tillgänglighetsdirektivet</i>	67
<i>Inkluderande telefonitjänster</i>	68
<i>Främjande insatser</i>	70
<i>Bedömning av resultat i förhållande till målet</i>	73
Internationellt arbete inom området elektronisk kommunikation.....	74
<i>Nya EU-initiativ</i>	75
<i>Internationella teleunionen</i>	75
<i>Export- och investeringsfrämjande</i>	75
<i>Internets styrning</i>	76
Ekonomiskt utfall för verksamhetsområdet.....	76
Grundläggande betaltjänster.....	79
Regionala stöd och utvecklingsinsatser.....	79
Tillsyn av kraven att tillhandahålla kontantjänster.....	82
<i>Bedömning av resultat i förhållande till mål</i>	82
Ekonomiskt utfall för verksamhetsområdet.....	84
PTS som myndighet och särskild återrapportering.....	86
Rättsliga frågor.....	86
<i>Domar</i>	86
<i>Rapporterade incidenter</i>	86
Kompetensförsörjning.....	87
<i>Attrahera och rekrytera</i>	87
<i>Kultur och arbetsmiljö</i>	88
<i>Lönebildning</i>	88
<i>Personalredovisning och nyckeltal</i>	88
Informationssäkerhet.....	90
Påskynda förenklingsarbetet i handläggning av ärenden.....	90
Avgiftsbelagd verksamhet.....	91
<i>Avgiftsbelagd verksamhet där avgifterna disponeras</i>	91
<i>Avgiftsbelagd verksamhet där avgifterna ej disponeras</i>	92

Finansiell redovisning	94
Resultaträkning (tkr)	94
Balansräkning (tkr)	95
Anslagsredovisning	97
Redovisning mot anslag (tkr).....	97
Redovisning mot inkomstitlar (tkr).....	98
Återrapportering av finansiella villkor (tkr).....	99
Redovisning av beställningsbemyndigande (tkr).....	100
Finansieringsanalys (tkr).....	101
Väsentliga uppgifter (tkr)	103
Tilläggsupplysningar.....	107
Kommentarer till noter	107
Redovisnings- och värderingsprinciper	107
Ersättning med mera till styrelseledamöter och ledande befattningshavare (kr).....	109
Notförteckning.....	110
Underskrifter.....	125
Redovisade regeringsuppdrag 2024 (bilaga 1)	126
Förkortningar (bilaga 2)	129

Tabellförteckning

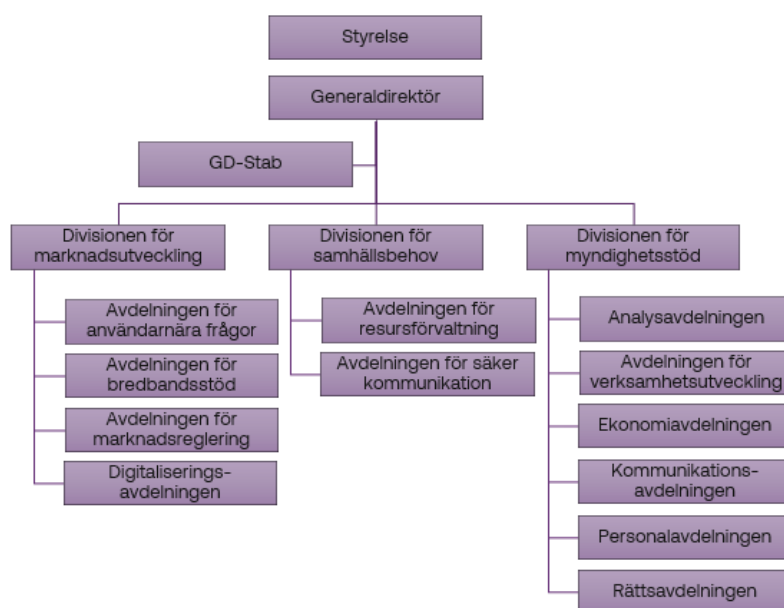
Tabell 1 Utveckling av verksamhetskostnader och intäkter (tkr)	17
Tabell 2 Intäkts- och kostnadsutveckling lämnade bidrag (tkr)	17
Tabell 3 Tillgång till samhällsomfattande posttjänster (resultatindikatorer)	19
Tabell 4 Obeställbara brev	23
Tabell 5 Inkluderande posttjänster (resultatindikatorer)	26
Tabell 6 Post - intäkter och verksamhetskostnader (tkr)	29
Tabell 7 Post - lämnade bidrag (tkr)	29
Tabell 8 Antal beviljade projekt samt kostnader för bredbandsstöd	31
Tabell 9 Fördelning av beviljat bredbandsstöd per landsdel	31
Tabell 10 Åtgärder för grundläggande internet och telefoni (tkr)	35
Tabell 11 Tillgång till bredband (resultatindikatorer)	38
Tabell 12 Avslutade tillståndsärenden (företag, organisationer, fysiska personer)	53
Tabell 13 Genomsnittlig handläggningstid (dagar)	53
Tabell 14 Hantering av radiotillstånd	54
Tabell 15 Utredningar av störd radiokommunikation	55
Tabell 16 Kontrollerade utrustningar	55
Tabell 17 Tilldelning av nummertillstånd	56
Tabell 18 Användning av tjänster för personer med funktionsnedsättning	70
Tabell 19 Elektronisk kommunikation - intäkter och verksamhetskostnader	77
Tabell 20 Elektronisk kommunikation - lämnade bidrag (tkr)	78
Tabell 21 Tillgång till grundläggande betaltjänster (resultatindikator)	80
Tabell 22 Efterlevnad av kreditinstitutens skyldighet att tillhandahålla kontanttjänster (resultatindikatorer)	82
Tabell 23 Grundläggande betaltjänster - intäkter och kostnader (tkr)	84
Tabell 24 Grundläggande betaltjänster - lämnade bidrag (tkr)	85
Tabell 25 Sjukfrånvaro	89
Tabell 26 Avgifter som disponeras - budget enligt regleringsbrev 2024 (tkr)	93
Tabell 27 Avgifter och övriga intäkter som inte disponeras (tkr)	93

Om myndigheten

Post- och telestyrelsen (PTS) ska verka för att målen inom politiken för informationssamhället uppnås. Myndigheten ansvarar för postområdet och området för elektronisk kommunikation. Inom området elektronisk kommunikation ingår telekommunikationer, it och radio. Myndigheten arbetar också med att främja tillgången till grundläggande betaltjänster, exempelvis kontantuttag. Utöver detta är PTS också sektorsansvarig beredskapsmyndighet, vilket innebär ansvar för beredskapssektorn *Elektroniska kommunikationer och post*.¹

Arbetet inom de olika ansvarsområdena sker framför allt genom reglering och tillsyn samt främjande insatser genom bland annat samverkan.

Myndigheten leds av en styrelse tillsatt av regeringen. Generaldirektören är verkställande chef och ingår i styrelsen. Verksamheten är indelad i tre divisioner, med underliggande avdelningar och enheter samt generaldirektörens stab.

¹ Förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap.

Myndighetens styrning

Regeringen styr verksamheten genom lagar och förordningar, instruktion² och det årliga regleringsbrevet.³ Instruktionen anger ramarna och målsättningen för verksamheten och regleringsbrevet pekar ut uppdrag och inriktning för året.

Mål för verksamheten

PTS ska verka för att målen inom politiken för informationssamhället, lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation (LEK) och funktionshinderspolitiken uppnås inom sitt ansvarsområde.

Inom ansvarsområdet *Post* regleras myndighetens arbete med att främja tillgången till samhällsomfattande och inkluderande posttjänster. Inom ansvarsområdet *elektronisk kommunikation* beskrivs målsättningen för tillgång till bredband, säkra och effektiva elektroniska kommunikationer samt digital inkludering. Myndigheten ansvarar också för att främja tillgången till *grundläggande betaltjänster* i hela landet.

Enligt instruktionen ska PTS, inom sitt ansvarsområde, verka för att målen:

- inom politiken för informationssamhället uppnås,
- som anges i LEK uppnås, samt att
- för funktionshinderpolitiken uppnås.

Politiken för informationssamhället

Politiken för informationssamhället omfattar mål för områdena digitaliseringspolitik, post och grundläggande betaltjänster.

Målet för digitaliseringspolitiken är att *Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter*, och delmålen är:

- Sverige ska ha bredband i världsklass. Alla hushåll och företag bör ha goda möjligheter att använda sig av elektroniska samhällstjänster och service via bredband.

Elektroniska kommunikationer ska vara effektiva, säkra och robusta samt tillgodose användarnas behov. De elektroniska kommunikationerna ska i första hand tillhandahållas genom en väl fungerande marknad, men staten ska ha ett ansvar på områden där allmänna intressen inte enbart kan tillgodoses av marknaden.

² Förordning (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen | Sveriges riksdag

³ Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Post- och telestyrelsen (ändringsbeslut 2025-01-30)

Målet för postsektorn är att det ska finnas en posttjänst av god kvalitet i hela landet som uppfyller de krav som anges i postlagen. Målet för grundläggande betaltjänster är att alla i samhället ska ha tillgång till grundläggande betaltjänster till rimliga priser.

Lagen om elektronisk kommunikation

Målen i LEK framgår av 1 §. Där anges att lagen syftar till att enskilda och myndigheter ska få tillgång till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer, dels till största möjliga utbyte för alla av elektroniska kommunikationstjänster sett till urvalet samt till deras pris, kvalitet och kapacitet.

Syftet ska uppnås främst genom att konkurrens, innovation, internationell harmonisering samt säkerhet i nät och tjänster främjas. Samhällsomsfattande tjänster ska därutöver alltid finnas tillgängliga på för alla likvärdiga villkor i hela landet till överkomliga priser.

Vid tillämpningen av lagen ska särskilt Sveriges säkerhet liksom elektroniska kommunikationers betydelse för yttrandefrihet och informationsfrihet beaktas.

Funktionshinderspolitiken

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå *jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning*. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Vision och strategisk plan

För att möta förändringar i omvärlden, uppfylla lagkrav, mål och ansvarsområden utvecklas verksamheten kontinuerligt. Utvecklingsarbetets riktning är visionen *Säker och tillgänglig kommunikation för Sverige*. Visionen bryts ner i *Strategisk verksamhetsplan 2023-2026* som beslutas av styrelsen.

Myndighetens finansiering

Myndighetens verksamhet finansieras av avgifter, anslag och bidrag. Avgifterna utgör den största delen av finansieringen. Operatörer, företag och personer betalar en avgift för de tillstånd som PTS utövar tillsyn över, exempelvis tillstånd för radioanvändning.

Utöver avgifter finansieras verksamheten genom förvaltningsanslag och anslag för att finansiera åtgärder inom bland annat robust kommunikation, grundläggande betaltjänster, tjänster för personer med funktionsnedsättning och stöd för

bredbandsutbyggnad. Bidrag, den minsta delen av finansieringen, utgörs exempelvis av bidrag från Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag (LKAB) och från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Direkta kostnader hänförs direkt till respektive verksamhetsområde. Indirekta kostnader fördelas med antalet arbetade timmar som fördelningsnyckel.

Förklaringar till resultatredovisningen

Resultatredovisningen innehåller väsentlig information om myndighetens mål och uppgifter. Med utgångspunkt från instruktionen är resultatredovisningen indelad i tre ansvarsområden. I resultatredovisningen benämns dessa *verksamhetsområden*. PTS arbete i riktning mot åtta övergripande politiska och nationella mål redovisas inom de tre områdena.

Myndighetsgemensam verksamhet och åiterrapportering av uppdrag som löper över flera verksamhetsområden, återfinns i avsnittet *PTS som myndighet och särskild åiterrapportering* (sida 86).

Ärendeslag med stort antal ärenden

För ärendeslag som omfattar *ett stort antal ärenden* redovisas antal och styckkostnad för handläggningen.⁴ För verksamheten bedöms *radiotillstånd* och *obeställbara brev* vara de två ärendetyper där ett stort antal ärenden årligen handläggs, och där det är relevant att redovisa styckkostnad.

För dessa båda ärendetyper är det relevant att följa hur kostnaderna utvecklas som ett mått på verksamhetens effektivitet. För bedömningen av vad som utgör ett stort antal ärenden är dels antal ärenden i relation till annan verksamhet inom verksamheten, och dels i jämförelse med andra myndigheter.

Resultat, indikatorer och bedömning

I riktning mot de övergripande målen verkar flera olika aktörer inom ramen för sina respektive uppgifter och uppdrag i instruktion, regleringsbrev eller annan förordning.

I bedömningen av måluppfyllelse beskrivs hur PTS har uppfyllt sitt ansvar inom ramen för det övergripande målet. Dessutom görs en analys av utvecklingen mot det övergripande målet. Där så är möjligt görs bedömningen med stöd av utvecklingen i indikatorer.

⁴ 3 kap. 1 § Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB)

Jämförelser mellan åren

I tabeller redovisas uppgifter för de tre senaste åren. I vissa av de fall uppgifter hämtas från andra myndigheter och utfallet ännu inte är känt, redovisas utfallet för föregående år.

Statistik uppdelad efter kön

Individbaserad statistik uppdelad efter kön redovisas där det är möjligt.

Resultatredovisning

Året i korthet

Arbetet i riktning mot åtta övergripande mål, politiska och enligt förordning, fördelas inom tre verksamhetsområden - *Post*, *Elektronisk kommunikation* och *Grundläggande betaltjänster*. För flera mål är PTS en av flera aktörer som tillsammans, enskilt och med olika uppgifter och uppdrag, verkar för måluppfyllelse.

Verksamhets- område	Post	Elektronisk kommunikation	Grundläggande betaltjänster
Målområde	1. Tillgång till samhällsomfattande posttjänster 2. Inkluderande posttjänster	3. Tillgång till bredband 4. Säkerhet och robusthet 5. Användning av begränsade resurser 6. Slutanvändarnas behov 7. Digital inkludering	8. Tillgång till grundläggande betaltjänster

Post

Alla användare ska ha möjlighet att ta emot och lämna post till rimliga priser, posten ska också levereras i tid. Postnord är utsedd tillhandahållare av den samhällsomfattande posttjänsten.

Enligt postförordningen (2010:1049) ska 95 procent av alla inrikes brev nå fram i tid (två arbetsdagar). Uppföljningen visar att målet enligt postförordningen inte uppnås, 93,1 procent levererades i tid 2023 (94,7 procent 2022).

PTS ska också arbeta för att posttjänsterna finns tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Arbetet omfattar upphandling och förvaltning av inkluderande posttjänster. Inkluderande posttjänster innefattar särskild posttjänst i glesbygd för personer som inte kan hämta sin post vid ordinarie utdelningsställe och portofria blindskriftsförsändelser.

PTS uppgifter och uppdrag i riktning mot målen för verksamhetsområdet bedöms vara uppfyllda.

Elektronisk kommunikation

Inom verksamhetsområdet *Elektronisk kommunikation* arbetar PTS i riktning mot fem övergripande politiska målområden: tillgång till bredband, säkerhet och robusthet, användning av begränsade resurser, slutanvändarnas behov och digital inkludering.

Regeringens *bredbandsmål*, att 98 procent av hushåll och företag ska ha möjlighet till 1 Gbit/s år 2025, uppnåddes under året. Nästan alla hushåll och företag har också tillgång till, eller har möjlighet att få, tillgång till en internetuppkoppling. En stor andel (15 procent) av de hushåll som har en fiberanslutning väljer dock att inte ha ett abonnemang via sin anslutning. Mobiltäckningen är relativt god där människor befinner sig, med undantag för luckor i täckningen längs vägar och järnväg.

PTS bidrar till målet att *samhällsomfattande tjänster* alltid ska finnas tillgängliga för alla på likvärdiga villkor i hela landet till överkomliga priser. Arbetet drivs bland annat genom främjande insatser och ekonomiskt stöd.

Enskilda och myndigheter ska få tillgång till *säkra och robusta elektroniska kommunikationer*. PTS insatser inom främjande, reglering och tillsyn har sammantaget bidragit till ökad effektivitet, säkerhet och robusthet. Området präglas starkt av rådande säkerhetsläge och PTS, liksom andra aktörer, har tillförts ökade resurser.

Sveriges inträde i försvarsalliansen Nato har bland annat medfört planering, övning och samverkan med allierade länder och andra aktörer nationellt. Genom de satsningar som gjorts, och som fortsätter under de närmaste åren, finns goda förutsättningar att genomföra förstärkningar som ökar säkerheten i elektroniska kommunikationer. Under året har också förberedelser för NIS2-regleringen skapat förutsättningar för det systematiska säkerhetsarbetet inom sektorn elektroniska kommunikationer.

Inom målområdet *användning av begränsade resurser* arbetar PTS för att enskilda och myndigheter ska få tillgång till effektiva elektroniska kommunikationstjänster genom att radiokommunikationer och nummer används på ett effektivt sätt. Under året har tillståndsgivning för radiosändare hanterats enligt plan. För att säkerställa regelefterlevnad har tillsyn av radiospektrum och marknadskontroll av radioutrustning utförts. PTS har också hanterat nummeranvändning genom att utföra tillsyn, förvalta och utveckla nummerplaner samt tillståndsgivning för användning av nummerresurser för att möta efterfrågan från aktörer på marknaden.

Tillgång till fungerande elektroniska kommunikationstjänster är en förutsättning för allas deltagande i samhället. För att slutanvändarna ska kunna göra välinformerade val om sin bredbandstjänst ska det finnas lättillgänglig och tydlig information om pris,

kvalitet och villkor från de aktörer som tillhandahåller tjänsterna. PTS arbete med att säkerställa att marknads aktörer följer gällande lagstiftning, att sprida information till konsumenter och ge möjligheter för slutanvändare att vända sig till PTS med frågor och klagomål bidrar till att uppfylla *slutanvändarnas behov*.

Under året har PTS arbetat i riktning mot målet om att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Myndigheten har också verkat för enskildas möjlighet och förmåga att använda it och elektronisk kommunikation. Som sektorsansvarig myndighet inom funktionshinderspolitiken har arbetet även inriktats på samlande, stödjande och pådrivande insatser.

PTS uppgifter och uppdrag i riktning mot målen för verksamhetsområdet bedöms vara uppfyllda.

Grundläggande betaltjänster

Med *grundläggande betaltjänster* avses tjänster för att sköta betalningsförmedling, ta ut kontanter och att sätta in dagskassor för näringsidkare och föreningar. I första hand är det marknaden som ska tillgodose behovet av grundläggande betaltjänster. De största kreditinstituten har en särskild skyldighet att tillhandahålla platser för kontantuttag och dagskasseinsättning i betryggande utsträckning i hela landet. PTS genomför tillsyn över att berörda kreditinstitut följer skyldigheten. PTS arbete omfattar också att främja länsstyrelsernas arbete med stöd- och utvecklingsinsatser för att trygga tillgången där behovet inte tillgodoses av marknaden.

Bedömningen för det politiska målet är att tillgången är god för stora delar av befolkningen, framförallt tack vare digitala alternativ. Målet uppfylls dock inte för befolkningen i sin helhet. Den ökade digitaliseringen inom betalområdet bidrar till avveckling av fysiska grundläggande betaltjänster, vilket påverkar måluppfyllelsen negativt. PTS uppgifter och uppdrag i riktning mot målet för verksamhetsområdet bedöms dock vara uppfyllt.

Kompetensförsörjning

På senare år har PTS vuxit i takt med nya uppdrag. En förutsättning för att framgångsrikt möta utvecklingen är förmågan att attrahera och behålla kompetenta medarbetare. Under året fortsatte därför arbete med att utveckla och stärka PTS strategiska kompetensförsörjning. Utvecklingsarbetet har inneburit att systematiskt stärka processer inom områdena attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetens.

Ekonomi

Verksamheten finansieras med anslag, avgifter och bidrag. Avgiftsfinansiering innebär att PTS tar ut avgifter från aktörer och tillståndsinnehavare för att bekosta verksamheten. PTS tar även ut avgifter som inte disponeras utan redovisas mot inkomsttitel. Bidrag som lämnas finansieras med anslag och bidrag.

Verksamhetens totala kostnader uppgick till 654 mnkr (563 mnkr), vilket är en ökning med 90 mnkr. Ökningen beror främst på ökade kostnader för personal (62 mnkr) och övriga driftskostnader (24 mnkr).

Tabell 1 Utveckling av verksamhetskostnader och intäkter (tkr)

	2024	2023	2022
Intäkter			
<i>Anslagsintäkter</i>	268 539	205 431	182 757
<i>Övriga intäkter¹⁾</i>	377 477	358 541	333 977
Totala intäkter	646 016	563 971	516 733
Totala kostnader	653 898	563 469	519 695
Saldo	-7 882	503	-2 962

1) Avgifter och andra ersättningar, intäkt av bidrag, förvaltning samt finansiella intäkter i resultaträkningen.

Lämnade bidrag uppgick till 449 mnkr (1 580 mnkr), vilket är en minskning med 1 131 mnkr. Minskningen beror främst på minskade utbetalningar för stöd till bredbandsutbyggnad.

Tabell 2 Intäkts- och kostnadsutveckling lämnade bidrag (tkr)

	2024	2023	2022
Intäkter			
<i>Anslagsintäkter</i>	390 699	1 572 571	1 682 618
<i>Bidragsintäkter</i>	58 674	7 571	35 349
Totala intäkter	449 373	1 580 142	1 717 967
Totala kostnader	449 373	1 580 142	1 717 967
Saldo	-	-	-

Resultat för verksamhetsområdena redovisas i respektive avsnitt och resultat för avgiftsbelagd verksamhet redovisas på sida 91.

Post

Inom verksamhetsområdet *Post* anges två politiska mål för områdena *Tillgång till samhällsomfattande posttjänster* och *Inkluderande posttjänster*.

För det första området är målet att det ska finnas en posttjänst av god kvalitet i hela landet som uppfyller de krav som anges i postlagen (2010:1045). Det andra området rör funktionshinderspolitiken med målet att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning.⁵

Tillgång till samhällsomfattande posttjänst

Det ska finnas en samhällsomfattande posttjänst av god kvalitet i hela landet som uppfyller de krav som anges i postlagen. Det innebär att alla användare kan ta emot postförsändelser och lämna för befordran sådana försändelser till rimliga priser (politiskt mål för postsektorn).

Den svenska postmarknaden genomgår stora förändringar. Allt färre brev skickas, samtidigt som e-handeln ökar. Den samhällsomfattande posttjänsten behöver anpassas för att följa utvecklingen och möta förändrade behov utan att äventyra kvaliteten.

Under året har verksamheten arbetat i riktning mot målet genom tillsyn, bevakning och olika främjande insatser inom postområdet. Arbetet inkluderar aktiviteter vad gäller gränsöverskridande posttjänster, hantering av obeställbara brev samt arbetet med krisberedskap och totalförsvarsfrågor inom området.

Kvalitet på postmarknaden

Utsedd tillhandahållare av den samhällsomfattande posttjänsten är Postnord. Postnord har därmed att följa reglerna i *postförordningen*. I förordningen anges bland annat att minst 95 procent av de inrikes brev som har lämnats för befordran inom två arbetsdagar, ska ha nått fram i tid oavsett var i landet de har lämnats in. Den årliga uppföljningen⁶ visar att Postnord inte uppfyller kravet. År 2023 levererades 93,1 procent i tid och 2022 levererades 94,7 procent i tid.

Under året har utvecklingen följts upp varje månad och i dialog med Postnord. Resultaten från uppföljningen för 2024 presenteras 2025.

⁵ Nationellt mål och inriktning för funktionshinderspolitiken, prop. 2016/17:188

⁶ Svensk postmarknad 2024 (PTS-ER-2024:2)

Förfrågningar från användare av posttjänster bidrar med viktig information om hur postmarknaden fungerar. De visar också hur väl tjänsterna motsvarar användarnas behov och förväntningar. Under året tog myndigheten emot 963 postfrågor, vilket är en minskning i jämförelse med föregående år. Den övervägande delen av frågorna var utdelningsrelaterade klagomål och handlade om försändelser som har delats ut för sent, skadats eller försvunnit.

Ett grundläggande krav på den samhällsomfattande posttjänsten, är att det varje vardag ska kunna delas ut post till samtliga mottagare i landet (postlagen). Som tillståndsmyndighet kan PTS dock godkänna undantag om det finns giltiga skäl, exempelvis geografiska förhållanden eller särskilda omständigheter.

Under 2023 visade sig undantagen från femdagarsutdelning ha ökat med 168 hushåll. Från 1 164 (2022) till 1 332 (2023). Ökningen berodde på en förändring i redovisningen av antalet hushåll som bedöms utgöra undantag, och var därmed inte en reell ökning.⁷

Tabell 3 Tillgång till samhällsomfattande posttjänster (resultatindikatorer)

	Målvärde	2024	2023	2022	2021
Genomsnittlig andel inrikes brev som kommer fram i tid ¹⁾	95,0%	-	93,1%	94,7%	97,9%
Antal synpunkter och klagomål till PTS ²⁾	-	963	1 687	1 535	1 345
Undantag från 5-dagars utdelning ³⁾	-	-	1 332	1 164	1 211
Uppföljning av prishöjningstak (frimärkt, inrikes, upp till 50 g) ⁴⁾	-	18	15	13	12

1) Avser brev som har lämnats in för tvådagarsbefordran.
2) Underlag som möjliggör statistik uppdelad efter kön saknas då det inte registreras i samband med klagomål.
3) Postnord har 2022 implementerat en produktionsmodell över hela landet som går ut på att vissa av operatörens tjänster distribueras varannan dag som regel.
4) Avser frimärkt, inrikes brev upp till 50 gram.

Tillsyn

Under året har tillsyn genomförts av Postnords försök med förändrad utdelningsmodell. Försöket genomfördes under en viss period och i vissa specificerade områden utanför tätort. Beroende på försökets utfall, skulle förändringarna sedan eventuellt implementeras inom fler områden.

⁷ Svensk postmarknad 2024 (PTS-ER-2024:2)

Syftet med tillsynen var att utreda om förändringarna i utdelningsmodellen kunde anses förenliga med postlagstiftning och tillståndsvillkor för femdagarsutdelning.⁸ Ytterligare ett generellt syfte, var att öka kunskaperna inom myndigheten om utdelning utanför tätort.

Utredningen visade att Postnord även efter det att förändringarna i utdelningsmodellen implementerats, skulle erbjuda utdelning av vissa brev- och pakettjänster som exempelvis expresttjänster eller utdelning till ombud varje dag, i enlighet med tillämplig lagstiftning. Tillsynen avslutades utan vidare åtgärd.⁹

Under året har tillsyn även genomförts av Postnords insamlings- och utdelningsverksamhet i ett glesbefolkat område i norra Sverige (dnr 24–12359). Syftet med tillsynen var att utreda om bolagets insamling och utdelning i området levde upp till de krav på insamling och utdelning som finns i postlagstiftning samt tillståndsvillkor.¹⁰

Tillsynen initierades med anledning av indikationer om att utdelningen inom området inte fungerade tillfredsställande. Tillsynen avslutades efter uppgifter om att insamling och utdelning fungerat bättre sedan införandet av utdelning varannan vardag i området.¹¹

Förändrad reglering på postområdet

Under året har nya tillståndsvillkor för Postnord beslutats¹². Tillståndsvillkoren kompletterar övrig reglering på området med syfte att säkra servicenivån för utdelning och insamling av postförsändelser upp till 20 kg. Genom de nya tillståndsvillkoren utses Postnord att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten för posttjänster som är avsedda för att befordra skriftliga meddelanden som väger högst 2 kg.

För posttjänster som är avsedda för att befordra varor med eller utan kommersiellt värde som väger högst 20 kg, ska Postnord även tillhandahålla en begränsad del av den samhällsomfattande posttjänsten. Det är en tjänst som inte förutsätter tillgång till internet, en kompletterande posttjänst i områden med långa avstånd till expeditions- och inlämningsställen samt en särskild posttjänst till äldre och personer med

⁸ 3 kap. 1 § postlagen, p. 1.2 i Postnords tillståndsvillkor (dnr 21–1568)

⁹ Tillsyn av förändringar i Postnords i utdelningsmodell, där vissa brev- och pakettjänster utanför tätort delas ut varannan arbetsdag istället för varje arbetsdag (dnr 24–2373)

¹⁰ 3 kap. 1 § postlagen, p. 1.2 i Postnords tillståndsvillkor (dnr 21–1568)

¹¹ [Postnords utdelningsmodell möter krav i gles glesbygd](#) Nyhet pts.se 2024-12-16)

¹² Tillstånd att bedriva postverksamhet (dnr 24-13676)

funktionsnedsättning och tjänsten Portofri befordran av blindskriftsförsändelser. De nya tillståndsvillkoren ska börja gälla från april 2025.

Främjande insatser

Det främjande arbetet inom postområdet syftar till att bidra till lösningar där det finns ett glapp mellan användarnas behov och det kommersiella utbudet av posttjänster, eller det PTS har möjlighet att reglera.

Under året anordnades ett seminarium gällande behovet av nya lösningar för leveranser i närheten av bostaden. Dagens postlådor och fastighetsboxar behöver lämna plats för nya lösningar för hållbara och säkra leveransmöjligheter för brev och paket i takt med att behoven förändras. Vid seminariet deltog cirka 50 deltagare inom brev- och paketbranschen.

Det främjande arbetet har även innefattat enskilda möten med flertalet av de större paketleverantörerna. Syftet har varit att skapa en bild av nuläget och framtiden vad gäller hållbarhet, ombudslösningar, paketskåp, innovativa lösningar och leveranser i glesbygd. Några slutsatser som dragits av dessa möten har varit att paketskåp fortsätter att vara en intressant lösning för leveranser och att allt fler paketleverantörer är verksamma i hela landet.

Bland främjande insatser ingår deltagande i olika nätverk. Under året har myndigheten fortsatt deltagit i styrgruppen för *Alliance for sustainable e-commerce* (ASTER). Styrgruppen bereder projektfinansieringar inom hållbar e-handel och som får medel från Vinnova. De projekt som beviljas medel via ASTER har alla fokus på ökad hållbarhet i någon del av e-handelskedjan, exempelvis transporter, förpackningar och plattformar för återbruk. PTS har även deltagit i Tillväxtverkets nätverk *Centralt samordningsforum* (CSF). CSF är ett forum för informations- och erfarenhetsutbyte på nationell nivå kring service i landsbygd. Arbetet ska leda till bättre beslutsunderlag och förhoppningsvis mer samordnade beslut exempelvis vad gäller att samordna olika ombudsfunktioner i butiker, initiera gemensamma studier eller genomföra samarbetsprojekt.

Gränsöverskridande paketleveranstjänster

PTS är nationell tillsynsmyndighet för Europeiska unionens (EU) förordning om gränsöverskridande paketleveranstjänster.¹³ Förordningen syftar till att främja gränsöverskridande e-handel, ökad pristransparens och att främja konkurrens. Detta har givit utökade möjligheter att samla in data från företag verksamma på den

¹³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/644 av den 18 april 2018 om gränsöverskridande paketleveranstjänster.

svenska paketmarknaden. I PTS årliga rapport, *Den svenska paketmarknaden*¹⁴, beskrivs marknadens utveckling i termer av tillväxt och marknadskoncentration.

Under 2023 har tillväxten på den inhemska marknaden varit måttlig och import- och exportvolymerna har minskat. Utvecklingen reflekterar en fortsatt svag konjunktur under perioden, med hög inflation, fortsatt höga räntor och en svag kronkurs.

I rapporten analyseras också marknaden på regional och lokal nivå. Analysen visar att det finns en välutvecklad konkurrens som når mycket långt ut i landet. Även om Postnord har en något starkare ställning utanför tätort, finns det inget postnummer där operatören är ensam om att leverera paket. Minst fyra distributörer har varit aktiva i samtliga postnummerområden och i en övervägande majoritet av områden finns det betydligt fler aktörer än så. Därtill erbjuder Postnord kompletterande postservice i landsbygd, småorter och vissa mindre tätorter genom lantbrevbäring.

Uppföljning av prishöjningstaket

Bevakningen av prisutvecklingen på postmarknaden görs mot de regler om prissättning som följer av postförordningen och postlagen. Postnord, som tillhandahåller den samhällsomfattande posttjänsten, måste förhålla sig till ett prishöjningstak som avser frimärkta brevförsändelser. Prishöjningstaket ger, utöver inflationen, också ett utrymme för prishöjning baserat på de ökade styckkostnader som volymnedgången av brevförsändelser medför.

2023 höjdes portot med 2 kronor (från 13 till 15), vilket innebar en höjning med 15 procent. Höjningen låg inom det tillåtna utrymmet som, med hänsyn till inflation och volymminskning, var 36 procent. 2024 höjdes portot med 3 kronor (från 15 till 18), vilket motsvarar en höjning med 20 procent. Även denna höjning låg inom det tillåtna intervallet.

Obeställbara brev

Arbetet med att hantera obeställbara brev omfattar brev som inte kan levereras till vare sig mottagare eller avsändare. Brevet öppnas, utreds och, beroende på vad utredningen ger, skickas, arkiveras eller förstörs. PTS utövar också tillsyn över att operatörerna som har behandlat dessa brev upprätthåller användarnas integritetsskydd.

¹⁴ Den svenska paketmarknaden 2023 (PTS-ER-2024:22). Resultat för 2024 presenteras i rapport som utkommer 2025.

Antalet obeställbara brev minskade med 17 procent jämfört med föregående år, vilket följer trenden att landets brevvolymer sjunker. Den vanligaste orsaken till att brev blir obeställbara är felaktiga adresser och att information om avsändaren saknas.

Under året har försändelser som saknat både adress och avsändare ökat. Det rör större försändelser, ofta förpackade i pappersemballage, där adressetiketterna lossnat under transporten. Informationsinsatser på hemsida och i övrig kontakt med medborgarna har därför fokuserat på att uppmana avsändare att säkra sina adressetiketter och använda tydligare märkning. En informationskampanj via sociala medier syftade till att minska antalet obeställbara brev, och säkerställa att fler försändelser hittar tillbaka till sina avsändare om mottagaren inte kan nås. Effekten av kampanjen kan antas ha bidragit till minskningen (17 procent) redan under året.

Tabell 4 Obeställbara brev

	2024	2023	2022
Antal inkomna brev	169 966	205 156	213 404
Antal uppklarade brev	37 796	39 187	49 454
Kostnader inkl. OH (tkr)	14 539	12 358	11 074
Kostnad per inkommet brev (kr/st)	86	60	52

Arbete inom krisberedskap och totalförsvaret

PTS är sektorsansvarig beredskapsmyndighet för sektorn elektroniska kommunikationer och post. Sektorsansvaret omfattar att företräda sektorn i sin helhet samt att leda utvecklingsarbetet. Utvecklingen inom totalförsvaret intensifieras och arbetet med frågorna ökar därmed i omfattning och komplexitet. PTS har till uppgift att tillgodose totalförsvarets behov av posttjänster under höjd beredskap.

Under året kom förslag till ändring¹⁵ i förordning (2018:1300) om statligt stöd för driftsäkra och robusta elektroniska kommunikationer (SGEI-förordningen). Förslaget innebär att SGEI-förordningen även ska inkludera posttjänster. Förändringen bedöms få stor betydelse i arbetet med robusthöjande åtgärder inom postområdet.¹⁶ Med anledning av förslaget startades arbetet med att planera och förbereda för förändringen i samverkan med Postnord.

¹⁵ Ett statligt stöd för driftsäkra och robusta posttjänster (Fi 2024/02072)

¹⁶ Totalförsvaret 2025–2030 Prop. 2024/25:34 (sidan 130)

PTS arbetar kontinuerligt för att utveckla förmågan att verka även vid krissituationer och höjd beredskap. För att säkerställa myndighetens förmåga har en risk- och sårbarhetsbedömning (RSB)¹⁷ enligt förordning¹⁸ genomförts under året.

Under året påbörjades även en dialog med Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI). Syftet är att undersöka möjligheterna för en utredning om hur totalförsvarets behov av posttjänster påverkas vid höjd beredskap.

Den sista i en serie årliga bedömningar, bland annat av förmågan att verka inom ansvarsområdet under höjd beredskap, har också genomförts. Bedömningarna tar sin utgångspunkt i *Anvisningar för det civila försvaret för försvarsbeslutsperioden 2021–2025* (Ju2020/04658 delvis).

Bedömning av resultat i förhållande till mål

Enligt det övergripande politiska målet för den samhällsomfattande posttjänsten ska det finnas en posttjänst av god kvalitet i hela landet bedöms inte vara uppfyllt.

I takt med att brevvolymer sjunker som en följd av samhällets digitalisering stiger kostnaderna per utdelat brev. I syfte att bibehålla en relativt låg prisnivå för posttjänsterna har Postnord arbetat med kostnadsbesparingar i verksamheten, vilket har lett till lägre kvalitet. Det gäller framförallt vid tillhandahållandet av postförsändelser under 2 kg där befordringstidskravet inte uppfylldes för den samhällsomfattande posttjänsten under 2022 och 2023.

Myndigheten kommer att fortsätta bevaka utvecklingen och de åtgärder som operatören vidtar i syfte att nå upp till befordringstidskravet. PTS utreder också olika åtgärder som skulle kunna bidra till en positiv utveckling. Under året har en undersökning genomförts om hur samhällsviktiga funktioner skulle påverkas av ett ändrat befordringstidskrav. Resultaten av undersökningen presenteras i en rapport¹⁹ som, enligt plan publiceras 2025.

Den tillsyn som PTS har genomfört under året har bidragit med ökad kunskap om utdelningen av postförsändelser i landets olika delar och hur användarnas behov av femdagarsutdelning av pakettjänster utvecklats. Tillsynen har även säkerställt att användarnas behov av utdelning av post tillgodoses i den situation där Postnord, mot bakgrund av förändringarna på postmarknaden och användarnas förändrade behov, genomför förändringar i sin utdelningsmodell.

PTS uppgifter och uppdrag i riktning mot målet bedöms vara uppfyllda för året.

¹⁷ Risk- och sårbarhetsbedömning (RSB) 2024 (dnr 24-10494)

¹⁸ Förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap

¹⁹ Konsekvenser av ett ändrat befordringstidskrav, PTS-ER-2024:29 (dnr 24-10096)

Inkluderande posttjänster

Med utgångspunkt i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning är målet att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.²⁰

Myndigheten ska särskilt verka för att målen för funktionshinderspolitiken uppnås inom myndighetens ansvarsområde och ska vara samlande, stödjande och pådrivande i förhållande till övriga berörda parter.²¹

PTS uppgift är att se till att tjänster inom områdena elektronisk kommunikation och post finns tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Uppgiften säkerställs genom upphandling och förvaltning av inkluderande posttjänster, exempelvis särskild posttjänst i glesbygd och Portofri befordran av blindskriftsförsändelser.

Utveckling på området

Särskild posttjänst riktar sig till postmottagare som inte har förmåga att hämta sina postförsändelser på grund av ålder eller funktionsnedsättning. Antalet mottagare av särskild posttjänst i glesbygd har ökat något under de senaste åren. Ökningen beror sannolikt på att andelen äldre i befolkningen ökar, i kombination med de riktade informationsinsatser till målgruppen som genomfördes 2022–2023.²²

Antalet blindskriftsförsändelser som skickas med tjänsten Portofri befordran av blindskriftsförsändelser minskar. Från 2022 till 2024 har antalet minskat med 22,4 procent. Minskningen beror främst på att motsvarande digitala tjänster utvecklas och erbjuds, exempelvis genom biblioteken.

²⁰ Prop. 2016/17:188 Nationellt mål och inriktning för funktionshinderspolitiken

²¹ Förordning (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen, 11 § 2 st

²² Utvärdering av Posttjänst för äldre och personer med funktionsnedsättning boende i glesbygd (PTS-ER-2022:5)

Tabell 5 Inkluderande posttjänster (resultatindikatorer)

	2024	2023	2022
Särskild posttjänst för personer utanför tätort som på grund av ålder eller funktionsnedsättning inte kan ta sig till ordinarie utdelningsställe			
Antal användare ¹⁾	1 585	1 415	1 055
varav kvinnor	634	-	-
varav män	428	-	-
varav par som bor i samma hushåll	523	-	-
Portofri befordran av blindskriftsförsändelser			
Antal försändelser	260 012	290 047	335 043

1) Myndigheten saknar underlag som möjliggör statistik uppdelad efter kön. När det gäller särskild posttjänst fanns det 1585 användare 11 december 2024. Av dessa uppger Postnord att 40 procent av hushållen var kvinna, 27 procent män och 33 procent par (både en kvinna och en man boende i samma hushåll).

Inom ramen för målet har PTS även samverkat med pakettleverantörer och andra organisationer, exempelvis Synskadades riksförbund (SR). Syftet har varit att göra paketskåp mer tillgängliga för berörda målgrupper.

Upphandling av inkluderande posttjänster

Under året har en ny upphandling av den inkluderande posttjänsten *Portofri befordran av blindskriftsförsändelser* påbörjats. Tjänstens målgrupp är personer som är blinda, synskadade samt personer med andra läshinder som gör dem oförmögna att läsa skrift som är tryckt på papper. Tjänsten innebär att målgruppen kostnadsfritt kan skicka blindskriftsförsändelser (exempelvis talböcker, taltidningar och material i punktskrift). Bibliotek och organisationer som har blivit godkända av PTS har rätt att skicka blindskriftsförsändelser upp till 7 kilo kostnadsfritt till sina låntagare och mottagare i målgruppen.

PTS har även förlängt avtalet och påbörjat ny upphandling för en särskild posttjänst för personer utanför tätort som på grund av hög ålder eller en varaktig funktionsnedsättning inte kan hämta sin post vid ordinarie utdelningsställe, till exempel vid en lådsamling. Tjänsten innebär att posten delas ut till tomtgränsen eller i undantagsfall vid boningshuset, om samtliga i hushållet uppfyller kriterierna.

Bedömning av resultat i förhållande till mål

Inom ramen för det nationella målet att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning ska PTS se till att bland annat tjänster inom postområdet finns tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

De planerade aktiviteterna som upphandling och förvaltning av de inkluderande posttjänsterna har genomförts och givit resultat. PTS uppgift i riktning mot målen bedöms vara uppfyllt för året. Det gäller även i relation till det nationella behovet av inkluderande posttjänster, där myndighetens insatser bedöms ge ett positivt resultat för målgruppens behov.

Internationellt arbete på postområdet

Inom ramen för det internationella arbetet på postområdet bevakar och deltar PTS vid exempelvis tillkomsten av överenskommelser mellan länder och handlägger frågor som rör Sverige.

Världspostföreningen

PTS har i uppdrag att handlägga frågor som rör Sveriges deltagande i verksamheten inom *Världspostföreningen* (*Universal Postal Union, UPU*). Inom föreningen arbetar PTS för att svenska ståndpunkter ska få så stort genomslag som möjligt i det internationella arbetet. Av de frågor som behandlats under året kan nämnas föreningens strategi för kommande kongressperiod (2026–2029). Under året har också nästa kongress förberetts. Som ett led i arbetet inom Världspostföreningen har PTS också deltagit i arbetet inom The European Committee for Postal Regulation (CERP).

Den europeiska postregleringens tillämpning och utveckling

PTS har i uppdrag att delta i det europeiska samarbetet kring den europeiska postregleringens tillämpning och utveckling. European Regulators Group for Post (ERGP) är en organisation med uppgift att ge råd och stöd till EU-kommissionen vad gäller regleringen av den europeiska postmarknaden.

År 2023 valdes PTS generaldirektör till ordförande för 2024. Under 2024 omvaldes han även för 2025. Under året har PTS därmed lett arbetet med att ta fram organisationens arbetsprogram för 2024 och 2025. Fokus för arbetet har varit att inleda arbetet med att ta fram ett förslag på hur den framtida europeiska postregleringen ska utformas. En viktig aspekt har också varit att utreda om sektorsspecifik reglering kan stödja en ekologiskt hållbar utveckling av postsektorn.

Under året har PTS verkat för att EU-kommissionen ska starta upp arbetet med att revidera postdirektivet. Direktivet tar, i väsentliga delar, sin utgångspunkt i förhållandena som rådde i början av 1990-talet. EU-kommissionen har som en potentiell startpunkt för revideringen genomfört en framåtblickande studie om postsektorns förväntade utveckling fram till 2040. Som stöd för en kommande revidering av postdirektivet har ERGP bland annat utrett vilka delar en framtida EU-reglering bör innehålla, samt om, och i så fall hur miljömässig hållbarhet kan implementeras i regleringen.²³ PTS har deltagit som skribenter i arbetsgrupperna *Regulatory Framework* respektive *Sustainability* som har gjort dessa utredningar.

Ekonomiskt utfall för verksamhetsområdet

Verksamhetsområdets totala kostnader uppgick till 55,3 mnkr (46,3 mnkr), vilket är en ökning med 9,0 mnkr.

Verksamhetsområdet uppvisar ett negativt saldo på 4,4 mnkr vilket beror på underskott i den avgiftsfinansierade verksamheten. Underskottet hänför sig främst till området *Obeställbara brev* där personal- och lokalkostnader har ökat. Samtidigt har avgiftsintäkterna ökat i och med att avgiftsnivån höjts, vilket har lett till att det negativa resultatet har minskat något jämfört med föregående år.

Anslagsfinansierade kostnader har ökat med 6,4 mnkr. Ökningen beror främst på personalkostnader för arbete kopplat till rollen som sektorsansvarig myndighet och ordförandeskapet i ERGP.

Även kostnaderna för anslagsfinansierade lämnade bidrag har ökat. Ökningen beror främst på ökade kostnader för *särskild posttjänst* för personer utanför tätort.

²³ ERGP Report on exploring the possibilities to support environmental sustainability within the Postal Regulatory Framework (European Regulators Group for Postal Services), ERGP PL II (22) 16.

Tabell 6 Post - intäkter och verksamhetskostnader (tkr)

	2024	2023	2022
Intäkter			
<i>Avgiftsintäkter ¹⁾</i>	39 991	37 071	33 101
<i>Anslagsintäkter ²⁾</i>	9 463	3 037	336
<i>Övriga intäkter ³⁾</i>	1 429	841	400
Totala intäkter	50 883	40 949	33 837
Verksamhetskostnader ³⁾	55 298	46 314	40 427
Saldo	-4 415	-5 365	-6 590

1) Verksamhet som bedrivs med stöd av postlagen samt lag (2019:181) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gränsöverskridande pakettleveranstjänster och som ska finansieras med avgifter enligt förordningen (2016:602) om finansiering av Post- och telestyrelsens verksamhet.

2) Verksamheten finansieras via anslag 22:2:1 ap.1

3) Justerat för år 2023 med 214 tkr avseende bidrag från LKAB.

Tabell 7 Post - lämnade bidrag (tkr)

	2024	2023	2022
Intäkt anslag lämnade bidrag	16 098	15 461	15 517
Anslagsfinansierade lämnade bidrag ¹⁾	16 098	15 461	15 517
Saldo	-	-	-

1) Verksamheten finansieras via anslag 22:2:2 ap.1 Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning samt via anslag 22:2:5 ap.3 Civilt försvar

Elektronisk kommunikation

Inom verksamhetsområdet elektronisk kommunikation arbetar PTS i riktning mot fem övergripande politiska målområden:

- Tillgång till bredband
- Säkerhet och robusthet
- Användning av begränsade resurser
- Slutanvändarnas behov
- Digital inkludering

Tillgång till bredband

Inom målområdet *Tillgång till Bredband* arbetar PTS inom två områden som rör tillgängligheten till elektronisk kommunikation.

Alla hushåll och företag bör ha goda möjligheter att använda sig av elektroniska samhällstjänster och service via bredband (politiskt delmål för digitaliseringspolitiken).

Samhällsomfattande tjänster ska alltid finnas tillgängliga för alla på likvärdiga villkor i hela landet till överkomliga priser (enligt Lag 2022:482 om elektronisk kommunikation, LEK).

PTS arbete syftar till att ge samhällsomfattande tjänster till samtliga i landet. Arbetet bedrivs i form av främjande insatser och genom stöd till sökande som annars inte kan få tillgång till bredband om minst 10 Mbit/s, vilket är ett grundläggande krav/politiskt mål om funktionell tillgång till internet. Bredband inkluderar uppkoppling via fiber, kabel-tv, mobilt bredband och satellit.

Bredbandsstöd

PTS har ansvaret för ett nationellt bredbandsstöd för att främja bredbandsutbyggnaden. Ansvaret innebär också att verka för utbyggnad av långsiktigt användbar bredbandsinfrastruktur. Syftet med stödet är att öka tillgången till bredband med god prestanda. Under året tilldelades stödsökande nätbyggare cirka 813 miljoner kronor fördelat på 169 utbyggnadsprojekt. Av 69 sökande aktörer, tilldelades 50 stöd för ett eller flera utbyggnadsprojekt.

Tabell 8 Antal beviljade projekt samt kostnader för bredbandsstöd

	2024	2023	2022
Antal beviljade projekt	169	327	384
Kostnader			
Lämnade bidrag (tkr)	26 420	1 221 071	1 244 562
Förvaltningskostnader inkl. OH (tkr) ¹⁾	68 107	54 918	50 257
Total kostnad inkl. OH (tkr)	94 527	1 275 990	1 294 819

1) Jämförelsetal för förvaltningskostnaderna har justerats med anledning av utvidgad definition av kostnaderna.

Tillgängliga medel fördelades proportionellt mot andelen stödberättigande hushåll och arbetsställen i respektive landsdel.

Tabell 9 Fördelning av beviljat bredbandsstöd per landsdel

	Norrland	Svealand	Götaland	Totalt
Antal byggnader i beviljade projekt	3 099	2 910	3 137	9 146
Antal beviljade projekt	39	62	68	169
Beviljade stödmedel/lämnade bidrag (tkr)	243 448	284 360	285 121	812 929

Intresset är fortsatt stort för bredbandsstödet. Under året ansökte aktörer om 2,15 gånger mer stödmedel än vad som utlysts. Stödmodellen bedöms därmed fortsatt bidra till målen i regeringens bredbandsstrategi. Den bidrar också till att uppfylla uppdraget att ge hushåll och arbetsställen som inte nås på kommersiell grund möjlighet att ansluta sig till snabbt bredband. Den minskade andelen fritidshus i ansökningarna visar att styrningen mot hushåll och arbetsställen fungerar väl.

Enligt ett fastställt stödtak kan sökande som mest tilldelas 35 procent av det utlysta stödet per utlysningsområde.²⁴ Ökningen av genomsnittet för sökt stöd per byggnad har fortsatt. För året uppgick sökt stöd per byggnad till 110 344 kr, jämfört med 90 559 kr 2023, en ökning med 22 procent.

Under året har tekniska och ekonomiska slutrapporter för de projekt som tilldelats bredbandsstöd åren 2020 och 2021 följts upp och handlagts. Under dessa år ökade antalet slutrapporter från 54 (2020) till 428 (2021).

²⁴ [Bredbandsstöd 2024](#) (pts.se)

För tilldelningsåren 2022 och 2023 har 653 progressrapporter handlagts under året.

Under hösten har övergången till en ny modell för utbetalning och uppföljning förberetts. Till skillnad från den tidigare modellen, med utbetalning av stöd vid projektstart, kommer uppföljning och utbetalning ske löpande under projektets gång.

Med anledning av rekommendationer i EU-kommissionens revisionsrapport²⁵ har ett antal aktiviteter genomförts för att stärka arbetet mot intressekonflikter, dubbelfinansiering och bedrägeri.

PTS har återkrävt cirka 539 miljoner kronor av de cirka tre miljarder kronor som delats ut sedan 2020. Största delen av det återkrävda stödet, cirka 80 procent, är från 2021. Därefter har flera åtgärder vidtagits för att minska andelen återkrav. Exempelvis den nya modellen för uppföljning och utbetalning, samt extra kvalitetskontroller inom arbetet med att definiera vilka byggnader som är stödberättigade.

Samordning bredband

I uppdraget att samordna statliga stöd till bredbandsutbyggnad ingår att samverka med Statens Jordbruksverk och Tillväxtverket, som också är stödgivande myndigheter. I uppdraget ingår också att bistå offentliga aktörer med att ta fram regelverk, riktlinjer och rutiner på området.

Samverkan har, liksom tidigare, inriktats på insatser för att undvika dubbelfinansiering mellan statliga stöd. En omfattande insats under året har varit att bearbeta information om stöd som beviljats via *Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling*.²⁶ En väl motiverad insats för att identifiera eventuell dubbelfinansiering. Att insatsen blev omfattande berodde på att dataunderlaget skiljde sig åt hos myndigheterna som bistått med information. För att förenkla framtida arbete utvecklades rutiner för rapportering vad gäller områden som beviljats stöd via *Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling* och områden som beviljas stöd inom ramen för *Europeiska regionala utvecklingsfonden* (ERUF).

Inom ramen för uppdraget har PTS också samverkat med Trafikverket avseende planering för inflöden av ärenden rörande tillståndprocesser och medverkat på Trafikverkets konferens, där information delats om PTS arbete och beröringspunkter mellan myndigheternas uppdrag. Motsvarande samverkansmöte har även erbjudits till Lantmäteriet.

²⁵ Slutlig revisionsrapport Revision nr SE Q1 2023 PFIU (Ref. Ares (2024)387538-30/05/2024) Dnr 23-12481, aktbilaga 19

²⁶ [Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling - EU-fonder](https://eufonder.se) (eufonder.se)

Samtliga statliga stöd till bredbandsutbyggnad

PTS ska följa upp samtliga statliga stöd till bredbandsutbyggnad och redovisa hur uppföljning skett.²⁷ Uppföljningen är sammanställd per år bakåt i tid sedan respektive stöd började beslutas och innehåller en regional uppdelning.²⁸

Totala belopp avseende statliga stöd till bredbandsutbyggnad som beslutats per den 31 augusti 2024 är:

- 820 551 103 kronor inom ramen för ERUF,
- 4 597 015 513 kronor inom ramen för Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling,
- 4 133 363 019 kronor inom ramen för PTS bredbandsstöd. Observera att siffran inte inkluderar fördelat stöd från PTS 2024 (redovisas under *Bredbandsstöd* ovan).

Genomförande av regionalfonds- och landsbygdsprogram

PTS ska bidra vid genomförandet av aktuella regionalfondsprogram under programperioden 2021–2027 och särskilt bistå Tillväxtverket i arbete med uppföljning och redovisning av bredbandsprojekt.

Inför utlysning av stöd till accessnät via *ERUF* i övre Norrland har PTS bistått Tillväxtverket med juridisk och teknisk expertkompetens. Myndigheterna har även stämt av uppgifter i PTS tilldelning 2024 för att undvika dubbelfinansiering. Det har inte sökts några medel för utbyggnad av accessnät inom ramen för *ERUF* år 2024. Det har därmed inte funnits risk för dubbelfinansiering mellan stöden.

Stödfunktion för Bredbandsforum

Regeringens *Bredbandsforum* främjar samverkan kring bredbandsutbyggnad och är en plattform för diskussion och kunskapsutbyte. I arbetet som stödfunktion till styrgruppen ingår att ta fram underlag samt förbereda och genomföra möten. Stödfunktionen ansvarar också för utredningar, projekt eller andra aktiviteter som beslutas av styrgruppen.

Under året sammanträdde styrgruppen tre gånger. I fokus för arbetet stod *bredband för hållbarhet* och *efteranslutningar för konnektivitet*. Syftet var att beskriva innehållet i en möjlig hållbarhetsstrategi för svensk bredbandsinfrastruktur, samt hur efteranslutningar av hushåll och företag med olika typer av bredbandsinfrastruktur kan främjas.

²⁷ För innevarande år rapporteras siffrorna som en del i årsredovisningen. Tidigare har siffrorna redovisats till Regeringskansliet vid två rapporteringstillfällen (Dnr 23–958, 23–958).

²⁸ Sammanställning av statliga stödmedel till bredbandsutbyggnad 2024 (Dnr 24–12977).

Inom fokusområde *hållbarhet* genomfördes en internationell utblick och genomlysning av policyinitiativ kopplade till bredband för hållbarhet. Därtill fördes dialoger med ett flertal organisationer som representerade olika sektorer och näringar i Sverige kopplat till miljöpåverkan, energieffektivitet och bredbandsinfrastrukturens roll i att skapa ett hållbart samhälle och en grön omställning. Det framkom bland annat att såväl offentlig sektor som näringsliv anser att digitalisering är en väg till hållbarhet. Det finns också tydliga kopplingar mellan hållbarhetsargument och fortsatt utbyggnad av bredband.

Inom fokusområde *efteranslutningar* genomfördes en undersökning som involverade stadsnät och nationella nätägare. Vidare sammanställdes olika aktörers syn på efteranslutningsfrågor och hur de främjar faktisk anslutning i redan utbyggda områden. Utifrån det kan noteras att efteranslutningar genomförs på flera olika sätt beroende på hur ett stadsnät är utvecklat och kundernas behov.

Avveckling av koppar-, 2G och 3G-näten

Under året har nätägarnas²⁹ arbete med att avveckla koppar-, 2G- och 3G-näten följts.

Uppföljningen har skapat en god bild i hur arbetet har genomförts, och hur det påverkar slutkunder. Under året har ägarna av mobilnäten till viss del ändrat sina informationsinsatser. Vid årets början startades en gemensam informationskampanj om avvecklingen av 2G- och 3G-näten (Bytnät.nu). Telia beslutade i början av sommaren att skjuta fram sin 2G-avveckling till 2027 men övriga nätägare, som planerar för en 2G-avveckling i slutet av 2025, har inte gjort samma val. Samtidigt pågår avvecklingen av 3G-nätet i takt med att 5G byggs ut, och den väntas vara slutförd i slutet av 2025 för samtliga nätägare.

För att sprida kunskap om teknikskiftet arrangerade PTS ett informationsmöte där nätägarna deltog. Tillsammans med Konsumentverket publicerades också ett gemensamt dokument för att förtydliga myndigheternas syn på avvecklingen. Dokumentet innehöll även förslag på åtgärder för en ansvarsfull avveckling av 2G- och 3G-näten. Denna information, tillsammans med information på PTS webbplats, ska bidra till att fler kan förbereda sig för teknikskiftet och undvika problem.

Samhällsomfattande tjänster (SOT) – telefoni och internet

Privatpersoner och företag som saknar tillgång till telefoni och funktionell tillgång till internet kan få stöd för åtgärder som ger sådan tillgång enligt *Förordning (2018:20)*

²⁹ Tele2, Telenor Sverige AB (Telenor), Telia Sverige AB (Telia) och Hi3G Access AB (Tre)

om stöd för åtgärder som ger tillgång till telefoni och funktionell tillgång till internet. PTS har till uppgift att hantera stödet.

Under året har 13 ansökningar om stöd inkommit (70 ansökningar 2023). Av dessa har fyra lösningar som innebär anslutning till mobilnätet eller till satellit via yttre antenn beviljats. Det är endast privatpersoner som fått stöd under 2024 varför inget stöd har delats ut till företag. Minskningen av antalet ärenden beror till stor del på att de flesta kan få funktionell tillgång till internet genom åtgärder som understiger 5 000 kr, vilket är gränsen för att få stöd.

Under den utredning som genomförs för samtliga ansökningar, får sökande information om vilka möjliga lösningar som finns och vad man själv kan göra för att förbättra sin täckning. På detta sätt bidrar även det arbete som avslutas med avslag eller återtagen ansökan till att förbättra tillgången hos slutanvändarna.

Under året ökade tillgången till funktionellt internet då den satellitoperatör som etablerats, och redan under 2023 erbjöd bredband via satellit till södra Sverige, kunde erbjuda täckning över hela landet. Satellitoperatören använder små satelliter, vilka rör sig i en låg omlopps bana och tjänsten har därför inte samma fördröjningar som tidigare satellittjänster på marknaden. PTS bedömer sedan våren 2024 att satellitbredbandstjänsten är att betrakta som en tillgänglig marknadslösning i hela landet och att ansökningar därför i normalfallet ska avslås.

Satellittjänster för konsumenter erbjuds i dagsläget endast av en leverantör. Detta medför osäkerhet bland annat kring marknadsutvecklingen och tjänstens tillgänglighet över tid.

Under året har 353 tkr utbetalats som stöd, en minskning med 50 tkr från föregående år.

Tabell 10 Åtgärder för grundläggande internet och telefoni (tkr)

	2024	2023	2022
Kostnader			
Lämnade bidrag	353	403	323
Förvaltningskostnader inkl. OH	3 970	6 120	5 582
Total kostnad	4 323	6 523	5 905

Fonden för ett sammanlänkat Europa

Under året har arbetet med att informera, rekommendera och motivera svenska aktörer att söka EU-medel från Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF 2 Digital)

fortsatt. Regeringskansliet beslutar om vilka svenska projekt som får söka finansiering efter rekommendation från PTS. Utlysningarna hanteras av EU, de svenska ansökningarna konkurrerar därför om finansiering med andra medlemsländer.

Intresset för att söka EU-medel har varit stort. Under utlysningen 2023 hade CEF-kansliet kontakt med cirka 70 organisationer. 38 svenska aktörer deltog i projektkonsortier som skickade in ansökningar.

Svenska projekt beviljades medfinansiering för drygt 44,6 miljoner euro (14,1 miljoner 2023) av totalt 273,7 miljoner euro. Sverige koordinerar därmed 16,3 procent (5,4 procent 2023) av den totala CEF-budgeten och 14 procent går direkt till svenska aktörer. Det goda resultatet för svenska ansökningar beror till stor del på det stöd kansliet ger till projekten från idé till slutligt inskickad ansökan, en process som kan uppfattas som byråkratisk och tidskrävande. Kansliet säkerställer också att skakraven uppfylls och koordinerar med grannländerna för att underlätta samverkan för gränsöverskridande projekt.

Under året fastställde EU-kommissionen ett arbetsprogram för 2024–2027. PTS deltog i förhandlingarna via expertgruppskommittén och säkerställde där svenska intressen. Sverige är till ytan större än många andra EU-länder, vilket är särskilt viktigt när det kommer till utlysningen om 5G transportkorridorer.

I samband med att en ny utlysning öppnades anordnades ett informationsmöte där fler än 90 aktörer deltog. Syftet med informationsmötet var att öka intresset för arbetsprogrammet och underlätta för aktörernas potentiella ansökningar, genom att informera om utlysningen och svara på frågor. Informationsinsatser genomfördes även tillsammans med organisationer som Tech Sverige, Stadsnätsföreningen, Business Sweden samt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Utöver deltagande i expertgruppskommittén, deltar PTS även i ett nationellt EU-nätverk där samordning, koordinering och samfinansiering diskuteras i syfte att utbyta erfarenheter.

Marknadsanalyser för konkurrensreglering

PTS analyserar kontinuerligt vilka relevanta marknader i Sverige som har sådana konkurrensproblem att de bör bli föremål för förhandsreglering, även kallad konkurrensreglering. Regleringen innebär att operatörer som har betydande marknadsinflytande (eng. Significant Market Power, SMP) åläggs särskilda skyldigheter om grossisttillträde och villkor för tillträdet. Syftet med regleringen är att skapa en långsiktig och hållbar konkurrens till nytta för slutanvändarna. Under året har ett flertal marknadsanalyser genomförts och beslut förväntas 2025.

Under året har konkurrensutmaningar identifierats vad gäller bredbandstjänster via fibernät till slutanvändare i enfamiljshus. Därför finns behov av reglering på relevanta grossistmarknader.

Under året har också ett förslag om tillträdesskyldighet som kan åläggas nätägare som har SMP analyserats. Innan ett beslut kan fattas måste fastställas vilka nätägare som har SMP och göras en bedömning om vilka skyldigheter dessa bör åläggas.

Förslag till beslut ska därefter samrådas med marknaden och med EU-kommissionen.

PTS har även fortsatt arbetet med att analysera marknaderna för fri-tv och analog radio via marknätet (broadcasting) samt marknaderna för fast respektive mobil samtalsterminering (möjligheten för operatörer att avsluta samtal i varandras nät).

Tillsyn av gällande konkurrensreglering

Under året har PTS meddelat beslut i elva tillsynsärenden rörande skyldigheter på de marknader som PTS reglerar eller utövar tillsyn över LEK.

Fem av tillsynsärendena rörde mobil terminering, fyra fast terminering och ett vardera för nyckeltal på marknaden för lokalt tillträde och förmedling av betalningar till tjänsteföretag via den uppringande slutanvändarens faktura. Inget av ärendena resulterade i några åtgärder (exempelvis beslut om föreläggande).

Den årliga pristillsynen innefattar tillsyn inom broadcastingområdet. Under året har pristillsyn avseende Teracoms priser för år 2023 slutförts.

På marknaderna för fast och mobil samtalsterminering har den årliga tillsynen avseende de gemensamma termineringstaxorna (eurorate) genomförts. Samtliga operatörer uppgav att de följer de angivna högsta termineringstaxorna, och det har inte i övrigt framkommit några indikationer på att någon operatör tar ut ett högre pris än vad som är tillåtet.

På marknaden för lokalt tillträde till fibernät har den årliga tillsynen av Telias nyckeltal genomförts. Resultatet visar att diskriminering inte sker.

Under året har även ett tillsynsärende avseende icke-diskriminering enligt principen om lika insatsresurser (eng. Equivalens of Input) avslutats. Av tillsynen framkom att Telia har samma processer för den egna slutkundsverksamheten som för externa operatörer.

Under året har tillsyn av förmedling av betalningar till tjänsteföretag via den uppringande slutanvändarens faktura genomförts. Tillsynen resulterade i

bedömningen att det saknas skyldighet för en operatör att förmedla sådana betalningar.

PTS bedömer att myndighetens aktiva tillsynsarbete både direkt och indirekt bidrar till ökad regelefterlevnad, vilket även är till nytta för konsumenterna bland annat i form av ett brett urval av prisvärda tjänster. Tillsynsarbetet syftar även till att bidra till en sund konkurrens mellan marknadens aktörer och till att exempelvis motverka monopolprissättning på marknader där monopol föreligger.

Utbyggnadslagen

Syftet med reglerna i lagen (2016:534) om åtgärder för utbyggnad av bredbandsnät (utbyggnadslagen) är att sänka kostnaderna för utbyggnad av bredband för att fler i Sverige ska få tillgång till snabbt bredband. PTS har under 2024 inte bedrivit någon tillsyn enligt utbyggnadslagen och inte handlagt något tvistlösningsärende.

Bedömning av resultat i förhållande till mål

Tillgång till bredband – bidrag till måluppfyllelse

PTS uppgifter och uppdrag i riktning mot målen inom målområdet bedöms vara uppfyllda. I princip alla hushåll och företag i Sverige har tillgång till eller har möjlighet att få tillgång till en internetuppkoppling. Mobiltäckningen är relativt god där människor i allmänhet befinner sig, med undantag av att det finns luckor i täckningen längs vägar och järnväg.

Sverige hade vid början av året uppnått regeringens bredbandsmål att 98 procent av hushållen och företagen ska ha möjlighet till 1 Gbit/s år 2025. Totalt har 98,6 procent av alla hushåll och arbetsställen tillgång till 1 Gbit/s i sin absoluta närhet, medan 84,1 procent har en faktisk fiberanslutning.

Tabell 11 Tillgång till bredband (resultatindikatorer)

	Målvärde	2024	2023	2022	2021
Tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet i områden där man normalt befinner sig.	100 ¹⁾	-	95	93,9	93
Hushåll med 5G-täckning	100 ²⁾	-	90,3	57	20,5
Hushåll och företag med tillgång till 1 Gbit/s i sin absoluta närhet ¹⁾	98 ³⁾	-	98,6	97	96
Hushåll och företags tillgång till en faktisk 1 Gbit/s-uppkoppling	- ⁴⁾	-	84,1	83,9	81,5

Hushåll och företag med tillgång till 1 Gbit/s i sin absoluta närhet ¹⁾	100	-	99,8	99	99
--	-----	---	------	----	----

1) Mål i Sverige helt uppkopplat 2025 - en bredbandsstrategi, Regeringen

2) Mål i EU:s digitala decennium

3) Mål i Sverige helt uppkopplat 2025 - en bredbandsstrategi, Regeringen. I EU:s digitala årtionde finns ett mål att alla hushåll ska ha möjlighet till sådan uppkoppling.

4) Är inte ett mål men en Key Performance Indicator (KPI) i EU:s digitala årtionde

Till EU:s mål om att alla hushåll senast 2030 ska ha Gigabit-uppkoppling är det dock en bit kvar. Även om en stor andel av Sveriges knappt 4,9 miljoner hushåll kan få tillgång till 1 Gbit/s saknar fortfarande knappt 54 000 hushåll denna möjlighet. Dessa hushåll ligger antingen i glest befolkade delar av Sverige eller är av andra skäl dyra att ansluta.

En stor andel, cirka 630 000 hushåll³⁰ (15 procent), av de som har en faktisk fiberanslutning i hushållet väljer att inte ha ett sådant abonnemang. PTS avser utreda frågan vidare.

Mellan åren 2022 och 2023 ökade priset på bredband³¹ med 20,9 procent³², vilket är mer än dubbelt så mycket som konsumentprisindex (8,6 procent).

Bredbandsmarknaden kännetecknas vidare av att varje nätägare har en monopolliknande ställning i fibernäten som ansluter slutanvändarna. Detta innebär begränsad konkurrens och möjlighet att höja priserna mer än i andra branscher.

Mobiloperatörernas uppgradering av sina nät till 5G har gått fort sedan tekniken lanserades på den svenska marknaden. Idag har över 90 procent av hushållen täckning av 5G-nät från minst en operatör, en ökning från 57 procent föregående år. Sverige har därmed kommit en bit på vägen att nå EU:s mål om att alla hushåll 2030 ska ha 5G-täckning. Att öka 5G-täckningen bedöms vara mindre utmanande än att öka andelen hushåll som har fiber. Detta eftersom det ofta räcker med uppgradering av befintlig infrastruktur, bland annat genom förändringar av basstationer som redan finns.

Mer utmanande är att det finns luckor i täckningen längs med vägar och järnvägar. Till exempel har endast cirka 57 procent av riksvägarna och cirka 69 procent av järnvägar med hög trafik tillräcklig täckning.³³ Täckningen ökar varje år men PTS har identifierat utmaningen att det, för att kunna använda internet utan avbrott när man

³⁰ PTS mobiltäcknings- och bredbandskartläggning 2023 PTS-ER-2024:13

³¹ Avser en uppkoppling med 100 Mbit/s nerlänk och upplänk

³² Prisrapport 2024 PTS-ER-2024:25

³³ PTS mobiltäcknings- och bredbandskartläggning 2023 PTS-ER-2024 13

åker bil, buss eller tåg behövs betydande investeringar för att upprätta nya sändarplatser.

PTS bedömer att tillsynsarbetet bidrar till ökad regelefterlevnad, vilket även är till nytta för konsumenterna bland annat i form av ett brett urval av prisvärda tjänster.

Tillsynsarbetet bidrar även till en sund konkurrens mellan marknadens aktörer och till att exempelvis motverka monopolprissättning på berörda marknader.

Samhällsomfattande tjänster – bidrag till måluppfyllelse

Genom de främjande insatser och stöd till sökande som genomförts under året görs bedömningen att myndigheten har bidragit till att uppfylla målet för samhällsomfattande tjänster.

Sedan 2023 kan PTS se en nedtrappning i antalet nya ansökningar, vilket dels kan antyda att de hushåll och företag som inte har tillgång har minskat, dels att den information PTS ger kring hur man själv kan förbättra sin täckning generellt har nått ut till de som behöver den. Vidare har hushåll och företag fått tillgång till ny teknik genom satellittjänster. Antalet abonnemang via satellit har ökat markant³⁴, även om de fortfarande utgör en mycket liten del av det totala antalet.

Säkerhet och robusthet

Regeringens mål för digitaliseringspolitiken är att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter.³⁵ Inom ramen för sitt ansvarsområde ska PTS verka för säkra och robusta elektroniska kommunikationer med målet att:

Elektroniska kommunikationer ska vara effektiva, säkra och robusta
(politiskt delmål för digitaliseringspolitiken).

Säkerhetsskyddsarbete

I rollen som tillsynsmyndighet enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) ska PTS bedriva tillsyn, vägledning och utbildning riktad mot enskilda verksamhetsutövare inom områdena elektronisk kommunikation och posttjänst.

Under året har tillsyn av säkerhetsskyddet hos Netnod och Stokab inletts. Granskningen omfattar hur verksamhetsutövarna arbetat med att utreda behovet av säkerhetsskydd i sin verksamhet, samt hur denna utredning har dokumenterats. Syftet är i första hand att granska verksamhetsutövarnas tillämpning av denna del av

³⁴ Enligt PTS rapport Svensk Telekommarknad 2023 var antalet abonnemang på satellitbredband 1 579 stycken vid slutet av 2023, en ökning med drygt 800 abonnemang jämfört med 2022.

³⁵ [Mål för digitaliseringspolitik - Regeringen.se](#)

säkerhetsskyddslagstiftningen, och förväntas också öka verksamhetsutövarnas kunskap om metod för att ta fram säkerhetsskyddsanalys.

I samband med tidigare tillsyn har PTS beslutat om sanktionsavgift i två fall, vilka har överklagats. Efter avgörande i Förvaltningsrätten har båda lyfts till Kammarrätten, där det ena ärendet (avseende Telia Sverige AB) fortfarande pågick vid årets slut. Det andra ärendet (avseende Telenor Sverige AB) avgjordes i oktober, då Kammarrätten återställde sanktionsavgiften till den ursprungliga nivån på 12,5 mnkr, efter att Förvaltningsrätten sänkt beloppet till 2 mnkr.

I rollen som tillsynsmyndighet har PTS vissa uppdrag rörande personalsäkerhet hos de verksamhetsutövare som ligger inom myndighetens ansvarsområde. Ett omfattande uppdrag är att besluta om placering i säkerhetsklass hos verksamhetsutövarna samt registerkontrollhantering. Detta är en förutsättning för att verksamhetsutövarna ska kunna upprätthålla sina skyldigheter inom personalsäkerhetsområdet.

Under 2024 har sammanlagt 862 registerkontroller administrerats för de verksamhetsutövare över vilka PTS har tillsynsansvar. PTS ser en tendens att antalet registerkontroller hos verksamhetsutövarna ökar, inte minst med anledning av ett ökande antal säkerhetsskyddsavtal.

Det svenska inträdet i försvarsalliansen Nato kräver omfattande åtgärder för att uppfylla Natos krav. Under året har därför verksamheten anpassats utifrån nya krav och regelverk. För medarbetare som kommer i kontakt med information från Nato har också en utbildning tagits fram. PTS utfärdar även Personnel Security Clearance Confirmation (PSCC) för medarbetare som ska delta i möten arrangerade av Nato.

Tillsyn av skydd av behandlade uppgifter och säkerhet

PTS bedriver tillsyn av behandlade uppgifter och säkerhet i elektroniska nät och tjänster. Behov av insatser bedöms utifrån information från inrapporterade incidenter, omvärldsbevakning, årlig sammanställning av rapporterade incidenter och regleringsarbete.

Säkerhetsincident vid planerat förändringsarbete

PTS inledde under 2023 tillsyn mot Telia Sverige AB med anledning av en rapporterad säkerhetsincident med betydande påverkan på nät och tjänster samt funktioner i samhället. Incidenten skedde i samband med ett planerat förändringsarbete. Granskningen syftade till att utreda om Telia uppfyller kraven i föreskrifter om säkerhet i nät och tjänster.

Tillsynen avslutades då granskningen visade att Telia vidtagit lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att undvika att liknande incidenter inträffar.

Integritetsincidenter vid inhämtning av kreditupplysning

Under året inleddes tillsyn mot Telia och Telenor Sverige AB med anledning av att bolagen under de senaste tre åren rapporterat ett stort antal integritetsincidenter rörande felaktiga kreditupplysningar.

Tillsynen syftade till att undersöka om bolagen brister i säkerhetsarbetet när det gäller att förhindra och minimera antalet olovliga kreditupplysningar som inhämtas.

Tillsynen avslutades utan vidare åtgärd då granskningen visade att bolagen vidtar lämpliga åtgärder för att hantera risken för att olovliga kreditupplysning genomförs. Antalet rapporterade integritetsincidenter som orsakats av felaktig kreditupplysning minskade efter tillsynen.

Rapport om incidentrapportering

Under år 2023 rapporterades 346 incidenter enligt reglerna om säkerhet i nät och tjänster samt skydd av uppgifter i LEK. Den årliga sammanställningen³⁶ visar att den vanligaste orsaken bakom rapporterade säkerhetsincidenter var systemfel, vilket kan vara felaktig uppdatering av mjukvara, hårdvarufel eller mjukvarubugg. För integritetsincidenter var den vanligaste orsaken brister i organisatoriska rutiner och processer samt mänskliga misstag eller felbedömningar.

Rapporterade incidenter utgör en viktig del av tillsynsarbetet och den årliga sammanställningen syftar till att ge en övergripande bild av antalet rapporterade incidenter, dess orsaker samt fördelningen mellan inrapporterande tillhandahållare. Detta kan sedan utgöra underlag för tillsyn.

Tillsyn av leverantörer av samhällsviktiga tjänster

PTS är tillsynsmyndighet över leverantörer av samhällsviktiga tjänster inom sektorn digital infrastruktur. Företag som levererar samhällsviktiga tjänster omfattas av lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster (NIS-lagen).

³⁶ Säkerhetsincidenter och integritetsincidenter på området elektroniska kommunikationer (PTS-ER-2024:9).

Under året avslutades en tillsyn som granskade fem leverantörers arbete med riskanalyser och riskbedömningar. Tillsynen var planlagd och granskningen utgick från PTS säkerhetsåtgärdsföreskrifter.³⁷

Tillsynen avslutades utan åtgärd då det bedömdes att leverantörerna arbetar på ett systematiskt och riskbaserat sätt och att de har godtagbara och ändamålsenliga processer och rutiner för riskanalyser och riskbedömningar som uppfyller kraven i säkerhetsåtgärdsföreskrifterna. Aktörerna har även identifierat de nätverk och informationssystem som omfattas av NIS-lagen.

Tillsyn av tillämpning av föreskrifter för kostnader vid utlämning av uppgifter

År 2022 startades en tillsyn som syftade till att säkerställa att operatörer tillämpade PTS föreskrifter om ersättning för kostnader vid utlämnande av uppgifter som lagras eller bevaras för brottsbekämpande ändamål (PTSFS 2022:16) på likartat sätt. Bakgrunden var signaler från brottsbekämpande myndigheter om att det fanns skillnader i hur föreskrifterna tillämpades av olika operatörer, vilket riskerade leda till konkurrensfördelar för vissa operatörer. Tillsynen omfattade operatörerna Telia Company, Tele2, Telenor och Hi3G Access.

PTS underrättade efter granskning samtliga tillsynade operatörer om misstanke att de inte tillämpade ersättningsföreskrifterna korrekt. I underrättelserna förtydligades även hur en bestämmelse som operatörerna ansåg var otydlig och som tolkades på olika sätt av operatörerna, ska tolkas. Tillsynen avslutades under året utan vidare åtgärd då operatörerna visat att de vidtagit åtgärder för att tillämpa föreskrifterna i enlighet med PTS underrättelser.

Tillsynen förväntas leda till att operatörerna tillämpar ersättningsföreskrifterna på ett mer enhetligt sätt. På så sätt ökar transparensen gentemot de brottsbekämpande myndigheterna för hur de beräknar kostnaden för ett utlämnande som frångår standardsättningen. Detta förväntas minska risken för att en operatör får konkurrensfördelar på grund av hur utlämnande av uppgifter till brottsbekämpande myndigheter debiteras.

Betrodda tjänster

Förordning om elektronisk identifiering och betrodda tjänster³⁸ för elektroniska transaktioner på den inre marknaden (eIDAS-förordningen) från 2014 syftade till

³⁷ Post- och telestyrelsens föreskrifter och allmänna råd om säkerhetsåtgärder för samhällsviktiga tjänster inom sektorn digital infrastruktur (PTSFS 2021:3)

³⁸ En elektronisk tjänst som skapar, kontrollerar, validerar eller bevarar elektroniska underskrifter

säker och enhetlig digital infrastruktur inom EU. Under 2024 trädde en ändringsförordning i kraft. Ändringen innebär exempelvis förstärkta säkerhetskrav, nya betrodda tjänster och en europeisk digital plånbok för EU:s medlemsstater.

PTS har bistått Regeringskansliet i arbetet med att ta fram Sveriges ståndpunkter kopplat till genomförandeakter och även deltagit i olika internationella arbetsgrupper för att få genomslag för svenska ståndpunkter. Under året har PTS lämnat in två remissvar³⁹ till Utredningen om säker och tillgänglig digital identitet.⁴⁰ Utredningen har analyserat den reviderade eIDAS-förordningen och gett förslag på hur Sverige kan uppfylla tillkommande krav. Utredningen har också föreslagit nya eller ändrade författningsbestämmelser, som bedömts som nödvändiga eller lämpliga för att komplettera den reviderade eIDAS-förordningen.

Under året fick PTS i uppdrag att delta i relevanta utlysningar för EU:s storskaliga pilotprojekt för digital identitetsplånbok.⁴¹ PTS deltar i en sammanslutning av aktörer som lämnat ett anbud till ett förnyat storskaligt pilotprojekt som ska testa den digitala identitetsplånboken, inklusive tillitsinfrastrukturen där PTS föreslås tillhandahålla ett register över förlitandeparter.⁴²

Utöver arbete kopplat till nya regler, har PTS granskat två redan kvalificerade tillhandahållare av kvalificerade betrodda tjänster för att säkerställa att de fortsatt uppfyller reglerna⁴³. Granskningen har resulterat i att båda bolagen har fortsatt status som kvalificerade tillhandahållare av kvalificerade betrodda tjänster. Under året har PTS även granskat och godkänt en ny kvalificerad tillhandahållare av kvalificerade betrodda tjänster.

NIS2-direktivet

Det europeiska *NIS-direktivet (2016/1148)* ställer krav på informationssäkerheten i offentliga it-system vad gäller samhällsviktiga och digitala tjänster. Direktivet uppdaterades i och med NIS2⁴⁴ som trädde i kraft 2023.

För att förbereda inför ett utökat tillsynsuppdrag har arbetet fortsatt fokuserat på att analysera direktivet och förslagen i utredningen *Nya regler om cybersäkerhet (SOU*

³⁹ Remissvar avseende slutbetänkande Kompletterande bestämmelser till EU:s reviderade förordning om elektronisk identifiering, SOU 2024:45 Dnr 24–8772, Remissvar avseende delbetänkandet En säker och tillgänglig statlig e-legitimation, SOU 2023:61, Dnr 23-29787

⁴⁰ Utredningen om säker och tillgänglig digital identitet, SOU 2024:45

⁴¹ Uppdrag till Myndigheten för digital förvaltning, Bolagsverket, Post- och telestyrelsen och Vetenskapsrådet att delta i relevanta utlysningar för EU:s storskaliga pilotprojekt för digitala identitetsplånböcker, Fi2024/02124

⁴² Budgetpropositionen för 2025 – utgiftsområde 22

⁴³ [CL2014R0910SV0010010.0001_cp 1..1](#) (artikel 20.1, artikel 21.1 samt artikel 46b)

⁴⁴ Network and Information Systems Directive 2 (EU 2022/2555)

2024:18). Särskilt fokus har legat på den nya lagstiftningens påverkan på verksamheten och de verksamhetsutövare som faller under det föreslagna tillsynsansvaret. PTS har även deltagit i olika internationella arbetsgrupper inom EU. Deltagande i dessa grupper har skapat möjlighet att diskutera frågor och etablera samarbete med övriga medlemsländers tillsynsmyndigheter. PTS har även deltagit i den EU-kommitté som ansvarat för att ta fram en genomförandeförordning kopplat till krav på incidentrapportering och rikshanteringsåtgärder i NIS2-direktivet. Genom detta arbete har PTS haft möjlighet att påverka innehållet i genomförandeförordningen.

Under året har flera informationsinsatser genomförts. Bland annat ett webinarium för leverantörer i sektorn digital infrastruktur i syfte att informera om den kommande cybersäkerhetslagen och NIS2. Ett forum anordnades också där informationen bland annat handlade om vad som gäller fram till att den nya cybersäkerhetslagen träder i kraft. Under året lanserades även en e-tjänst som syftar till att hjälpa företag att bedöma om de kommer att omfattas av den kommande lagstiftningen.

Under året har PTS även deltagit i utredningen *Nya regler om cybersäkerhet*. Utredningen behandlar NIS2- och CER-direktivets⁴⁵ införande i svensk lag och PTS deltagande i utredningen syftar till att skapa förutsättningar i rollen som tillsynsmyndighet.

Informations- och cybersäkerhetsfrågor

Inom ramen för Nationellt cybersäkerhetscenter (NCSC)⁴⁶ samarbetar myndigheter med kompetens och uppgifter inom svensk cybersäkerhet tillsammans med näringslivet. Centret samverkar med privata och offentliga aktörer för att stärka cybersäkerheten i samhället.

Försvarets radioanstalt (FRA), Försvarsmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Säkerhetspolisen har under året arbetat med samverkan på cybersäkerhetsområdet inom ramen för NCSC. Arbetet har genomförts i nära samverkan med Försvarets materielverk (FMV), Polismyndigheten och PTS.

NCSC har under året arbetat utifrån regeringsuppdragen och den aktivitetsplan som beslutats. Ett flertal lägesbilder har levererats till Regeringskansliet och NCSC har även besvarat flera informationsförfrågningar ifrån uppdragsgivarna. Vidare har beredskap funnits för att koordinera större incidenter inom cyberområdet som en del

⁴⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2557 av den 14 december 2022 om kritiska entiteters motståndskraft och om upphävande av rådets direktiv 2008/114/EG

⁴⁶ Detta avsnitt är överenskommet i NCSC, medlemmarna har alla samma text (uppdrag enligt Fö2019/01330, dnr 20-14618).

i NCSC:s arbete med incidentkoordinering. Planerade insatser kring valet till Europaparlamentet och Eurovision Song Contest har genomförts.

Samverkan mellan privata och offentliga aktörer har fortsatt att utvecklas och förvaltas. Samverkan pågår inom fyra sektorer samtidigt som dialoger pågår med andra aktörer kring olika former av samverkan. En planering av utbildningar och övningar för de kommande åren har tagits fram baserat på en genomförd behovsinventering. Under året har ett flertal övningar genomförts. Dessa inkluderar Malware Information Sharing Platform-övningar (MISP), övning inför valet till Europaparlamentet, Cyber Challenge och Nato-övningen Cyber Coalition.

Verksamheten har under året präglats av den utredning som pågått kring ett nytt nationellt cybersäkerhetcenter och arbetet kring de stödjande förutsättningarna har som ett resultat av detta flyttats över till Försvarets radioanstalt. Under hösten fattade regeringen beslut om en ändrad instruktion för Försvarets radioanstalt som då gavs det formella ansvaret för NCSC från den 1 november 2024. På en strategisk nivå har diskussioner inletts om hur samverkan mellan myndigheterna ska utformas framöver.

PTS arbete inom NCSC präglas av myndighetens uppdrag med frågor rörande främst elektroniska kommunikationer och rollen som sektorsansvarig beredskapsmyndighet. Det skapar förutsättningar för PTS att delta aktivt i både långsiktiga frågor rörande till exempel standardisering eller utbildningar och övningar samt i NCSC-arbete vid händelser. Båda dessa typer av arbete har pågått i en relativt hög omfattning under året.

Krisberedskap och totalförsvar

Arbetet inom området Krisberedskap och totalförsvar präglas av uppdraget som sektorsansvarig beredskapsmyndighet för sektorn elektroniska kommunikationer och post. Sektorsansvaret omfattar att företräda sektorn i sin helhet samt att leda utvecklingsarbetet. Utvecklingen inom totalförsvaret intensifieras och arbetet med frågorna ökar därmed i omfattning och komplexitet. Nedan följer ett antal exempel på genomfört arbete och de resultat som har åstadkommits.

Hantering av operativa händelser och samverkan

Parallellt med utvecklingsarbetet upprätthålls även en kontinuerlig beredskap. Den operativa verksamheten bedrivs såväl planerat som vid uppkomna händelser. I fokus för det operativa arbetet är samverkan med myndigheter och privata aktörer.

För att stärka förmågan i funktionen *Tjänsteman i Beredskap (TiB)* har det under året genomförts ett flertal åtgärder och utvecklingsinsatser. Resultatet har visat sig i förbättrade arbetssätt och rutiner för rapportering till externa aktörer.

PTS lägesbildsfunktion har regelbundet sammanställt och rapporterat lägesbild för beredskapssektorn vid sidan av den händelsestyrda lägesrapporteringen. Funktionen har regelbundet deltagit i arbetsgruppen för incidentkoordinering och sammanställning av lägesbild inom ramen för NCSC. På det sättet förstärker och förädlar PTS kontinuerliga lägesuppfattning den samlade lägesuppfattningen på systemnivå i Sverige.

Exempel på händelser där samverkan har genomförts med aktörer inom Nationella telesamverkansgruppen (NTSG), med regionala aktörer och andra beredskapsmyndigheter är vid den afrikanska svinpesten, vid oljeutsläpp i Blekinge samt vid incidenter inom infrastruktur för elektronisk kommunikation. PTS har bland annat bidragit med att sammanställa, analysera och förmedla lägesinformation till andra aktörer samt möjliggjort för operatörer att genomföra förstärkning av nät på platser där detta varit nödvändigt.

Analys, vägledning och andra redovisningar

Under året har PTS redovisat bland annat följande analyser med koppling till området krisberedskap och totalförsvaret:

- Risk- och sårbarhetsbedömning (RSB)⁴⁷
- Bedömning av förmågan i civilt försvar samt förmågan att stödja det militära försvaret⁴⁸

Delar av underlaget i dessa redovisningar har tagits fram tillsammans med övriga beredskapsmyndigheter i sektorn. Under året har PTS även deltagit i Försvarmaktens planering av civila aktörers stöd till det militära försvaret. PTS har också genomfört ett pilottest av en modell för geografisk analys av transportnätinfrastruktur (Nätkarta).

För att hjälpa organisationer att identifiera och tillgodose sina behov av säkerhet vid inköp och användning av elektroniska kommunikationstjänster, har en vägledning publicerats under året.⁴⁹ Vägledningen har fått omfattande spridning och positiv återkoppling från offentliga och privata aktörer.

För att kunna omsätta det nya totalförvarsbeslutet för åren 2025-2030⁵⁰ har flera interna arbeten påbörjats under året, bland annat kopplat till systemstöd och planeringsarbete.

⁴⁷ Risk- och sårbarhetsbedömning (RSB) 2024, 24-10494

⁴⁸ Dnr 24-7654, 24-5541

⁴⁹ Säkra elektroniska kommunikationstjänster – en vägledning för användarorganisationer, PTS-ER-2024:23

⁵⁰ Totalförsvaret 2025-2030, 2024/25:FöU2

Lagreglering av den Nationella Telesamverkansgruppen (NTSG)

Under året trädde ett antal nya bestämmelser i LEK i kraft. Enligt dessa kan PTS ålägga tillhandahållare att delta i arbetet i NTSG. Det innebär att det arbete som sedan 2005 har bedrivits på i huvudsak frivillig basis nu är obligatoriskt för utpekade aktörer. PTS fick i samband med reformen rätt att föreskriva om NTSG:s arbete och formerna för detta.

Övningsverksamhet

Under året har PTS deltagit i Försvarmaktens övningsverksamhet, till exempel samverkansfältövning och överbefälhavarens chefsfältövning. PTS har också deltagit i en referensgrupp för MSB:s förplanering av *Övning för totalförsvaret* (ÖTF) och i arbetsgrupp AG *övning* inom ramen för NCSC.

Under året genomfördes samverkansövningen *Telö 24* tillsammans med NTSG. Övningsserien har som övergripande syfte att stärka förmågan att gemensamt hantera allvarliga störningar samt att stärka samverkan inom NTSG vid kris och höjd beredskap.

Telö 24 genomfördes i fyra delar under året. De olika delarna hade olika tyngdpunkt men kopplade också till varandra. Det avslutande momentet genomfördes i form av en fältövning. Syftet var att öva reparation och hantering av utrustning och förstärkningsresurser i fält.

Övningen omfattade samverkan mellan privata aktörer, mellan privata och offentliga aktörer samt mellan civila och militära aktörer. Fältövningen bidrog till ett stort antal identifierade förbättringsåtgärder, både hos enskilda deltagande aktörer och inom ramen för samverkan mellan aktörer. Resultatet är ett viktigt underlag för det fortsatta arbetet med totalförsvaret och robusthet.

Samverkan för utveckling av beredskapssektorn

Inom samverkansområdet har arbetet inriktats på att utveckla samverkan med beredskapsmyndigheterna i sektorn Elektronisk kommunikation och post. Arbetet har resulterat i att flera rutiner har etablerats och samverkansforum har skapats på olika nivåer för att stärka det pågående och kommande arbetet inom beredskapssektorn. Effekten av arbetet är en ökad tydlighet och förutsägbarhet i det myndighetsgemensamma arbetet inom beredskapssektorn, en stärkt samverkan samt en ökad möjlighet till strategiska diskussioner på olika chefsnivåer.

PTS har samordnat beredskapsmyndigheternas bidrag till Nationellt systemunderlag (MSB:s nationella samordning av beredskapsplanering) under året. Målsättningen för arbetet är att beredskapssektorn ska utvecklas i takt med övriga sektorer i arbetet med samordning av förmågeplanering. Arbetet har även ökat den gemensamma

förståelsen av beredskapssektorn och de ingående beredskapsmyndigheterna samt bidragit med underlag till den kommande nya inriktningen för totalförsvarsarbetet inom sektorn.

PTS har även återskapat regeringsuppdrag *Kraftsamling och bedömning av genomförbarhet av åtgärdsförslag för områdena elektroniska kommunikationer och post* (Fö2023/01998). Arbetet har fördjupat myndighetens förståelse av hur det myndighetsgemensamma arbetet vid exempelvis regeringsuppdrag bör fungera, vilket i sin tur har resulterat i ett förslag på gemensamt beredningsförfarande.

Robusthetshöjande åtgärder

Inom området robusthetshöjande åtgärder arbetar PTS med att förstärka förmågor hos andra aktörer på ett flertal delområden. Exempel på sådana är reparationsförmåga, förstärkningsmateriel, skyddade anläggningar, regional robusthet samt reservel. PTS arbete inom området innefattar även åtgärder för att minska riskerna för avbrott och störningar.

Under året har verksamheten inom ett flertal områden bedrivits med hög intensitet och effektivitet. Mycket av arbetet bidrar direkt till förutsättningar för att använda och förvalta de stora resurstillskott som regering och riksdag har beslutat för den kommande försvarsbeslutsperioden 2025–2030.

Reparationsförmåga

På området reparationsförmåga har genomförda åtgärder under 2024 bidragit till att öka volymen av kvalificerade tekniker som kan genomföra reparationer av fiberinfrastruktur under svåra förhållanden. Detta har skett genom utbildningar och övningar. Satsningar på åtgärder inom området har ökat jämfört med tidigare år och behovet är stort av fortsatta satsningar.

Förstärkningsmateriel

Inom området förstärkningsmateriel har PTS anskaffat och fördelat utrustning. Exempel på sådan materiel är transportabla reservelaggregat, nätbyggnadsmateriel, reparationsutrustning för fiber, transportabla drivmedelsanläggningar samt kommunikationsvagnar för trygghetspunkter.⁵¹ Även på detta område förväntas en fortsatt hög aktivitet under kommande år.

⁵¹ Vid pågående kris eller större avbrott kan kommunen ordna så kallade trygghetspunkter där det går att ringa.

Ledningsplatser och skyddade anläggningar

Under året har utvecklingen av fasta och mobila ledningsplatser fortsatt. Avseende skyddade anläggningar har funktionsprov genomförts inom delar av beståndet, identifierade brister avhjälpats och åtgärdsbehov inventerats och planlagts. Detta har bidragit till en känd funktionsnivå och därmed förutsättningar för systematisk hantering av brister. Brister har åtgärdats i anslutning till genomförda totalfunktionsprov vilket direkt ökat anläggningarnas motståndskraft och uthållighet.

Regional robusthet

På området regional robusthet har specifikationer tagits fram samtidigt som anpassning av pilotanläggning påbörjats. Planering av platser för trafikutbyten har genomförts. Sammantaget innebär detta att PTS under 2024 skapat goda förutsättningar för kommande arbete inom detta högt prioriterade område.

Reserve

Inom området reserve har utredningar och analyser inför kommande åtgärder genomförts. En pilotanläggning för miljövänlig och uthållig reservelförsörjning har färdigställts i Furusund och det görs fortsatta satsningar på reservelförmåga för stadsnät i storstäder.

Förutsättningar för nationell roaming

Under året har anpassning av nätinфраstruktur för att möjliggöra nationell roaming i mobilnät vid höjd beredskap för två av fyra mobiloperatörer påbörjats. PTS har även följt utvecklingen kopplat till prioritetsfunktioner och dess implementation i våra nordiska grannländer som en förberedelse för möjlig implementation i Sverige.

Åtgärder för minskad risk för avbrott

För att minska risken för avbrott i elektroniska kommunikationsnät har arbetet fokuserats på fortsatt drift, förvaltning och utveckling av tjänsterna *Ledningskollen* samt *Korrekt och spårbar tid och frekvens*. *Ledningskollen* är en tjänst där den som planerar att gräva får besked om vem som äger ledningar eller annan infrastruktur inom ett visst område. *Korrekt och spårbar tid och frekvens* är ett system med atomklockor i Sverige som kan användas för att hämta korrekt tid och ställa in system.

Dessa tjänster bidrar till ökad robusthet på bland annat området elektroniska kommunikationer i Sverige. *Ledningskollen* minskar riskerna för skador på markförlagd infrastruktur. *Robust och spårbar tid och frekvens* minskar beroendet av andra tjänster, vilket gör att nät och tjänster i Sverige påverkas i mindre utsträckning vid bortfall av vissa satellittjänster.

Rapportering från arbetet i Nato

Regeringens raminstruktion (Fö2023/01701) för myndigheters verksamhet i Nato började gälla så snart Sverige blev fullvärdig medlem i alliansen den 7 mars 2024. Enligt denna raminstruktion ska PTS delta i Natos verksamhet rörande resiliens och civil beredskap samt representera Sverige i Natos planeringsgrupp för civila kommunikationer (Civil Communications Planning Group, CCPG) under Resilienskommittén.⁵²

Från 2024 kan PTS redovisa följande huvudsakliga aktiviteter från CCPG:

- En workshop har genomförts på temat Emerging and Disruptive Technologies
- En workshop har genomförts på temat Critical Undersea Infrastructure, tillsammans med planeringsgruppen för energi (Energy Planning Group, EPG) under Resilienskommittén
- Ett plenarmöte har genomförts

PTS har redovisat skriftligen ifrån dessa aktiviteter till Regeringskansliet, i enlighet med raminstruktionen.⁵³

Bedömning av resultat i förhållande till mål

För 2024 bedömer PTS att myndighetens uppgifter och uppdrag inom ramen för målet om att enskilda och myndigheter ska få tillgång till säkra och robusta elektroniska kommunikationer har uppnåtts. Insatserna, som omfattar till exempel främjande, reglering och tillsyn, har sammantaget bidragit till ökad effektivitet, säkerhet och robusthet. Området präglas starkt av att säkerhetsläget, i Sverige och i omvärlden, utvecklas i negativ riktning. För att möta denna utveckling har både PTS och andra aktörer tillförts ökade resurser vilket varit nödvändigt för att uppnå målet.

Sveriges inträde i Nato har på olika sätt påverkat arbetet inom området totalförsvaret och beredskap och kommer att fortsätta påverka arbetet under kommande försvarsbeslutsperiod. För PTS del påverkar medlemskapet arbetet med planering och övning samt samverkan med andra allierade länder. För närvarande sker många förändringar inom arbetet i Nato som Sverige både kan påverka och kommer att påverkas av.

Genom de satsningar som har gjorts och som fortsätter under de närmaste åren har PTS fått förutsättningar att på robusthetsområdet genomföra förstärkningar som ökar säkerheten i elektroniska kommunikationer. De förberedelser som genomförts under året inför att NIS2-regleringen implementeras i Sverige skapar förutsättningar

⁵² Arbetet i planeringsgruppen rapporteras i årsredovisningen enligt överenskommelse med Regeringskansliet.

⁵³ Dnr: 24-5850-8, 24-5850-40, 24-5850-89

för att fortsätta att utveckla det systematiska säkerhetsarbetet inom sektorn elektroniska kommunikationer. På samma sätt har de insatser som gjorts på området betrodda tjänster bidragit.

Användning av begränsade resurser

Regeringens mål för digitaliseringspolitiken omfattar, som tidigare nämnts, två delmål. Ett av delmålen rör elektroniska kommunikationers effektivitet. Delmålets innebörd framgår även av LEK:

Enskilda och myndigheter ska få tillgång till effektiva elektroniska kommunikationer.

Både radiospektrum och nummerresurser är ändliga resurser vars användning regleras i syfte att maximera samhällsnyttan. PTS har till uppgift att svara för att dels radiokommunikation och andra användningar av radiovågor och dels nummer ur nationella nummerplaner används på ett effektivt sätt. Myndigheten verkar för detta genom att pröva frågor om tillstånd samt utöva tillsyn enligt LEK.

Ny policy för långsiktig spektrumförvaltning

Radiospektrum är en begränsad naturresurs med ett mycket stort värde. Värdet beror på att radiospektrum är en nödvändig insatsvara för en mängd olika tjänster och tillämpningar. Exempelvis trådlös kommunikation för arbete, nytta och nöjen men också för behov inom säkerhet, krisberedskap och totalförsvaret och forskning.

PTS är spektrumförvaltande myndighet, ett ansvar som påverkas av rådande säkerhetspolitiska situation. Ansvaret innebär också att verka för att samhällsnyttan av radiospektrum maximeras över tid.

Under året har en ny spektrumpolicy arbetats fram. Policyn beskriver ett antal strategier i riktning mot myndighetens vision för spektrumförvaltningen, att samhällsnyttan av radiospektrum är maximerad över tid, liksom mot målet att skapa förutsättningar för en mångfald av radioanvändningar.⁵⁴

Tilldelning av tillstånd för radiosändare

Under året har 10 518 tillståndsärenden om att använda radiosändare för fast radio, rundradio, landmobil radio, maritim radio, luftfartsradio, jordstationer och amatörradio handlagts. Av dessa ärenden har cirka 44 procent hanterats i e-tjänsten som erbjuder digitala tillstånd för VHF-radio (båtradio) i fritidsbåtar.

⁵⁴ PTS spektrumpolicy, PTS-ER-2024-15

Antalet tillståndsärenden ligger på en något högre nivå jämfört med 2023, vilket visar att omfattningen av naturresursen radiospektrum kommer till användning, och att förvaltningen främjar en god radiomiljö genom möjligheten att förena tillstånden med lämpliga villkor.

PTS har fortsatt tilldela testtillstånd för att främja innovation och utveckling. Testtillstånd har exempelvis utfärdats kopplat till 5G- och 6G-utveckling samt inom satellitkommunikation.

Tabell 12 Avslutade tillståndsärenden (företag, organisationer, fysiska personer)

	2024	2023	2022
Nytt tillstånd	2 652	2 733	2 905
Ändrat tillstånd	4 732	4 168	3 858
Överlåtelse	431	445	426
Återkallat tillstånd	2 703	2 932	2 597
Totalt antal tillstånd ¹⁾	10 518	10 278	9 786

1) Cirka 44 procent av dessa har hanterats av PTS digitala självbetjäning.

Handläggningen av tillstånd som hanterats i digital självbetjäningstjänst har bidragit till kortare handläggningstid totalt. Ökade handläggningstider 2024 beror främst på omfördelning av resurser internt till förmån för ett större systemutvecklingsprojekt.

Tabell 13 Genomsnittlig handläggningstid (dagar)

	2024	2023	2022
Nytt tillstånd, totalt	9	9	9
- exkl. e-tjänst	14	14	15
Ändrat tillstånd, totalt	20	16	20
- exkl. e-tjänst	22	19	23
Överlåtelse, totalt	6	6	7
- exkl. e-tjänst	6	6	7
Återkallat tillstånd, totalt	2	2	2
- exkl. e-tjänst	3	3	3

Tabell 14 Hantering av radiotillstånd

	2024	2023	2022
Antal avslutade ärenden ¹⁾	9 712	10 278	9 786
Totala kostnader inkl. OH (tkr)	34 564	32 328	29 021
Kostnad per avslutat ärende (kr)	3 559	3 145	2 966

1) Förlängningar av tillståndstid och koordineringar ingår inte i underlaget.

Tillgängliggörande av frekvenser genom auktion

Om efterfrågan i ett frekvensutrymme överstiger utbudet, har PTS möjlighet att besluta att antalet tillstånd som beviljas inom utrymmet ska vara begränsat. Ett sådant beslut garanterar effektiv användning av radiofrekvenser. Detta gäller framför allt blocktillstånd där tillståndshavaren ges en rättighet att inom ett geografiskt avgränsat område disponera ett visst frekvensutrymme under vissa uppsatta villkor. Tillstånd tilldelas då vanligen genom ett anbudsförfarande (auktion), där den som bjuder högst vinner tillstånd.

Vid utgången av 2027 löper tillstånd i delar av 1800 MHz-bandet, motsvarande hälften av frekvensutrymmet, ut. För detta frekvensutrymme är bedömningen att antalet tillstånd ska begränsas. Med anledning av detta har arbete startat för att förbereda för tilldelning genom auktion av teknikneutrala nationella blocktillstånd i 2×35 MHz av 1800 MHz-bandet. Målsättningen är att auktionen ska ha genomförts före utgången av 2025.

Tilldelningen av delar av 1800 MHz-bandet ska bidra till att maximera samhällsnyttan av radiospektrum över tid. Auktionen ska utformas så att den främjar konkurrens till nytta för slutanvändarna. Tilldelningen ska också bidra till den fortsatta digitaliseringen av Sverige på ett säkert sätt. Det är PTS uppgift att bedöma vad som är en effektiv användning av frekvenser och utforma regler i auktioner utifrån detta.

Tillsyn för störningsfri radiomiljö

Samhällets ökande beroende av trådlösa kommunikationstjänster ställer allt högre krav på tillgången till radiospektrum. För att användare av radiokommunikationstjänster i Sverige ska kunna verka i en funktionell radiomiljö bedrivs löpande tillsyn av radiospektrum.

Under året har 103 störningsutredningar genomförts och håller sig därmed på en stabil nivå över tid.

Tabell 15 Utredningar av störd radiokommunikation

	2024	2023	2022
Antal störningsutredningar	103	97	97
Handläggningstid (dagar)	37	40	27
Antal störningar i samhällsviktiga nät	7	6	4

PTS bistod också Polismyndigheten och MSB med att vid viktiga händelser säkerställa en radiomiljö fri från allvarliga störningar, mest framträdande var Eurovision Song Contest i Malmö. Med anledning av det försämrade omvärldsläget har även arbete mot störningar på radionavigationstjänster (till exempel GPS) ökat.

Marknadskontroll

PTS bedriver marknadskontroll av radioutrustning, vilket innebär kontroll av produkter där radiokomponenter ingår. Syftet är att upptäcka produkter som inte uppfyller tekniska och administrativa krav för att därigenom minska risken för framtida radiostörningar.

Under året har 23 utrustningar kontrollerats. Samtliga brister har rättats till av aktörerna utom i 12 fall då produktmodellerna istället frivilligt tagits bort från marknaden.

Tabell 16 Kontrollerade utrustningar

	2024	2023	2022
Totalt antal kontrollerade utrustningar	23	36	20
Utrustningar helt utan brister	1	-	1
Utrustningar med tekniska brister	16	1	-
Utrustningar med administrativa brister	22	36	19
Produktmodeller som frivilligt tagits ur marknaden	12	2	-

Utöver PTS egna kontroller har även 28 ärenden (16 ärenden 2023), rörande import av sammanlagt 22 226 radioutrustningar (15 131 radioutrustningar 2023) , hanterats i samarbete med Tullverket. Samarbetet med Tullverket hindrar på så sätt bristfällig radioutrustning från att nå den svenska marknaden.

Det proaktiva arbetet riktat mot bransch och slutanvändare har fortsatt, under året i form en kostnadsfri e-utbildning om de krav som gäller på radioutrustning. PTS har även informerat om de nya kraven på en gemensam laddningsstandard för bärbar elektronik (USB-C).⁵⁵ En mer generell informationskampanj kring produktsäkerhet har också skett i samarbete med Swedac. Syftet är att över tid öka medvetenheten kring regelverket och på så vis motverka att bristfällig radioutrustning finns på den svenska marknaden.

Bedömningen är att marknaden för radioutrustning i Sverige fortsatt är välfungerande, men att det stadigt ökande utbudet av trådlösa produkter kräver fortsatt arbete riktat både till marknadsaktörer och till konsumenter.

Tilldelning av nummertillstånd

Nummer är en begränsad resurs som förvaltas i syfte att skapa samhällsnytta. Genom effektiv tillståndsgivning för nummer kan flera olika operatörer och tjänsteleverantörer erbjuda elektroniska kommunikationstjänster till allmänheten på en konkurrensutsatt marknad.

PTS utfärdar tillstånd för användning av nummer, dels ur den svenska telefoninummerplanen, dels ur olika så kallade tekniska planer, exempelvis för mobila nätkoder och internationella signalpunktskoder. Tillståndsärendena utgörs av ansökningar om nya tillstånd, överlåtelse av tillstånd och återkallelse av tillstånd. Majoriteten av ärendena handlar om nya tillstånd.

Under året har 68 (109) nummertillståndsärenden handlagts. Antalet ansökningar om nummertillstånd är något färre än föregående år, men antal ansökningar varierar från år till år och styrs av vilket behov det finns på marknaden av nummerresurser under ett specifikt år.

Den genomsnittliga handläggningstiden har ökat från föregående år, främst på grund av att två ärenden har tagit längre tid att behandla än normalt. En mer generell orsak till att handläggningstiderna har ökat något är att flera ansökningar har blivit mer komplexa än tidigare.

Tabell 17 Tilldelning av nummertillstånd

	2024	2023	2022
Antal nummertillstånd	68	109	118
Handläggningstid (dagar)	13	7	6

⁵⁵ [USB-C ny laddningsstandard i EU](#) (pts.se)

Föreskrifter för att minska antalet telefonbedrägerier

PTS har under året tagit fram föreskrifter (PTSFS 2024:2) och allmänna råd för att förhindra samtal med manipulerade anropande telefonnummer, så kallad spoofing. Syftet med föreskrifterna, som bygger på en tidigare vägledning⁵⁶, är att minska problemen med telefonbedrägerier. En stor del av de telefonbedrägerier som förekommer idag baseras på att bedragaren använder sig av manipulerade telefonnummer. Det innebär att telefonnumret görs om så att det ser ut som att samtalet kommer från någon annan (exempelvis en bank). Syftet med bedrägeriet är att till exempel lura någon att lämna ut uppgifter.

Föreskrifterna innehåller bestämmelser om att samtal som kommer in till Sverige via ett internationellt samtrafikgränssnitt⁵⁷ inte får kopplas fram, för att på så sätt förhindra samtal från utlandet som ser ut att komma från en svensk avsändare. Genom att stoppa dessa samtal kan operatörerna hindra en stor del av de bedrägeriförsök som görs via telefon. De bestämmelser i föreskrifterna som gäller för svenska telefonnummer för fast telefoni trädde i kraft under året, medan motsvarande bestämmelser för mobiltelefoni träder i kraft 2025.

Tillsyn av efterlevnad av regler vid nummerportabilitet

Myndigheten har under året inlett en tillsyn av efterlevnaden av reglerna för nummerportabilitet⁵⁸ där nummer inte överlämnats så snart som möjligt den dag som avtalats. Även *Telekområdgivarna*⁵⁹ har genomfört åtgärder i form av utbildningsinsatser. Det samlade arbetet har haft positiv effekt då klagomålsfrekvensen har minskat avsevärt jämfört med samma period föregående år.

Internationellt arbete inom nummerområdet

Arbetet med internationell harmonisering och standardisering inom nummerområdet har pågått under året. På global nivå har arbetet pågått inom *Internationella teleunionen (ITU)*, på europeisk nivå inom *Europeiska konferensen för post- och telekommunikationsförvaltningar (CEPT)* och inom *Organisationen för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation (BEREC)*.

⁵⁶ Vägledning för tillhandahållare – Rekommenderade åtgärder för att förhindra samtal med manipulerade a-nummer (s.k. spoofing), dnr 23-11697

⁵⁷ Den punkt där ett samtal från utlandet kommer in till Sverige

⁵⁸ Möjlighet att behålla sitt nummer vid byte av tillhandahållare

⁵⁹ Telekområdgivarna ger opartisk och kostnadsfri vägledning till konsumenter om bland annat abonnemang för tv, telefoni och bredband.

Arbetet inom BEREC har resulterat i ett utkast till en rapport om privata nät och publika 5G-nät, där bland annat nummerresurser för privata nät har behandlats. Rapporten har varit på publik konsultation under hösten och förväntas beslutas på BEREC:s första plenarmöte 2025.

Inom CEPT har PTS deltagit i arbetsgrupper med ansvar för nummer och adresseringsfrågor, nummerportabilitet, nödkommunikation och diverse telefonibedrägerifrågor.

CEPT har arbetat med flertalet rapporter och rekommendationer under året som ännu inte publicerats, bland andra:

- Åtgärder för att förhindra förfalskade alfanumeriska avsändaridentiteter (SMS SenderID)
- Frågeställningar om användning av virtuella nummer
- Numrering av nomadiska tjänster (Numbering for Nomadic Voice Services)⁶⁰
- Nästa generations nödkommunikation – övergång från kretskopplade nät till paketförmedlande nät både för tjänster och för alarmeringscentraler.

Internationell harmonisering och standardisering inom spektrumområdet

PTS har arbetat med internationell harmonisering och standardisering av spektrumfrågor, främst inom *ITU Radiocommunication Sector (ITU-R)*, EU (Radio Spectrum Policy Group, RSPG och RSC), *European Conference of Postal and Telecommunications Administrations, CEPT, ECC*) och *European Telecommunications Standardisation Institute (ETSI)*. I dessa forum verkar PTS för att reglering, standarder, rekommendationer och riktlinjer i största möjliga utsträckning ska kunna passa och tillämpas i Sverige.

Under året har mycket fokus legat på att uppdatera föreskrifter om undantag från tillståndsplikt och PTS allmänna råd om den svenska frekvensplanen. Arbetet kommer att slutföras under första kvartalet 2025. Arbetet är en viktig del i att uppdatera svensk reglering i enlighet med beslut från det internationella harmoniseringsarbetet inom spektrumområdet. Framför allt har ny reglering och förändringar som påverkar Sverige efter vad som beslutades under *World Radio Conference 2023 (WRC-23)* hanterats. WRC anordnas vart fjärde år i syfte att uppdatera ITU:s radioreglemente (ITU RR). PTS har deltagit i uppstartsarbetet inom

⁶⁰ Tjänst där slutanvändaren kan använda tjänsten, och bli nådd på sitt geografiska telefonnummer, från olika geografiska platser men inte behålla tjänsten aktiv under förflyttning (till skillnad från mobiltelefoni)

CEPT med de nya förslag på förändring av internationell harmonisering som kom fram på konferensen.

Under året har PTS haft ordförandeskapet för arbetsgruppen FM60 inom CEPT. Gruppen arbetar på uppdrag av EU-kommissionen med harmonisering i frekvensområdet 3,8 till 4,2 GHz för att möjliggöra lokala 5G-nät. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för nya affärsmodeller och ökad användning av 5G trådlöst bredband. Uppdraget är inriktat mot vertikala industrier, till exempel smarta fabriker, sjukhus, logistik, gruvindustri. Gruppen har fullbordat och avslutat programmet enligt tidplan. Arbetet kommer att följas upp under 2025 genom att ta fram tillämpliga rekommendationer.

PTS har även deltagit i arbetet med standardisering av radioutrustning, både nationellt och internationellt inom den europeiska standardiseringsorganisationen ETSI. Syftet är att säkerställa att innehållet i harmoniserade standarder är i enlighet med radioutrustningsdirektivet och att standarder blir ändamålsenliga för den pågående utvecklingen av radioanvändningar. Under 2024 har PTS även implementerat ETSI:s nya beslutsprocesser som föranleddes av att standardiseringsförordningen i *Svenska Informations- och Telekommunikationsstandardiseringen (ITS)* verksamhet har reviderats.

Bedömning av resultat i förhållande till mål

Inom målområdet arbetar PTS för att enskilda och myndigheter ska få tillgång till effektiva elektroniska kommunikationer. Under året har arbetet inriktats på insatser i målets riktning och bedömningen är att myndighetens uppgifter och uppdrag har uppfyllts.

Verksamheten har fortlöpt i enlighet med uppdraget för att möjliggöra effektiva elektroniska kommunikationer till enskilda och myndigheter. Tillståndsgivning för radiosändare har hanterats planenligt med god effektivitet och ökad effektivitet bibehållna handläggningstider. För att säkerställa god regelefterlevnad har myndigheten även utfört tillsyn av radiospektrum och marknadskontroll av radioutrustning. PTS har också hanterat nummeranvändning genom att utföra tillsyn, förvalta och utveckla nummerplaner samt tillståndsgivning för användning av nummerresurser för att möta efterfrågan från aktörer på marknaden.

Under 2024 har myndigheten hanterat ett stort antal ärenden inom ramen för förvaltningen av begränsade resurser. Antalet ärenden, handläggningstider och mängden radiostörningar är i stort jämförbara med tidigare år. Inga större avvikelser, förändrade ärendeflöden eller oförutsedda händelser har påverkat effektiviteten i verksamheten. Den samlade bedömningen är att verksamheten effektivt har uppfyllt

uppdraget genom att möta efterfrågan på tillstånd att använda radiosändare och nummer från enskilda, företag och organisationer.

Slutanvändarnas behov

Inom målområdet *Slutanvändarnas behov* arbetar PTS i riktning mot det politiska delmålet:

Elektroniska kommunikationer ska tillgodose användarnas behov.

Inom ramen för målområdet arbetar PTS också för att uppfylla målet enligt LEK:

Enskilda och myndigheter ska få tillgång till största möjliga utbyte för alla av elektroniska kommunikationstjänster sett till urvalet samt till deras pris, kvalitet och kapacitet.

Trygga och välinformerade slutanvändare

PTS arbetar med att säkerställa att marknadens aktörer följer gällande lagstiftning på slutanvändarområdet och arbetar även med att informera konsumenterna om deras rättigheter. Under året har PTS samverkat med olika branschaktörer och myndigheter för att diskutera och åtgärda befintliga problem på marknaden. En samverkansåtgärd som infördes 2015, och som haft stor effekt vad gäller en väl fungerande slutkundsmarknad och trygga konsumenter, är *Handlingsplan från branschen för att verka för etiska försäljningsmetoder*.⁶¹ Planen togs fram tillsammans med Telekomradgivarna och nätägarna. Handlingsplanen har bland annat inneburit att frågor om oetisk försäljning kontinuerligt diskuterats.

Genom den kontinuerliga uppföljningen av handlingsplanen kan orsakerna till klagomålen om oetisk försäljning snabbt adresseras. Trenden är att klagomål om oetisk försäljning har sjunkit. Arbetet har resulterat i att samtliga parter har signerat en frivillig *Branschöverenskommelse att verka för etiska försäljningsmetoder*⁶² som ersätter handlingsplanen.

För att slutanvändarna ska kunna göra välinformerade val om sin bredbandstjänst ska det finnas lättillgänglig och tydlig information från tjänstetillhandahållarna om pris, kvalitet och villkor. Som ett led i arbete att bevaka och sprida information om prisutvecklingen publicerades *Prisrapport 2024*⁶³ som beskriver prisutvecklingen på bredband och telefoni under perioden 2018–2023.

⁶¹ [Abonnemang / Nyhet](#) (telekomradgivarna.se)

⁶² [branschöverenskommelse-att-verka-for-etiska-forsaljningsmetoder.pdf](#) (telekomradgivarna.se)

⁶³ Prisrapport 2024 (PTS-ER-2024:25)

För att säkerställa att slutanvändarrättigheter enligt LEK efterlevs har flera tillsynsärenden genomförts. Ett av ärendena har gällt hur operatörerna lever upp till kraven om att avgiftsfria samtal inte får synas på slutanvändarnas fakturor (LEK 7 kap. 29 §). När det gäller avgiftsfria samtal, exempelvis till kvinnojourer eller *Barnens rätt i samhället (BRIS)*, ska slutanvändare känna sig trygga i att dessa inte syns på fakturan. Samtliga fyra operatörer som PTS utövat tillsyn mot lever upp till kraven.

Innan avtal ingås med konsumenter ska operatörer tillhandahålla en kortfattad och lättläst sammanfattning av de viktigaste villkoren i ett avtal LEK (7 kap.1 §). PTS har utövat tillsyn över hur operatörerna lever upp till kraven. Tillsynen visade att sammanfattningarna från några operatörer innehöll brister. Operatörerna har rättat till bristerna och PTS har beslutat om sanktionsavgift.

Under året har även en tillsyn gällande registrering av kontantkort genomförts. Av bestämmelserna i LEK (9 kap. 24 - 25 §§) framgår att tillhandahållare av en förbetald tjänst, till exempel kontantkort, ska registrera uppgifter om abonnenten och kontrollera dennes identitet innan tjänsten aktiveras. PTS har utövat tillsyn mot de fem operatörer som tillhandahåller kontantkort på den svenska marknaden. Ärendena är avslutade utan vidare åtgärd.

Kontakter med allmänheten

Genom att ta emot frågor, tips och klagomål från allmänheten skapas värdefull kunskap om slutanvändarnas behov. Kontakterna innebär också en möjlighet att sprida information om användares rättigheter och skyldigheter. Uppgifterna sammanställs också för att ge statistiskt underlag rörande konsumentproblem och frågor om regelverk rörande elektronisk kommunikation.

Under 2023 infördes ett nytt system för att ta emot frågor, tips och klagomål. I det nya systemet har kategorierna omarbetats, vilket har medfört att det kan vara svårt att göra jämförelser med föregående år.

Under året har 2 198 kontakter med allmänheten registrerats, vilket är en minskning mot föregående år då antalet kontakter uppgick till 3 367.⁶⁴ PTS fortsätter att följa utvecklingen.

De vanligaste frågorna gällde, liksom tidigare år, tillgång till elektroniska kommunikationsnät och -tjänster. Många frågor har till exempel rört teknikskiften, exempelvis kopparnätets avveckling. Andra exempel på frågor är fiberutbyggnad med och utan stöd från PTS, bristande täckning och om effekter av och ansvarsfördelning vid strömavbrott och andra avbrott.

⁶⁴ I årsredovisning 2023 uppgavs 2 685, vilket beräknats enligt den tidigare kategoriindelningen.

Flera av frågorna hänvisas vidare till andra aktörer och myndigheter, exempelvis en operatör, Telekområdgivarna eller Konsumentverket. Det gäller framför allt frågor som har flera olika aspekter, och där PTS endast ansvarar för vissa. Som exempel kan nämnas frågor om tvister mellan slutanvändare och operatör där Telekområdgivarna kan vara behjälpliga.

Förordning om digitala tjänster (DSA)

EU:s förordning om digitala tjänster, *Digital Services Act (DSA)* ⁶⁵, antogs 2022, trädde i kraft samma år och började tillämpas i sin helhet under 2024. Det övergripande syftet är att skapa en säkrare onlinemiljö för konsumenter och företag. Genom förordningen fastställs enhetliga regler för leverantörer av förmedlingstjänster på den inre marknaden, bland andra onlineplattformar och -sökmotorer.

PTS är tillsynsmyndighet för vissa bestämmelser i DSA och nationell samordnare för digitala tjänster⁶⁶. I rollen som samordnare leder PTS en funktion för samverkan, informationsutbyte och harmonisering. I forumet deltar Konsumentverket och Mediemyndigheten utifrån sina ansvarsområden i DSA. Fokus för samverkan har under året varit att ta fram arbetssätt och samverkansformer.

PTS deltar även i *Europeiska nämnden för digitala tjänster* och dess arbetsgrupper. Arbetet ska bland annat bidra till en konsekvent tillämpning av förordningen och skapa ett effektivt samarbete mellan samordnarna för digitala tjänster och EU-kommissionen. Under året har PTS bidragit till att ta fram arbetsordningen, samt yttrat sig om delegerade akter under DSA. PTS har även deltagit i en expertgrupp ledd av EU-kommissionen. Syftet är att utveckla ett gemensamt informationsdelningssystem. Samma expertgrupp har sedan omvandlats till en av åtta arbetsgrupper under nämnden.

I rollen som samordnare för digitala tjänster ska PTS ta emot och handlägga ansökningar från aktörer som är etablerade i Sverige och som vill få status som betrodd anmälare. Betrodda anmälare är aktörer som har beprövad erfarenhet av att upptäcka, identifiera och anmäla olagligt innehåll. Förfarandet syftar till att snabba på åtgärder mot olagligt innehåll genom att anmälningar från sådana aktörer ska prioriteras av leverantörer av onlineplattformar. Om aktören uppfyller de krav som ställs upp i DSA, ska PTS besluta om att bevilja aktören status som betrodd anmälare

⁶⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster), DSA

⁶⁶ [Förordning med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster \(2024:958\) | Sveriges riksdag](#), PTS, Konsumentverket och Mediemyndigheten utsågs till behöriga myndigheter genom Regeringsbeslut Fi2024/00301 (2024-02-08). Enligt samma beslut utsågs PTS också till samordnare.

inom ett särskilt sakkunskapsområde. Under året har fem ansökningar tagits emot, och PTS har beviljat ECPAT Sverige⁶⁷ status som betrodd anmälare inom det särskilda sakkunskapsområdet att arbeta mot sexuell exploatering av barn.

PTS ska även ta emot klagomål om eventuella överträdelser av DSA från slutanvändare av digitala tjänster. För ändamålet har PTS utvecklat en e-tjänst, dit slutanvändare kan vända sig för att lämna klagomål, och ett ärendehandläggningssystem för att underlätta handläggningen av inkomna klagomål. Klagomålen har främst rört mycket stora onlineplattformar (*eng. Very Large Online Platform, VLOP*) som är etablerade i andra medlemsstater i EU. Främsta skälen till klagomål är bristfällig eller avsaknad av kontaktpunkt för klagomål hos tjänsteleverantören, eller brist på motivering av beslut i samband med begränsning eller nedstängning av konton på exempelvis sociala medier.

Inom ramen för det främjande arbetet har PTS under året träffat flertalet intresseorganisationer, tjänsteleverantörer och även journalister och pratat om arbetet med DSA. Myndigheten har även deltagit i flera events, både nationellt och internationellt. Exempelvis deltog PTS i en konferens anordnad av *Safer Internet Center (SIC)*, ett projekt som arbetar med skydd av minderåriga, vilket är fokus för en av de åtta arbetsgrupper som nämnts ovan. Deltagandet resulterade i kontakter med andra myndigheter rörande skärningspunkter i relation till DSA.

Genom handläggning av klagomål och ansökningar om att få status som betrodd anmälare bidrar PTS till att uppnå förordningens syften och mål, att skapa en säkrare onlinemiljö för konsumenter och företag i EU. Det främjande arbetet är också en viktig del i att uppfylla syftet.

Dataförvaltningsförordningen (DGA)

DGA⁶⁸ syftar till att öka delningen av data. Detta ska ske genom att öka förtroendet för datadelning och genom att övervinna tekniska hinder för vidareutnyttjande av data.

Under året trädde den kompletterande lagstiftningen till förordningen i kraft och PTS blev behörig myndighet. Som behörig myndighet ska PTS bland annat:

- göra det möjligt för företag att anmäla sig som leverantörer av dataförmedlingstjänster,

⁶⁷ Barnrättsorganisation som arbetar för att stoppa och förebygga sexuella övergrepp mot barn (ecpat.se).

⁶⁸ Regulation on European data Governance (Data Governance Act) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/868 av den 30 maj 2022 om europeisk dataförvaltning och om ändring av förordning (EU) 2018/1724 (dataförvaltningsakten).

- göra det möjligt att ansöka om att bli registrerad som erkänd dataaltruismorganisation i EU,
- granska att reglerna efterlevs,
- ta emot och hantera klagomål samt
- delta i den europeiska datainnovationsstyrelsen (EDIB).⁶⁹

I arbetet med att förbereda för genomförandet av förordningen har en e-tjänst som möjliggör anmälan och ansökan tagits fram. En anmälan från en leverantör av dataförmedlingstjänster har tagits emot under året och en granskning har inletts efter begäran från leverantören. En kartläggning av marknaden för dataförmedlingstjänster i Sverige har resulterat i att ytterligare fyra aktörer har identifierats som potentiella leverantörer av dataförmedlingstjänster. En tillsyn har inletts för att utreda om de omfattas av anmälningsskyldigheten i förordningen.

Som Sveriges representant i EDIB har PTS under hösten deltagit i två möten. Dessutom har PTS deltagit i undergruppen för behöriga myndigheter, där framförallt frågor om tillämpningen av dataförvaltningsförordningen har diskuterats. För att säkerställa att PTS arbete i EDIB håller hög kvalitet, samverkar PTS med Digg och Statistiska centralbyrån (SCB).

Bedömning av resultat i förhållande till mål

Tillgång till fungerande elektroniska kommunikationstjänster är en förutsättning för deltagande i samhället. PTS arbete för att tillgodose användarnas behov av elektroniska kommunikationer bedrivs till stor del i enlighet med LEK. PTS uppgifter och uppdrag i riktning mot målen bedöms vara uppfyllda för året.

Tillsyn för att säkerställa att reglerna rörande slutanvändarnas rättigheter efterlevs är en viktig del i arbetet. Arbetet bidrar till att slutanvändarna har förtroende för att spelreglerna på marknaden för elektronisk kommunikation efterlevs och att deras rättigheter tillvaratas.

I PTS uppgift ingår att beskriva och analysera utveckling och resultat inom sitt ansvarsområde.⁷⁰ Under året har flertalet rapporter och kartläggningar publicerats. Några exempel är *Svensk Telekommarknad 2023 (PTS-ER-2024:18)* som följer utvecklingen av abonnemang, intäkter och trafik inom marknaden för elektronisk kommunikation, och *PTS mobiltäcknings- och bredbandskartläggning 2023 (PTS-ER-2024:13)* som undersöker tillgången till bredband och mobiltäckning i landet.

⁶⁹ European Data Innovation Board

⁷⁰ Förordning (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen

Rapporterna har ett brett användningsområde både inom och utanför PTS. Mobiltäcknings- och bredbandskartläggningen används av både regionala, lokala och nationella aktörer för att främja och planera bredbandsutbyggnad. Den sammanlagda effekten av dessa rapporter och kartläggningar är att bredbandsutbyggnaden och konkurrensen på marknaden främjas genom att kunskap upparbetas och sprids såväl inom myndigheten som till regering, riksdag och övriga offentliga och privata intressenter inom bredbandsområdet. Informationsverksamhet riktad till slutanvändare skapar möjligheter till god kännedom om slutanvändarnas behov.

Genom kontakter med slutanvändare samlas information som ökar kunskapen om dessas behov och upplevelser. Kunskapen används i dialog med branschaktörer och myndigheter. Under året har arbete bedrivits för att åtgärda befintliga problem på marknaden (som till exempel oetisk försäljning).

PTS samlade arbete med att säkerställa att marknads aktörer följer gällande lagstiftning, att sprida information till konsumenter och ge möjligheter för slutanvändare att vända sig till PTS med frågor och klagomål, samt publicerade kunskapsunderlag bidrar till att slutanvändarna kan göra välinformerade val.

Den förväntade effekten av detta arbete är ett stärkt förtroende för operatörer och tjänster och deras förmåga att uppfylla slutanvändarnas behov.

Digital inkludering

Med utgångspunkt i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning är målet att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.⁷¹

Myndigheten ska särskilt verka för att målen för funktionshinderspolitiken uppnås inom myndighetens ansvarsområde och ska vara samlande, stödjande och pådrivande i förhållande till övriga berörda parter.⁷²

Inom målområdet ska PTS verka för enskildas möjlighet och förmåga att använda it och elektronisk kommunikation.

⁷¹ Prop. 2016/17:188 Nationellt mål och inriktning för funktionshinderspolitiken ([Nationellt mål och inriktning för funktionshinderspolitiken - Regeringen.se](#))

⁷² 11§ 2st Förordning (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen

Regeringen beslutade under året att ge PTS i uppdrag⁷³ att föreslå insatser för att öka andelen individer som är digitalt inkluderade, det vill säga individer som använder digitala tjänster. Uppdraget knyter an till PTS arbete med funktionshinderspolitiken genom att lämna förslag till åtgärder för ökad digital inkludering. I uppdraget ingick bland annat att redogöra för hur PTS arbete kan utvecklas och genomföras långsiktigt. Uppdraget slutredovisades december 2024.⁷⁴

PTS har beslutat om en tolkning av funktionshinderspolitiken inom digitaliseringsområdet.⁷⁵ PTS ser att graden av måluppfyllelse beror av växelverkan mellan en digital miljö och individers egenmakt. Detta för att så många som möjligt i målgruppen av användare ska kunna nyttja digitala tjänster och miljöer. Individers förmåga ska stärkas för att de ska kunna och vilja delta digitalt.

PTS arbete avseende regeringens strategi för uppföljning av funktionshinderspolitiken⁷⁶

PTS följer varje år upp funktionshinderspolitiken inom ramen för sitt sektorsansvar för området digitalisering.

PTS har, i samverkan med bland andra Digg, Myndigheten för delaktighet (MFD) och Myndigheten för tillgängliga medel (MTM), tagit fram en modell för systematisk uppföljning.⁷⁷ Modellen beskriver, i enlighet med konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, åtgärder för att strukturellt förebygga och motverka digital diskriminering oavsett förutsättningar. Under året har arbetet med att förfina modellen fortsatt.

Modellen bygger på *Principen om universell utformning, egenmaktstärkande åtgärder samt tillträde, förståelse, och användning av den digitala miljön*. Modellen beskriver därmed ett ramverk för att bedöma läget inom området digital inkludering. Den är avsedd att verka som ett stöd för myndigheter, kommuner och andra aktörer att prioritera och styra mot rätt insatser inom digitaliseringsområdet.

Riksrevisionen (RiR) har under året genomfört en granskning av de sektorsansvariga myndigheternas roll i funktionshinderspolitiken.⁷⁸ PTS är en av de nio myndigheter

⁷³ Uppdrag till Post- och telestyrelsen att öka förutsättningarna för digital inkludering, Fi2024/00172

⁷⁴ Insatser för ökad digital inkludering och användning av digitala tjänster - Slutredovisning av regeringsuppdrag, PTS-ER-2024:32, dnr 24-1097.

⁷⁵ [Digital inkludering – en modell för uppföljning och insatser PTS-ER-2024:7](#)

⁷⁶ Strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken under 2021–2031, S2019/02213, S2021/06595, publicerad 29 september 2021.

⁷⁷ Digital inkludering – en modell för uppföljning och insatser Återrapportering av regeringsuppdrag inom funktionshinderspolitiken 2023, PTS-ER-2024:7.

⁷⁸ Från vision till verklighet – sektorsansvaret i funktionshinderspolitiken, RiR 2024:22.

som tilldelats ett särskilt sektorsansvar för att bidra till genomförandet av funktionshinderspolitiken och omfattas således av RiR:s granskningsrapport. Av granskningsrapporten framgår bland annat att sektorsansvaret medför ett stärkt mandat för myndigheterna att driva på utvecklingen.

Arbetet med att förankra modellen som visualiserar strategin har fortsatt under året. Arbetet har bland annat innefattat att samla myndigheter för att utbyta erfarenheter. Som exempel kan nämnas deltagande i MFD:s kompetensforum riktat till kommuner.

I syfte att öka förutsättningarna för digital inkludering⁷⁹ genomfördes en kartläggning av området under året. Kartläggningen resulterade i förslag till insatser för att öka andelen individer som är digitalt inkluderade, det vill säga individer som använder digitala tjänster. Kartläggningen har bidragit till ökad förståelse för behov hos organisationer som berörs av eller arbetar med digital inkludering, samt behov hos målgrupper som riskerar digital exkludering. Förståelsen för mångfalden av behov framkom exempelvis i dialog med funktionshinderorganisationer, seniorföreningar och konsumentorganisationer.

Kartläggningen visar⁸⁰ att det behövs en holistisk syn då flera strategiska områden hänger ihop. Dessa områden är styrning, ledning och samverkan, infrastruktur och digital utrustning, digitala miljöer, digitala nationella funktioner samt kunskap, färdigheter och tillit.

PTS har finansierat offentliggörandet av forskningen *Svenskarna med funktionsnedsättning och internet*. Syftet är att få tillgång till och offentliggöra kvalitativa och kvantitativa data som en del av uppföljningen. Finansieringen har avsett en huvudrapport samt fördjupningar inom sårbarhet och säkerhet, särskola, daglig verksamhet och liknande och en jämförande rapport med annan statistik på området.

Genomförande av tillgänglighetsdirektivet

Under året har PTS följt och medverkat i det europeiska arbetet med att ta fram standarder för genomförandet av direktivet om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster.⁸¹ Arbetet har även innefattat dialog med berörda aktörer för att främja

⁷⁹ Uppdrag till Post- och telestyrelsen att öka förutsättningarna för digital inkludering, Fi2024/00172.

⁸⁰ Insatser för ökad digital inkludering och användning av digitala tjänster - Slutredovisning av regeringsuppdrag, PTS-ER-2024:32, dnr 24-1097.

⁸¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster.

insatser som underlättar genomförandet av krav som följer av *lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet*.⁸²

PTS har deltagit i arbetet med att ta fram harmoniserade standarder för tillgänglighetsdirektivet genom standardiseringsorganisationer som *ETSI*, *Svenska institutet för standarder (SIS)*, *ITS* och *Europeiska standardiseringskommittén (CEN)*. Arbetet har innefattat planering, ledning och utveckling av standarder som handlar om universell utformning, supporttjänster, icke-digital information och informations- och kommunikationsteknik.

I standardiseringsarbetet ska nya tekniska lösningar vara effektiva i förhållande till existerande nationella lösningar och beprövad europeisk teknik. PTS har bidragit bland annat med erfarenhet från praktisk tillämpning av totalkonversation och realtidstext (RTT) inom samtalförmedlande tjänster för personer med funktionsnedsättning. PTS har även bevakat och medverkat i att ta fram standarder för tillgänglig nödkommunikation i enlighet med tillgänglighetsdirektivets krav.

Under året har tre seminarier för att underlätta genomförandet av de nya kraven i *lagen om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet* arrangerats. Seminarierna har riktat sig till banker, e-handlare och sektorn för elektronisk kommunikation. Dessa är de specifika branscher vars produkter och tjänster kommer att falla inom PTS tillsyn med start 2025. Kommunikationsinsatserna anpassades efter respektive sektors behov. Två av seminarierna arrangerades i samverkan med EU kommissionens resurscenter för tillgänglighetsfrågor (Accessible EU Centre).

Vid seminarierna informerades om de nya lagkraven och PTS roll. Externa talare från funktionsrättsrörelser och branschorganisationer beskrev sina perspektiv och utmaningar och företag och organisationer redogjorde för det egna tillgänglighetsarbetet. Vid varje tillfälle deltog mellan 172–220 personer och fler har tagit del av inspelningar från seminarierna i efterhand. Utöver att sprida information om de nya lagkraven gav seminarierna också möjlighet att skapa dialog med berörda aktörer.

För att främja kommunikationen kring frågorna har information arbetats fram och publicerats på PTS hemsida.

Inkluderande telefonitjänster

I LEK ställs krav på att personer med funktionsnedsättning ska ha tillgång till elektronisk kommunikation på likvärdiga villkor och i samma utsträckning som andra. PTS uppgift är att bidra till att jämna ut villkoren i den mån personer med

⁸² Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Post- och telestyrelsen (Fi2024/01374, delvis)

funktionsnedsättning inte har likvärdig tillgång. I syfte att jämna ut villkoren upphandlas ett antal tjänster som ska tillgodose behov hos personer som har svårt att hitta telefonnummer på internet, behöver samtalsstöd för att förstå svåra ord eller tal och använder text eller teckenspråk i telefonsamtal.

Nummerupplysningstjänsten 118 400 används huvudsakligen av äldre personer och antalet användare tenderar att minska. Sannolikt hänger behovet av tjänsten ihop med graden av digital inkludering. Under året har funktionen i tjänsten förbättrats, genom att uppringande persons telefonnummer visas hos mottagaren.

Tjänsten Teletal, som innebär stöd av tolk vid telefonsamtal, har haft en relativt konstant användning under de senaste åren. I samband med EU-valet utökades öppettiderna i samarbete med Valmyndigheten. Under året utvecklades tjänsten med möjlighet att skicka samtalsanteckningar på en säker plattform i enlighet med dataskyddsförordningen (GDPR). I enlighet med grundavtalet är priset från 1 september 2024 justerat till 26,98 kronor per minut, vilket är en ökning med 10 procent (24,55 kronor per minut).

För tjänsten Bildtelefoni.net, som förmedlar samtal mellan tal och teckenspråk, har användningen varit relativt konstant. Den ökade dock markant under åren med covid-19, för att därefter minska till ursprunglig nivå.

Tjänsten Texttelefoni.se, som förmedlar samtal mellan text och tal, har förberetts för förändringar inom elektronisk kommunikation med anledning av Lag (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet. Den största förändringen är att tjänsten nu hanterar textsamtal utan involvering av förmedlare. Från 2025 ska realtidstext också tillhandahållas i ordinarie talkommunikation. Användningen av tjänsten tenderar att minska. Anledningen bedöms vara att nya digitala tjänster gradvis tillkommit som stödjer textanvändning.

PTS har under året löpande följt kvalitetsutveckling, utveckling av användning och tagit del av synpunkter som kommer in på tjänsterna. En analys av tjänsteutbudet inleddes under 2024, i syfte att ta ett helhetsgrepp om vilket utbud av tjänster som behövs samt hur befintliga tjänster bör utvecklas på längre sikt.

Tabell 18 Användning av tjänster för personer med funktionsnedsättning

	2024	2023	2022
118400			
Antal registrerade användare ¹⁾	6 382	7 445	10 203
- varav kvinnor	4 262	5 010	-
- varav män	2 120	2 435	-
Antal samtal/månad (genomsnitt)	24 465	30 664	36 574
Teletal			
Samtalsminuter/månad (genomsnitt)	15 103	16 457	14 980
Bildtelefoni.net			
Samtalsminuter/månad (genomsnitt)	141 635	146 842	151 589
Texttelefoni.se			
Samtalsminuter/månad (genomsnitt)	65 139	81 183	83 583

1) Antalet användare avser december aktuellt år. Uppgift om könsuppdelning saknas för 2022.

Främjande insatser

I syfte att vägleda om digital tillgänglighet och för att stärka individers förmåga att delta digitalt har ett flertal insatser genomförts under året.

Vägledning om digital tillgänglighet

För att tydliggöra lägesbilden vad gäller tillgänglighet och användbarhet har ett antal undersökningar genomförts under året⁸³. Syftet har varit att utveckla stöd- och vägledning. Resultatet gav ökade insikter utifrån ett aktörs- och användarperspektiv. En av rapporterna behandlade exempelvis inställningsmöjligheter för ökad tillgänglighet i mobiltelefoner⁸⁴. Undersökningarna gav också uppslag kring ytterligare samverkansmöjligheter inom ramen för sektorsansvaret inom det tvärsektoriella digitaliseringsområdet från till exempel Socialstyrelsen, Digg, Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) och Mediemyndigheten.

I syfte att identifiera bristande tillgänglighet har arbetet med att inhämta kunskap utvecklats under året. Arbetet har bidragit till att visa på möjligheter inom

⁸³ Undersökning om tillgängligheten på privata aktörers webbplatser PTS-ER-2024:28. Svenskarna med funktionsnedsättning och internet (SMFOI), Begripsam AB i samarbete med Centrum för Klinisk Forskning (CKF) Region Dalarna på uppdrag av PTS, <https://pts.se/nyheter-och-pessmeddelanden/ny-undersokning-visar-att-manga-fortfarande-kanner-sig-utanfor-digitaliseringen/>.
⁸⁴ Inställningsmöjligheter i mobilen för ökad tillgänglighet, ETU AB, 2024.

digitaliseringsområdet genom samråd och dialog med relevanta organisationer i civila samhället och myndigheter, samt forskning och omvärldsanalys.

Den myndighetsgemensamma webbplatsen digin.nu (Digin), som tidigare etablerats i samarbete mellan PTS, Digg, MFD och MTM har under årets uppdaterats med information om tillgänglighet och användbarhet. Under året flyttades Digin till PTS domän *pts.se*. Flytten avser att leda till kortare beslutsvägar och en mer effektiv informationsspridning.

PTS har bidragit till revidering av standarden om angreppssättet *Universell utformning*⁸⁵ och möjligheten att kostnadsfritt ta del av standarden som förnyats. Revideringsarbetet har syftat till att harmonisera standarden mot tillgänglighetsdirektivet. PTS har också deltagit i arbetet med att ackreditera en organisation för att kunna certifiera mot standarden i Sverige. PTS har föreläst för ett antal organisationer som är intresserade av certifiering.

PTS har också deltagit i utredning om digital post och lyft fram både förändringen av postmarknaden samt behovet av digital inkludering.

PTS har medverkat i *Funkas kommunnätverk*⁸⁶, där cirka 80 kommuner och kommunala bolag testar koncept, lär av varandra och arbetar gemensamt för ökad digital tillgänglighet. Utöver det har PTS även medverkat i iPRIS⁸⁷ – utbyte med afrikanska utvecklingsländer, UD2024⁸⁸ i Oslo samt deltagit vid webinariet *Analys av Svenskarna med funktionsnedsättning och internet (SMOFI)*.⁸⁹

PTS har därutöver publicerat en vägledning om inkluderande chatt- och videosamtalstjänster.⁹⁰

PTS innovationsstöd

Under året förbereddes en ny utlysning av PTS innovationsstöd. Stödet syftar till att stimulera innovativa lösningar för ökad digital användbarhet och tillgänglighet. Målet är att alla ska kunna ta del av digitaliseringens möjligheter. Årets utlysning ställdes dock in med anledning av att stödet utgick i vårändringsbudgeten.⁹¹

⁸⁵ Tillgänglighet genom universell utformning, EN 17161, <https://www.sis.se/standarder/kpenstandard/forkopta-standarder/pts/>.

⁸⁶ Funkas kommunnätverk, <https://www.funka.com/vi-erbjuder/funkas-kommunnatverk/>

⁸⁷ ICT Policy & Regulation – Institutional Strengthening (iPRIS)

⁸⁸ International Conference on Universal Design, <https://ud2024.no/>.

⁸⁹ Webinarium: Analys av Svenskarna med funktionsnedsättning och internet (SMFOI), [Webbinarium: Analys av Svenskarna med funktionsnedsättning och internet \(SMFOI\) | Begripsam](#).

⁹⁰ Guide till inkluderande chatt- och videosamtalstjänster, <https://pts.se/digital-inkludering/digin/verktyg/>.

⁹¹ Vårändringsbudget för 2024, Prop. 2023/24:99.

Under året har sex projekt, som tidigare tilldelats finansiering, fortsatt sin genomförandefas. Av dessa avslutades ett utbildningsprojekt och ett utvecklingsprojekt med slutrapportering. Totalt utbetalades 6,7 miljoner kronor.

Under året har en effektmätning⁹² i två faser genomförts av projekt som tagit emot innovationsstöd 2019–2023. Den fördjupade uppföljningen visar att projekten gjort välgrundade bedömningar av effekterna av sitt arbete. Projekten har också bidragit till lärande, då organisationer till exempel infört obligatorisk tillgänglighetsutbildning. Generellt utvecklade lösningar har visat större kommersiell potential jämfört med lösningar som primärt utvecklats för specifika målgrupper.

Insatser för att stärka individers förutsättningar

Inom ramen för arbete för ökad digital inkludering och användning av digitala tjänster har en delredovisning⁹³ och en slutredovisning⁹⁴ presenterats under året. I delredovisningen föreslås att PTS ska få en samordnande roll för området digital inkludering. I slutrapporten presenteras den kartläggning och behovsanalys som gjorts inom ramen för arbetet. För att få en bred bild av området inhämtades synpunkter från 73 organisationer från olika sektorer.

Digitalidag är en samverkansplattform där aktörer från offentlig sektor, näringsliv och civilsamhälle samverkar för att inspirera fler till att kunna och vilja delta i den digitala utvecklingen. Under året blev plattformen en integrerad del av PTS. Digitalidag leds av ett strategiskt råd, där PTS generaldirektör är ordförande. Involverade i arbetet är också företrädare från bland andra Svenska kyrkan, Wallenberg Foundations, Digg, Sveriges kommuner och regioner (SKR), Statens servicecenter, Landsorganisationen (LO) och Kungliga ingenjörsvetenskapsakademien (IVA). Rådets operativa styrgrupp koordinerar rådets och organisationernas engagemang i Digitalidag.

Digitalidag har under året medverkat vid Landsbygdsriksdagen, Järvaveckan samt arrangerat ett samtal i Almedalen med rubriken *Framtidens digitala inkludering*. Under året genomfördes även en kommunturné i Västerbotten i syfte att lyssna, lära och samtala med aktörer i regionen om deras upplevelser kring digitaliseringens möjlighet och utmaningar.

Varje år arrangeras temadagarna Digitalidag. Under årets temadagar deltog 385 aktörer som arrangerade 530 digitala och fysiska aktiviteter i 185 kommuner. Årets

⁹² Fördjupad uppföljning av 18 PTS finansierande innovationsprojekt. Arthur D. Little. 2024-03-06.

Översiktlig uppföljning av 10 PTS finansierande projekt. Arthur D. Little. 2024-03-06.

⁹³ Insatser för att öka andelen individer som är digitalt inkluderade. Delredovisning av regeringsuppdrag (Fi2024/00172) 1 mars 2024, Dnr24-1097

⁹⁴ Insatser för ökad digital inkludering och användning av digitala tjänster. Slutredovisning av regeringsuppdrag (Fi2024/00172) PTS-ER-2024:32

prioriterade ämnen var AI:s möjligheter och utmaningar, digitala verktyg i vardagen samt trygghet och säkerhet.

Ring Digitalidag är en telefonservice där målgruppen *digitala nybörjare* kan få hjälp med enklare frågor om digitala verktyg och tjänster. Under året var telefonservicen öppen tre timmar på vardagar under perioden 7 oktober – 29 november. Telefonservicen bemannades av personal från PTS, samt av digitala coacher från Digitalidags aktörsnätverk som på frivillig basis besvarar de inkomna samtalen. Totalt inkom cirka 280 samtal (6,8 samtal/dag). De vanligaste frågorna handlade om hur olika digitala utrustningar fungerar, bedrägerier på nätet och avvecklingen av 2G/3G-nätet samt var man kan få hjälp med olika digitala frågor.

PTS Digital coach-utbildning är en digital utbildning för den som vill lära sig hur man kan stötta digitala nybörjare att bli mer digitala. Utbildningen är kostnadsfri och finns tillgänglig på PTS lärplattform. Utbildningen erbjuds de som ska vara digitala coacher under Digitalidag och i Ring Digitalidag, men även i introduktionsutbildningar i organisationer där man möter medborgare som kan behöva guidning i digitala tjänster. Under året har cirka 600 personer tagit del av utbildningen.

För perioden 18 april – 16 november var målet att, genom alla aktörers olika insatser, en miljon människor skulle ha förbättrat sin digitala kompetens utifrån sina egna förutsättningar. När samtliga aktörer rapporterat hur många de utbildat konstaterades att målet nära nog uppnåts. Sammanlagt 978 511 personer hade fått någon form av kompetensutvecklingsinsats under perioden.

I målets riktning arrangerades en livesändning med rubriken *Digital inkludering för ett hållbart samhälle*. Sändningen fokuserade på hur olika aktörer genom gemensamt engagemang tillsammans kan skapa ett samhälle som är både digitalt inkluderande och konkurrenskraftigt. Vid sändningen deltog representanter från offentlig och privat sektor, akademien och civilsamhället och lyfte fram sina perspektiv om digital inkluderingens betydelse. Sändningen har visats i sin helhet vid fyra tillfällen på SVT Forum.

Bedömning av resultat i förhållande till målet

Under året har PTS på olika sätt arbetat i riktning mot målet om att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Myndigheten har också verkat för enskildas möjlighet och förmåga att använda it och elektronisk kommunikation. Som sektorsansvarig myndighet inom funktionshinderspolitiken har arbetet även inriktats på samlande, stödjande och pådrivande insatser. PTS bedömer att arbetet har bidragit till måluppfyllelsen och att uppgifter och uppdrag inom ramen för målet har uppfyllts.

PTS ser fortsatt utmaningar för att kunna följa upp sektorns samlade insatser med mätbara indikatorer. Det handlar om att driva på statistikinhämtande instanser att i ökad utsträckning kunna skilja ut funktionshinder och personer med funktionsnedsättningar i generell statistik. Det handlar också om att hitta rätt datakällor som går att koppla till åtgärder och ansvariga utifrån hur ramverket med modellen är uppbyggt. Dialogen med aktörerna inom sektorn behöver därför intensifieras för bästa utfall kring såväl data- och erfarenhetsutbyte, åtgärder som resultatbedömning.

PTS bidrag i standardiseringsarbetet har skapat nya förutsättningar för organisationer att visa sin tekniska förmåga inom ramen för angreppssättet universell utformning genom certifiering. PTS har också bidragit till innehållet i de kommande tillgänglighetsstandarderna.

PTS förutsättningar att bidra till regeringens aviserade handlingsplan för funktionshinderspolicen 2026 har ökat. Det tydliga fokuset på en tvärspektoriell dialog är ett viktigt steg mot att undanröja hinder och främja delaktigheten i det digitala samhället. Inom det samlade området pågår en omställning som består i dels ökade krav i lagstiftning, dels tydligare fokus på att ingen lämnas efter i den digitala transformationen. Ett exempel är tjänsten för texttelefoni som erbjuder möjlighet att använda realtidstext.

Flytten av digin.nu till pts.se förväntas stärka förutsättningarna för effektiv vägledning om digital inkludering. Flytten stärker också PTS roll som sektorsmyndighet och samlade uppdrag inom ramen för lagen om produkters och tjänsters tillgänglighet och regeringsuppdraget för digital inkludering.

Seminarie serien om den nya tillgänglighetslagen som riktades till centrala aktörer inom bank, e-handel, och sektorn för elektronisk kommunikation, har spridit kunskap om lagen och vad som kommer att behöva åtgärdas innan den träder i kraft.

Uppdraget om digital inkludering har också visat vikten av att användaren rustas med den egenmakt hen behöver för att vilja och kunna delta i samhället. Genom Digitalidag och regeringsuppdraget för digital inkludering är PTS bedömning att det har skapats en struktur som stärker möjligheterna att verka för digital inkludering.

Internationellt arbete inom området elektronisk kommunikation

PTS handlägger bland annat frågor som rör Sveriges deltagande i verksamheten inom *CEPT*, *ITU* och annat internationellt samarbete. PTS deltar även i nationellt och internationellt standardiseringsarbete samt i arbetet i internationella organ i frågor

som rör internets förvaltning. Deltagandet sker genom att företräda Sverige och genom att bereda ärenden med intressenter på nationell nivå.

Under året har arbetet bland annat omfattat nya EU-initiativ, genomförandet av Sveriges internationella utvecklingssamarbete, biståndsfinansierad tjänsteexport och internets styrning.

Nya EU-initiativ

EU-kommissionen har de senaste åren tagit ett stort antal initiativ inom det digitala området. Initiativen, eller delar av dessa, kan komma att ha en stor inverkan på PTS verksamhet. Under året har PTS bidragit till regeringens arbete med att förbereda ståndpunkter inför kommande lagstiftning, både inom telekommunikation och det digitala området. En ny EU-kommission tillträdde under året och ett antal nya initiativ kan förväntas under kommande år. PTS har även deltagit i olika organisationer där nya EU-initiativ diskuteras, såsom *BEREC* och *RSPG*.

Internationella teleunionen

ITU är ett organ inom FN som ansvarar för frågor som rör informations- och kommunikationsteknik. Under året har PTS deltagit i förberedelserna inför ITU Council, i mötet och även bevakat arbetsgrupperna under ITU Council. PTS har också förberett arbetet med och deltagit under ITU:s standardiseringskonferens *World Telecommunication Standardization Assembly (WTSA)*.

Export- och investeringsfrämjande

PTS har inom ramen för genomförandet av Sveriges internationella utvecklingssamarbete deltagit i olika aktiviteter inom området, något som återkommande efterfrågas av svensk exportindustri.

PTS har, tillsammans med SPIDER⁹⁵ vid Stockholms universitet och telekomregleringsmyndigheten i Luxembourg, bedrivit ett flerårigt projekt om kapacitetsutveckling av regleringsmyndigheter från länder i Afrika (iPRIS). Programmet har efterfrågats av svensk industri och har fått positiv återkoppling. EU-kommissionen finansierar programmet som påbörjades under hösten 2023 och pågår till och med 2028.

⁹⁵ The Swedish Program for Information and Communication Technology in Developing Regions, Stockholms universitet.

PTS har också genomfört andra exportfrämjande aktiviteter, främst har det handlat om besök av andra regleringsmyndigheter och bilaterala möten under olika event som Mobile World Congress (MWC) och andra evenemang.

Internets styrning

PTS har under året bistått finansdepartementet i arbetet med internets styrning. Arbetet har framförallt inneburit att delta och driva för Sverige viktiga frågor inom Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN) och särskilt i GAC, en rådgivande kommitté till ICANN:s styrelse. PTS har också bistått departementet i internetrelaterade frågor inom ITU och genom deltagande i EU-kommissionens högnivågrupp för internetrelaterade frågor (HLIG). Under året deltog PTS i Internet governance forum (IGF) med anledning av de globala diskussionerna som pågår om IGF:s framtida roll. PTS deltar också i Multistakeholder Advisory Group (MAG), en rådgivande intressentgrupp som förbereder mötena inom IGF och stödjer organisationen genom input till policydiskussioner.

Ekonomiskt utfall för verksamhetsområdet

Verksamhetens kostnader inom elektronisk kommunikation uppgick till 592 mnkr (511 mnkr), vilket var en ökning med 82 mnkr efter avdrag för kostnadsersättningar om 13,5 mnkr från andra myndigheter samt 4,7 mnkr för tjänsteexport.

Eftersom den avgiftsbelagda verksamheten visade ett underskott blev också resultatet för verksamhetsområdet negativt (-3,5 mnkr). Orsakerna var flera, bland annat högre konsultkostnader inom anmäld verksamhet och tillstånd att använda radiosändare och att den svaga kronkursen påverkade myndighetens kostnader för medlemsavgifter i internationella organisationer.

Förvaltningsanslaget höjdes i omgångar med totalt 43 mnkr för utökade uppdrag med mera.

Kostnaderna för administration av bredbandsstödet på anslag 2:5 uppgick till 69 mnkr⁹⁶, medan kostnaderna för administration av robusthetsåtgärder och upphandling av tjänster för att skydda elektroniska kommunikationer mot allvarliga hot och påfrestningar i fredstid uppgick till 6 mnkr. Verksamhetens kostnader för samverkansplattformen Digitalidag med tillhörande kansli om 5 mnkr har belastat anslag 2:3.

⁹⁶ Anslagstilldelningen för administration av stöd till bredbandsutbyggnad höjdes med 15 mnkr till 70 mnkr.

Tabell 19 Elektronisk kommunikation - intäkter och verksamhetskostnader

	2024	2023	2022
Intäkter			
Avgiftsintäkter ¹⁾	312 349	299 795	283 145
Anslagsintäkter ²⁾	252 830	195 903	176 919
Övriga intäkter ³⁾	23 642	20 719	17 258
Totala intäkter	588 822	516 417	477 322
Verksamhetskostnader ³⁾	592 289	510 550	473 693
Saldo⁴⁾	-3 467	5 867	3 629

1) Verksamhet som bedrivs med stöd av

- lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation,
- lagen (2016:534) om åtgärder för utbyggnad av bredbandsnät,
- lag (2016:561) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk identifiering (eIDAS)
- radioutrustningslag (2016:392) och som finansieras med avgifter enligt
- förordningen (2016:602) om finansiering av Post- och telestyrelsens verksamhet.

2) Förvaltningskostnaderna finansieras via anslag 22:2:1 ap.1, anslag 22:2:2 ap.1, anslag 22:2:5 ap.1, anslag 22:2:5 ap.2, anslag 22:2:5 ap.3, anslag 22:2:5 ap.4, anslag 22:2:5 ap.5 och anslag 22:2:4 ap.1

3) Jämförelsetal 2023 är justerat med 214 tkr avseende bidrag från LKAB.

4) I årsredovisningen 2023 summerades saldot för 2022 felaktigt till 3 697 tkr.

Lämnade bidrag har minskat med 1 135 mnkr till 414 mnkr, vilket framför allt förklaras av införandet av en ny betalningsmodell för stöd till bredbandsutbyggnad samt kostnadsersättningar.

Kostnaderna för upphandlade inkluderande telefonitjänster uppgick till 80 mnkr. Kostnaderna för finansiella villkor (särskilda utredningar för att främja bland annat digital kompetens, studier av it-användning hos personer med funktionsnedsättning, insatser för att motverka digitalt utanförskap inkl. tidigare beslutade utbildningsprojekt⁹⁷ samt administration av insatser för ökad digital inkludering) uppgick till 12 mnkr. Kostnaden för utvecklingsprojekt och övriga främjandeinsatser uppgick till 6 mnkr.

Utbetalningarna till länsstyrelserna för regionala bredbandskoordinatorer uppgick till 12 mnkr.

Bidrag om 3,9 mnkr har lämnats till Mediemyndigheten och till Konsumentverket för att förbereda införandet av förordningen om digitala tjänster.

⁹⁷ Innovationstävlingen 2023.

Utfallet för samhällsomfattande tjänster var 0,4 mnkr och understeg tilldelade medel med 7,6 mnkr. Utfallet är beroende av antalet inkomna ansökningar, och vilka ansökningar som beviljas stöd.

Lämnade bidrag inom driftsäkra och robusta elektroniska kommunikationer uppgick till 109 mnkr och inom civilt försvar till 117 mnkr (exkl. verksamhetens kostnader).

PTS har mottagit kostnadsersättning för krisberedskap från MSB om 59 mnkr.

Under året utlystes nationella medel om 813 miljoner kronor till stöd för bredbandsutbyggnad, varav 26,4 miljoner kronor har utbetalats enligt en beslutad utbetalningsplan.

Tabell 20 Elektronisk kommunikation - lämnade bidrag (tkr)

	2024	2023	2022
Intäkter			
<i>Intäkt anslag lämnade bidrag</i>	355 292	1 541 599	1 650 674
<i>Intäkt bidrag lämnade bidrag</i>	58 674	7 572	35 349
Summa intäkter	413 966	1 549 170	1 686 023
Summa kostnader ¹⁾	413 966	1 549 170	1 686 023
Saldo	-	-	-

1) Verksamheten finansieras via anslag 22:2:2 ap.1, anslag 22:2:5 ap.1 anslag 22:2:5 ap.2, anslag 22:2:5 ap.3, anslag 22:2:5 ap.4, anslag 22:2:5 ap.5, anslag 22:2:4 ap.1 samt via bidrag från MSB.

Grundläggande betaltjänster

Målet för politiken för de grundläggande betaltjänsterna är att alla i samhället ska ha tillgång till grundläggande betaltjänster till rimliga priser (prop. 2006/07:55 utgiftsområde 22, bet. 2006/07:TU1, rskr. 2006/07:205)

Med grundläggande betaltjänster menas tjänster för att sköta betalningsförmedling, ta ut kontanter samt sätta in dagskassor för näringsidkare och föreningar.⁹⁸

I första hand är det marknaden som ska tillgodose behovet av grundläggande betaltjänster⁹⁹ och de största kreditinstituten har en särskild skyldighet att tillhandahålla platser för kontantuttag och dagskasseinsättning i betryggande utsträckning i hela landet.¹⁰⁰ PTS ska dels genomföra tillsyn över att berörda kreditinstitut följer skyldigheten, dels att främja länsstyrelsernas arbete med stöd- och utvecklingsinsatser för att trygga tillgången till grundläggande betaltjänster där behovet inte tillgodoses av marknaden.

Regionala stöd och utvecklingsinsatser

Arbetet med att främja länsstyrelsernas arbete med att utforma och genomföra regionala stöd- och utvecklingsinsatser för att trygga tillgången till grundläggande betaltjänster har fortsatt under året. Med medel från PTS finansierar länsstyrelserna exempelvis betaltjänstombud i glesare bebodda områden och genomför informations- och utbildningsinsatser för att underlätta användningen av digitala betaltjänster.

Under året har PTS lämnat ekonomiska bidrag till 19 länsstyrelser samt till Tillväxtverket. Dessa bidrag har bland annat medfört att det vid årets slut fanns elva statligt finansierade betaltjänstombud i tio län. Av dessa var åtta tjänster för kontantuttag och tre för insättning av dagskassor. PTS har även lämnat bidrag för ett ombud med betalningsförmedling. På grund av förseningar kommer detta dock först att tas i drift efter årsskiftet. Bidragen har även finansierat regionala processledare i alla 21 län för arbete med insatser, utvecklingsprojekt och samverkan. Dessutom har bidragen finansierat samordningsfunktionen på Länsstyrelsen i Dalarnas län som

⁹⁸ Prop 2006/07:55, Statens ansvar för vissa betaltjänster (sida 1)

⁹⁹ Prop 2006/07:55, Statens ansvar för vissa betaltjänster (sida 13)

¹⁰⁰ Lag (2010:751) om betaltjänster, 9 kap. Skyldighet för kreditinstitut att tillhandahålla kontanttjänster

hanterar länsöverskridande frågor samt finansierat Tillväxtverkets arbete med informations- och analysstöd inklusive förvaltning av GIS-plattformen Pupos Serviceanalys som används av länsstyrelserna i det regionala arbetet.

Tabell 21 Tillgång till grundläggande betaltjänster (resultatindikator)

	Målvärde (högst)	2024	2023	2022	2021
Antal statligt finansierade betaltjänstombud	-	11	11	17	49
Personer som genom statligt finansierade betaltjänstombud fått kortare distans till:					
- kontantuttag	-	11 111	8 735	15 600	40 179
varav kvinnor		5 379			
varav män		5 732			
- dagskasseinsättning	-	12 095	12 998	37 757	94 446
varav kvinnor		5 824			
varav män		6 271			
- betalningsförmedling	-	-	-	-	82 032
varav kvinnor		-			
varav män		-			

Beräkningarna för år 2024 har skett 2024-12-11 i Tillväxtverkets tjänst Pupos Serviceanalys och funktionen "simulering". Beräkningarna för åren 2021-2023 har gjorts av Tillväxtverket.

I Tabell 22 presenteras resultatindikatorer för antalet betaltjänstombud som mottagit statlig finansiering och den effekt det haft på tillgången till grundläggande betaltjänster. Under året har antalet statligt finansierade betaltjänstombud varit oförändrat jämfört med föregående år. Antalet folkbokförda som, genom ombuden, fått det närmare till kontantuttag har jämfört med föregående år ökat med 27 procent. Motsvarande siffra för dagskasseinsättning är en minskning med 7 procent. Sedan ClearOn AB:s tjänst Kassagirot lades ner 2022 har det inte funnits en leverantör av betaltjänsten betalningsförmedling som länsstyrelserna kunnat finansiera. Under 2024 har en ny aktör etablerat sig på marknaden som erbjuder tjänsten räkningsbetalning över disk med kontanter. Under året har PTS beviljat medel till två sådana ombud som kommer att etableras efter årsskiftet.

Beräkningarna i tabellen skiljer sig i viss mån åt mellan åren. Under år 2021–2023 utfördes beräkningarna av Tillväxtverket och år 2024 utfördes de av PTS med hjälp av Tillväxtverkets plattform *Pupos Serviceanalys*. Under den första perioden

exkluderades kontantuttag över disk i ICA-butiker om dessa tjänster låg nära ett statligt finansierat ombud. Det betydde att effekten av det statligt finansierade ombudet blev densamma som om tjänsten över disk inte varit där. Motiveringen var att länsstyrelserna bedömde att uttag i kassan i ICA-butikerna inte räckte för det lokala behovet, varför det statligt finansierade ombudet etablerades. Vidare gjordes 2023 bedömningen att om det fanns alternativa platser för dagskasseinsättning i närheten av ett statligt finansierat ombud så räknades dessa med och det statliga ombudets effekt uteblev. Under 2024 har inte några platser exkluderats, vare sig ICA-butiker eller andra leverantörer av betaltjänster.

För att kunna göra relevanta och väl avvägda insatser har myndigheten under året låtit undersöka behovet av grundläggande betaltjänster. Undersökningen omfattade frågor om vilka grupper som har problem, hur deras utmaningar och behov ser ut samt, så långt det är möjligt, beskriva gruppernas storlek.¹⁰¹ Syftet var att få underlag för att bedöma om en upphandlad tjänst för räkningsbetalning kan vara en lämplig insats. Studien visar att det finns många grupper som har problem. På en övergripande nivå handlar det om personer som saknar svensk ID-handling, saknar förmåga att använda digitala tjänster, har fått sitt betalkonto uppsagt samt som föredrar att betala med kontanter. Studien visar att för flera grupper är tillgången till ett betalkonto eller ett konto med begränsade funktioner det främsta behovet. En statligt upphandlad räkningsbetalningstjänst hjälper endast delvis och delar av grupperna. Vissa grupper skulle även bli hjälpta av utbildningsinsatser, något som PTS och länsstyrelserna redan främjar. Studien har presenterats i ett flertal större sammanhang, däribland för *Kontantutredningen (Fi2024/00068)*, för *Betalningsrådet*¹⁰² och för länsstyrelserna. Kunskapen från studien kommer att ingå i det fortsatta arbetet med grundläggande betaltjänster och även i dialog med andra myndigheter och organisationer.

Under året har en konferens om grundläggande betaltjänster genomförts. Konferensen var en del av arbetet med att främja länsstyrelsernas arbete genom kunskap och erfarenhetsutbyte. Första dagen samlade cirka 40 representanter från länsstyrelser, myndigheter, marknadsaktörer och intresseorganisationer. Exempelvis diskuterades arbetet med grundläggande betaltjänster under 2025 och hur potentiella lagändringar kan påverka uppdraget, hur personer utan betalkonto och Bank-ID kan få hjälp att sköta sina betalningar, möjligheterna till nya ombudsinsatser kopplat till nya marknadsaktörer och hur man inom uppdraget identifierar bra samarbetspartners för att maximera effekter.

¹⁰¹ Kartläggning av behovet av grundläggande betaltjänster (Dnr 24–435)

¹⁰² [Betalningsrådet | Sveriges Riksbank](#)

Tillsyn av kraven att tillhandahålla kontanttjänster

PTS ska, vid sidan av det främjande arbetet, övervaka att vissa kreditinstitut efterlever skyldigheten i lag (2010:751) om betaltjänster att tillhandahålla platser för kontantuttag och dagskasseinsättningar i betryggande utsträckning i hela landet.

Enligt förordning (2010:1008) om betaltjänster får högst 0,3 procent av befolkningen ha ett längre vägavstånd än 25 kilometer mellan folkbokföringsadressen och den närmaste platsen för kontantuttag. Högst 1,22 procent av befolkningen får ha ett längre vägavstånd än 25 kilometer mellan folkbokföringsadressen och den närmaste platsen för dagskasseinsättning. Lagstiftaren har även uttryckt att platser för kontanttjänster ska vara tillgängliga och användarvänliga, dessa krav ska fastställas i praxis och inte regleras i förväg.

Under året har två tillsynsomgångar genomförts avseende läget på marknaden. Beräkningar visade att tillgången till kontanttjänster förbättrades vid båda tillsynsomgångarna i förhållande till lagkravet. Av beräkningarna från den senast genomförda tillsynsomgången framgår att 0,22 procent av befolkningen har längre än 25 kilometer till närmaste plats för kontantuttag och att 0,86 procent av befolkningen har längre än 25 kilometer till närmaste plats för dagskasseinsättning. Tillsynen visar att infrastrukturen avseende kontanttjänster upprätthålls i förhållande till de mål som är uppsatta, det vill säga att de kreditinstitut som omfattas av bestämmelsen i betaltjänstlagen tillhandahåller platser för kontantuttag och dagskasseinsättningar i betryggande utsträckning i hela landet.

Tabell 22 Efterlevnad av kreditinstitutens skyldighet att tillhandahålla kontanttjänster (resultatindikatorer)

	Målvärde (högst)	2024	2023	2022	2021
Andel av Sveriges befolkning som har längre än 25 km till närmaste plats för:					
- kontantuttag	0,30%	0,22%	0,25%	0,28%	0,25%
- dagskasseinsättning	1,22%	0,86%	0,92%	1,09%	1,05%

Bedömning av resultat i förhållande till mål

Bedömningen för det politiska målet som rör tillgång till grundläggande betaltjänster är att tillgången är god för stora delar av befolkningen, framförallt tack vare digitala alternativ. Målet uppfylls dock inte för befolkningen i sin helhet. Den ökade digitaliseringen inom betalområdet bidrar till en avveckling av fysiska grundläggande betaltjänster, vilket påverkar måluppfyllelsen i negativ riktning.

Olika faktorer bidrar till att uppfylla målet som omfattar de tre tjänsterna kontantuttag, dagskasseinsättning och betalningsförmedling. Kraven på de största kreditinstituten att tillhandahålla platser för kontantuttag och dagskasseinsättning har bidragit till en miniminivå av dessa tjänster. Regelverket syftar dock inte till att täcka allas behov av dessa tjänster. Det finns inte heller någon motsvarande skyldighet när det gäller platser för betalningsförmedling (räkningsbetalning) med kontanter, vilket inneburit att denna tjänst kunnat avvecklas i stor utsträckning. De flesta bankkontor har helt upphört med kontanttjänster och antalet betaltjänstombud med betalningsförmedling har minskat kraftigt under de senaste drygt tio åren.

PTS och länsstyrelsernas insatser bidrar till tillgången till de grundläggande betaltjänsterna, men påverkan på tillgången till fysiska betaltjänster är förhållandevis liten. Särskilt problematisk bedöms tillgången till betalningsförmedling vara sedan ClearOn år 2022 lade ner sin tjänst *Kassagiro* och 149 betaltjänstombud avvecklades, varav 22 statligt finansierade. Under ett par år har PTS och länsstyrelserna helt saknat möjlighet att stödfinansiera ombud med betalningsförmedling då det inte funnits någon marknadsaktör som tillhandahållit en sådan tjänst. Genom en nyetablerad tjänst har PTS och länsstyrelserna nu åter möjlighet att kunna stödfinansiera betalningsförmedling vilket kan komma att förbättra måluppfyllnaden. Den begränsade tillgången till betaltjänstombud med betalningsförmedling får särskilt konsekvenser för personer som saknar betalkonto, eftersom dessa personer i många fall helt saknar tillgång till räkningsbetalningstjänster. För flera grupper är tillgång till någon form av betalkonto det främsta behovet, eftersom det inte bara ger tillgång till tjänster för räkningsbetalning, utan även möjligheter att ta emot lön. Tillgången till betalkonto är dock inte något som PTS och länsstyrelserna har rådighet över. Även personer som är beroende av manuella betaltjänster, däribland vissa äldre personer och personer med funktionsnedsättning, har problem. Det behövs fortsatt diskussion om hur behovet av tjänster för dessa grupper ska kunna tillgodoses.

PTS tillsyn av kraven att tillhandahålla kontanttjänster enligt betaltjänstlagen bedöms ha lett till att utbudet av kontanttjänster stabiliserats vid den lagstadgade miniminivån. Regelverket bedöms ha bidragit till att det har etablerats kontanttjänster på vissa nya ställen, men samtidigt har tillgången tunnats ut i många andra områden. Tillsynen under åren 2021–2024 visar att infrastrukturen för kontanttjänster upprätthålls i förhållande till de krav som är uppsatta i regelverket. Regelverket ställer dock inte krav på tillgång som täcker hela befolkningen och det beaktar inte heller regionala skillnader, vilket innebär att vissa personer, framförallt i de norra delarna av landet, kan ha långt till kontanttjänster. För den andel av befolkningen som inte täcks av regelverkets procentuella gräns, finns inte någon övre gräns på hur långt de får ha till kontanttjänster.

Mot ovan beskrivna situation bedöms målet om att *alla i samhället ska ha tillgång till grundläggande betaltjänster till rimliga priser*¹⁰³ inte vara uppfyllt. Det finns grupper och verksamheter som inte har tillgång till grundläggande betaltjänster eller som har långt till dessa tjänster. Det finns också grupper som saknar tillgång till någon form av betalkonto och därmed har behov av mer än grundläggande betaltjänster. PTS har uppmärksammat detta behov i olika sammanhang, men råder inte över frågan om tillgång till betalkonto. För att målet ska uppnås krävs insatser från olika myndigheter och aktörer. De grundläggande betaltjänsterna är inte längre tillräckliga för att fullt ut tillgodose människors behov av betaltjänster. Idag behövs även tillgång till och förmåga att använda digitala betaltjänster. Betalningsutredningens förslag på nytt teknikneutralt mål välkomnas därför.¹⁰⁴ Det nuvarande målet, som huvudsakligen utgår från kontanttjänster och tjänster över disk, är inte längre ändamålsenligt. Idag är det framförallt tillgången till betalkonto, debetkort, internet- och mobilbank, tjänsten Swish samt BankID som är grundläggande för att kunna genomföra betalningar. För vissa grupper är också tjänsten brevgiro, kontanter och andra traditionella betaltjänster fortfarande viktiga. PTS ansvar inom ramen för målet bedöms vara uppfyllt under året.

Ekonomiskt utfall för verksamhetsområdet

Under året har intäkter (6,3 mnkr) och kostnader (6,3 mnkr) legat kvar på samma nivå som föregående år.

Tabell 23 Grundläggande betaltjänster - intäkter och kostnader (tkr)

	2024	2023	2022
Intäkter			
Anslagsintäkter ¹⁾	6 246	6 490	5 502
Övriga intäkter	65	115	73
Summa intäkter	6 311	6 605	5 574
Verksamhetskostnader	6 311	6 605	5 574
Saldo	-	-	-

1) Verksamheten finansieras via anslag 22:2:1 ap.1.

Av det totala anslaget om 23 mnkr har 19,3 mnkr använts till lämnade bidrag under året, efter avdrag för återbetalade medel. Anledningen till att anslaget inte nyttjats fullt

¹⁰³ Prop. 2006/07:55, sid 1 och 19.

¹⁰⁴ [Remissvar Staten och betalningarna SOU 2023:16 PTS](#)

ut är dels länsstyrelsernas återbetalning om 1,1 mnkr, och dels att de inte sökt för hela anslaget.

Ytterligare en bidragande orsak till utrymmet är nedläggningen av ClearOn:s tjänst *Kassagiro* under 2022.

Tabell 24 Grundläggande betaltjänster - lämnade bidrag (tkr)

	2024	2023	2022
Intäkt anslag lämnade bidrag	19 309	15 511	16 427
Anslagsfinansierade lämnade bidrag ¹⁾	19 309	15 511	16 427
Saldo	-	-	-

1) Verksamheten finansieras via anslag 22:2:3 ap.3.

PTS som myndighet och särskild återrapporering

I detta avsnitt redovisas myndighetsövergripande verksamhet. Här rapporteras också verksamhet med återrapporeringskrav och regeringsuppdrag som ska redovisas i årsredovisningen. Regeringsuppdrag som rapporterats under året redovisas i bilaga (sida 126).

Rättsliga frågor

PTS ska uppfattas som en välskött, rättssäker och effektiv myndighet med högt förtroende¹⁰⁵. PTS regler och beslut ska vara rättssäkra och effektiva och iaktta krav på enhetlig rättstillämpning, proportionalitet och regelförenkling.

Domar

De flesta av PTS beslut går att överklaga. Det är en grundläggande rättighet i samhället.

Förvaltningsrätten har under året meddelat 14 avgöranden, varav nio har vunnit laga kraft. Kamrarrätten har meddelat fem avgöranden, varav fyra har vunnit laga krav. Samtliga avgöranden utom ett innebär att PTS beslut står fast i sin helhet. Ett avgörande innebär att PTS beslut delvis står fast. Högsta förvaltningsdomstolen har beslutat att inte meddela prövningstillstånd i ett avgörande under året.

Rapporterade incidenter

PTS följer kontinuerligt upp rapporterade incidenter avseende personuppgiftshantering och it- och informationssäkerhet.

Under året har tio personuppgiftsincidenter hanterats varav sex har anmälts till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY). Ytterligare 19 it- och informationssäkerhetsincidenter har rapporterats varav tre har anmälts till MSB. Ingen av anmälningarna har föranlett ytterligare åtgärd av IMY eller MSB.

¹⁰⁵ Strategisk verksamhetsplan 2023-2026

Kompetensförsörjning

För att möta förändringar i omvärlden har PTS vuxit snabbt de senaste åren. Från att ha varit en relativt liten myndighet med ett tydligt avgränsat uppdrag, är PTS idag en mellanstor myndighet med ett allt bredare uppdrag. Utvecklingen ställer höga krav på verksamheten, bland annat vad gäller förmågan att möta en ökad komplexitet och på förmågan att samverka med andra aktörer.

En förutsättning för att framgångsrikt möta utmaningarna är förmågan att attrahera och behålla kompetenta medarbetare. I den strategiska verksamhetsplanen uttrycks:

”För att hantera tillväxten och axla nya roller krävs en strategisk kompetensförsörjning i syfte att behålla och utveckla medarbetare samt locka ny kompetens. PTS ska identifiera rätt kompetens och ha rätt medarbetare på rätt plats med avstamp i god behovsanalys och en tydlig organisation. PTS ska vidare fortsatt uppfattas som en attraktiv arbetsplats med möjlighet till personlig utveckling och balans i livet.”

För att uppnå intentionen i verksamhetsplanen arbetar PTS systematiskt och stegvis med att stärka olika processer inom områdena attrahera, rekrytera, utveckla och behålla rätt kompetens. Genom dessa åtgärder läggs grunden för att fortsatt vara en attraktiv arbetsgivare med en stark kultur, hög kvalitet i leveranser och en arbetsmiljö som främjar både utveckling och prestation.

Attrahera och rekrytera

Under året har PTS arbetat för att stärka arbetsgivarvarumärket och utveckla erbjudandet som arbetsgivare. En strategi har tagits fram för att öka kännedomen om PTS som arbetsplats, vilket har inneburit en tydligare profilering, målgruppsanpassade koncept, en uppdaterad och mer användarvänlig karriärsida samt nya bilder och filmer. Dessutom har en karriärsida på LinkedIn lanserats för att nå prioriterade målgrupper mer effektivt.

Arbetet med kompetensbaserad rekrytering har förstärkts genom att utbilda alla chefer i kompetensbaserad rekrytering och nya verktyg som gör det möjligt att fatta objektiva och datadrivna beslut har implementerats. Rekryteringsprocessen har effektiviserats med hjälp av tester, förbättrade arbetsflöden och digital referenstagning. Dessa åtgärder har resulterat i kortare rekryteringstider, högre kvalitet i urvalet samt fler sökande till lediga tjänster. Även antalet avbrutna rekryteringar har minskat. Sammantaget stärker dessa insatser förmågan att attrahera rätt kompetens, öka mångfalden och möta framtida behov.

Kultur och arbetsmiljö

För att utveckla kultur och arbetsmiljö lanserades *PTS-kulturen 2.0* under året. *PTS-kulturen 2.0* bygger på ansvarsfullt engagemang, prestigelöst samarbete, respektfullt och välkomnande samt balans i livet. Dessa värderingar bryts ner i konkreta beteenden som tydliggör förväntningarna på medarbetare och ledare. Målsättningen är att skapa en inkluderande, effektiv och hållbar arbetsplats. Inom ramen för kulturarbetet genomfördes ett kultur- och ledarskapsprogram för chefer samt workshops för medarbetare. För att möjliggöra för nya chefer att utbilda sig inom *PTS-kulturen 2.0* utformas programmet som en handbok i *PTS Lärplattform*.¹⁰⁶

Medarbetarundersökningens resultat visar på en stor förbättring av hur medarbetarna upplever PTS som arbetsplats. Värdet för *Employee Net Promoter Score (eNPS)* steg från 11 till 25.¹⁰⁷ Dessutom uppger 98 procent av medarbetarna att de känner till och förstår PTS-kulturen. Medarbetarundersökningens resultat visar också på förbättringsområden. För att ytterligare stärka *PTS-kulturen 2.0*, behöver det fortsatta arbetet inriktas på områdena balans mellan arbete och fritid och samarbete mellan olika funktioner i verksamheten.

I det förebyggande arbetsmiljöarbetet erbjuds en utbildning riktad till samtliga medarbetare i hantering av kränkande särbehandling. Utbildningen förväntas bidra ytterligare till upplevelsen av PTS som en trygg och inkluderande arbetsplats.

Lönebildning

Inom området lönebildning har arbetet fokuserat på att stärka kunskaperna hos chefer och medarbetare. En utbildning kring lönebildningens principer och kopplingen till verksamhetens mål har erbjudits samtliga chefer. För medarbetare har en utbildning utvecklats i *Lärplattformen* för att öka förståelsen för löneprocessen. Strategiska dialoger på ledningsnivå har ytterligare säkerställt att lönebildningen stödjer verksamhetens behov. Insatserna har resulterat i en mer differentierad lönerevision än tidigare år. Differentierade löner stärker PTS attraktivitet som arbetsgivare och förmågan att behålla nyckelkompetens.

Personalredovisning och nyckeltal

Antalet anställda ökade under året från 420 till 465, vilket främst beror på att tillkommande uppdrag medfört behov av att öka antalet medarbetare. 40 personer

¹⁰⁶ Samtliga medarbetare erbjuds internutbildning inom olika områden. Utbildningarna samlas i *Lärplattformen*.

¹⁰⁷ eNPS är en indikator som visar grad av engagemang och lojalitet. Värdet kan variera från -100 till +100. Genomsnittet för offentliga organisationer är -8.

avslutade sin anställning. Personalomsättningen uppgick till 8,9 procent (10,6 procent) inklusive pensionsavgångar.

PTS arbetar för att vara en jämställd arbetsplats. Den fysiska och psykosociala arbetsmiljön ska fungera för alla oberoende av kön, etnisk bakgrund, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet, uttryck eller ålder.

Bland medarbetarna var 55 procent kvinnor och 45 procent män. Av cheferna var 56 procent kvinnor och 44 procent män. Årets lönekartläggning visade inte några tecken på osakliga skillnader mellan könen kopplat till arbetsförhållanden eller lön.

Medelåldern för kvinnor var 47 år och för män 51 år.

Sjukfrånvaron sjönk för samtliga kategorier. En bidragande orsak till utvecklingen kan vara 2023-års chefsutbildning i rehabiliteringsprocessen. Utbildningen omfattade bland annat vikten av att agera på tidiga signaler på ohälsa och att arbeta förebyggande.

Även andelen långtidssjukskrivningar över 60 dagar minskar.

Tabell 25 Sjukfrånvaro

	2024	2023	2022
Sjukfrånvaro totalt	3,0	3,8	4,1
Andel långtidssjukskrivna (≥60 dagar)	57,5	58,3	55,3
Sjukfrånvaro kvinnor	4,4	4,6	4,8
Sjukfrånvaro män	1,4	2,7	3,2
Åldersgrupp –29 år	1,4	2,1	2,5
Åldersgrupp 30–49 år	2,7	3,9	4,8
Åldersgrupp 50 år–	3,5	3,8	3,4

För att ytterligare minska sjukfrånvaron är det viktigt att fortsätta det förebyggande arbetet och att identifiera riskfaktorer som kan leda till skadlig stress och ohälsa. Det fortsatta arbetet får ett särskilt fokus i och med det identifierade förbättringsområdet *balans i livet* inom ramen för *PTS-kulturen 2.0* och strategisk kompetensförsörjning.

Informationssäkerhet

Under året har informationssäkerhetsarbetet¹⁰⁸ utvärderats. Syftet har varit att undersöka och bedöma om det finns behov av åtgärder för att öka informationssäkerheten. PTS har ett ledningssystem med riktlinjer och rutiner för informationssäkerhetsarbetet och en, för samtliga medarbetare, obligatorisk utbildning som uppdateras årligen. Utvärderingen genomfördes med stöd av MSB:s verktyg *Infosäkkollen*.¹⁰⁹ Resultatet, fyra på en fyrgradig skala, visade att arbetet håller hög nivå. Utvärderingen¹¹⁰ visade dock att arbetet kan stärkas ytterligare vad gäller dokumentation, kontinuitetsplanering, leverantörsuppföljning och dokumentation av riskanalyser.

Under året införde PTS därför nya system för att samla systemdokumentationen. PTS har under året även förtydligat it- och informationssäkerhetskraven vid upphandlingar/inköp, men ser att rutinerna kring leverantörsuppföljning kan förbättras ytterligare under 2025. Dokumentation av riskanalyser har inför 2025 stärkts både inom ramen för verksamhetsplaneringen och i systemförvaltningen.

Informationssäkerheten är nära kopplad till it- och cybersäkerhetsarbetet där PTS de senaste åren gjort stora satsningar. Under 2024 stärktes exempelvis det externa skyddet mot belastningsattacker och virus, och risken för att exempelvis virus sprids inom miljön minskades genom flera insatser. För att ytterligare stärka it-säkerheten vidareutvecklades system för utveckling och testning, loggning, analys och larm samt för identifiering. PTS utvecklade under 2024 även ett nytt system och eget datacenter för hantering av vissa tillstånd för radiosändare.

Påskynda förenklingsarbetet i handläggning av ärenden

PTS ska stärka och påskynda förenklingsarbetet för att minska företagens regelbörda och administrativa kostnader, samt förbättra sitt bemötande och sin service gentemot företagen.¹¹¹ Uppdraget gäller särskilt ärendeslag där myndigheten årligen handlägger ett stort antal likartade ärenden. Detta följer även mer allmänt av *Förordning (2024:183) om konsekvensutredningar* vilket gör att PTS arbetar kontinuerligt med dessa frågor. Ett par exempel är arbetet med de nya regelverken kring cybersäkerhet (se NIS2-direktivet och Informations- och cybersäkerhetsfrågor,

¹⁰⁸ Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Post- och telestyrelsen, ändringsbeslut 2025-01-30 (Mål och återrapporteringskrav p. 1.4)

¹⁰⁹ [Om Cybersäkerhetskollen](#) (där *Infosäkkollen* ingår som en del).

¹¹⁰ Dnr 21-11308

¹¹¹ Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Post- och telestyrelsen, ändringsbeslut 2025-01-30 (Mål och återrapporteringskrav p. 1.5)

sida 44) respektive lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet (se Digital inkludering sida 65).

Under året har PTS lanserat en e-tjänst som ger företag stöd i att bedöma om verksamheten omfattas av den kommande cybersäkerhetslagen (sida 44). Utveckling pågår även av en tjänst för företag som berörs att enkelt kunna registrera sig hos PTS i enlighet med lagen. Denna tjänst blir första tillämpningen av ett *Mina sidor-koncept* som ska underlätta företagets kontakter med myndigheten även inom andra områden.

För att underlätta genomförandet av de krav som följer av lagen om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet har PTS under året bland annat genomfört flera seminarier (sida 67) riktade till de berörda aktörerna inom till bank-, e-handel- och telekomsektorn samt tagit fram vägledningar och informationsfilm kring de nya lagkraven. PTS besvarar även frågor kring lagen och dess tillämpning.

Avgiftsbelagd verksamhet

Avgiftsbelagd verksamhet där avgifterna disponeras

Vid utgången av året visar verksamheten ett överskott om 14,9 mnkr (22,3 mnkr), en minskning med 7,4 mnkr (Tabell 26).

Inom området *Elektronisk kommunikation* avviker resultatet mot den beräknade budgeten i regleringsbrevet med cirka 9,7 mnkr. Avvikelsen beror till viss del på att intäkterna var något högre än beräknat till följd av att prognosen för vissa typer av tillstånd att använda radiosändare underskattades och på att kostnaderna, främst vad gäller personal, var lägre än beräknat.

Överskottet minskar trots detta med 2,7 mnkr och åtgärder har vidtagits för att minska överskottet ytterligare.

Resultatet inom området *Post* är 5,8 mnkr lägre än vad som budgeterats. Detta beror dels på att brevvolymer, som intäkterna baseras på, har sjunkit mer än förväntat, men också på att budgeten förutsatte ett höjt tak i förordning (2016:602) om finansiering av Post- och telestyrelsens verksamhet för den som är tillståndshavare enligt postlagen.

Avvikelsen vad gäller kostnader jämfört med budget är främst ökade kostnader för personal och lokaler inom *Obeställbara brev* samt att budgeten inte inkluderade den förändring PTS genomförde vad gäller OH-modellen 2023.

Området *Post* uppvisar underskott om 15,4 mnkr. Under året höjdes avgifterna väsentligt i syfte att balansera underskottet.

Resultatet för området *Radioutrustning* avviker med 0,3 mnkr vilket främst beror på att kostnaderna för personal var lägre än vad som budgeterats, samt att intäkterna var lägre jämfört med budget. Att intäkterna blev lägre beror främst på att avgifterna inte höjdes till den beräknande nivån (10 mnkr). Området uppvisar ett fortsatt stort överskott och avgiftsuttaget har sänkts väsentligt inför kommande år.

Området *Utbyggnadslagen* avviker mot det budgeterade resultatet med 0,4 mnkr, då både intäkter och kostnader var lägre än beräknat. Kostnaderna har minskat i snabb takt under flera år, vilket föranlett en sänkning av avgifterna inför 2024 jämfört med regleringsbrevets budget. Inför 2025 har avgiftsuttaget fastställts till 0 kr för att minska det ackumulerade överskottet.

Resultatet för området *Gränsöverskridande paketleveranstjänster* avviker med cirka 0,4 mnkr vilket beror på sänkt avgiftsuttag för att åtgärda det ackumulerade överskottet.

Avgiftsbelagd verksamhet där avgifterna ej disponeras

För avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna ej disponeras avser posten *Totalförsvar* åtgärder för att skydda elektroniska kommunikationer mot allvarliga hot och påfrestningar i fredstid. Kostnaderna för 2024 motsvarar utfallet på den anslagspost som PTS tilldelats för detta ändamål (anslag 2:5 ap 1).

Utfallet för året är i stort i nivå med budget vad gäller både intäkter och kostnader. De något högre intäkterna jämfört med budget förklaras av att prognosen för den avgiftsgrundande omsättningen på marknaden underskattades. Avvikelsen mot budget vad gäller kostnader beror på något lägre kostnader för lämnade bidrag än budgeterat. Det ackumulerade överskottet uppgår till 2,6 mnkr.

Tabell 26 Avgifter som disponeras - budget enligt regleringsbrev 2024 (tkr)

	Resultat tom 2022	Resultat 2023	Resultat- budget Intäkter 2024	Utfall Intäkter 2024	Resultat- budget Kostnader 2024	Utfall Kostnader 2024	Resultat- budget Resultat 2024	Utfall Resultat 2024	Ack. Resultat UB 2024
Verksamhet									
Elektronisk kommunikation	14 855	3 573	299 092	301 063	311 431	303 722	-12 339	-2 659	15 769
Post	-6 648	-5 104	40 516	38 877	38 418	42 562	2 098	-3 685	-15 437
Radioutrustning	3 584	1 297	10 000	9 464	10 200	9 336	-200	128	5 009
Betrodda tjänster	-	-	75	55	75	55	-	-	-
Utbyggnad av bredbandsnät	7 579	1 118	3 000	1 768	3 800	2 194	-800	-427	8 270
Gränsöverskridande paketleveranstjänster	2 280	-260	1 500	1 114	1 800	1 844	-300	-730	1 290
Summa	21 651	624	354 183	352 341	365 724	359 713	-11 541	-7 373	14 902

Tabell 27 Avgifter och övriga intäkter som inte disponeras (tkr)

	Resultat tom 2022	Resultat 2023	Budget intäkter 2024	Utfall intäkter 2024	Budget kostnader 2024	Utfall kostnader 2024	Budget resultat 2024	Utfall resultat 2024	Ackumulerat resultat 2024
Avgifter									
Totalförsvar, 9453	490	-85	130 000	130 900	130 000	128 710	2 200	2 189	2 594
Summa avgifter	490	-85	130 000	130 900	130 000	128 710	2 200	2 189	2 594

Finansiell redovisning

Resultaträkning (tkr)

	Not	2024	2023
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	268 539	205 431
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	371 615	346 431
Intäkter av bidrag, förvaltning	3	768	7 908
Finansiella intäkter	4	5 094	4 202
Summa		646 016	563 971
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-457 493	-395 023
Kostnader för lokaler	6	-38 751	-36 640
Övriga driftkostnader	7	-141 357	-117 039
Finansiella kostnader	8	-2 260	-2 358
Avskrivningar och nedskrivningar		-14 038	-12 409
Summa		-653 898	-563 469
VERKSAMHETSUTFALL		-7 882	503
Uppbördsverksamhet	9		
Intäkter av avgifter som inte disponeras av PTS		612 629	536 811
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamheten		-624 899	-516 213
Saldo		-12 270	20 597
Transfereringar	10		
Medel från statens budget för finansiering av bidrag		390 699	1 572 571
Medel från myndigheter för finansiering av bidrag		58 674	7 572
Lämnade bidrag		-449 373	-1 580 142
Saldo		-	-
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	11	-20 152	21 100

Balansräkning (tkr)

Tillgångar	Not	2024-12-31	2023-12-31
Immateriella anläggningstillgångar	12		
Rättigheter och andra immateriella tillgångar		1 048	2 193
Summa immateriella anläggningstillgångar		1 048	2 193
Materiella anläggningstillgångar	12		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		6 795	6 937
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		34 106	35 072
Beredskapstillgångar		1 829	2 078
Summa materiella anläggningstillgångar		42 731	44 087
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	13	3 961	3 638
Fordringar hos andra myndigheter	14	13 036	19 079
Övriga kortfristiga fordringar	15	18 251	51 905
Summa fordringar		35 248	74 622
Periodavgränsningsposter	16		
Förutbetalda kostnader		25 925	27 104
Upplupna bidragsintäkter		1 070	717
Övriga upplupna intäkter		4 108	2 799
Summa periodavgränsningsposter		31 102	30 620
Avräkning med statsverket	17	5 927 434	6 132 030
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	18	98 147	80 513
Kassa, postgiro och bank		1	1
Summa kassa och bank		98 147	80 514
SUMMA TILLGÅNGAR		6 135 711	6 364 065

Kapital och skulder	Not	2024-12-31	2023-12-31
Myndighetskapital			
Statskapital	19	4 356	4 384
Balanserad kapitalförändring	20	38 495	17 289
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	11	-20 152	21 100
Summa myndighetskapital	21	22 698	42 774
Avsättningar	22		
Avsättningar för pensioner		996	1 451
Övriga avsättningar		6 471	6 162
Summa avsättningar		7 467	7 614
Skulder m.m.			
Lån i Riksgälden	23	40 133	42 496
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	24	29 532	14 626
Leverantörsskulder		53 877	72 198
Övriga kortfristiga skulder	25	8 074	6 067
Summa skulder m.m.		131 616	135 387
Periodavgränsningsposter	26		
Upplupna kostnader		36 759	31 766
Oförbrukade bidrag		2 317	2 633
Övriga förutbetalda intäkter		5 934 853	6 143 891
Summa periodavgränsningsposter		5 973 929	6 178 291
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		6 135 711	6 364 065

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag (tkr)

Anslag	Benämning	Not	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Utgiftsområde 22, Kommunikationer									
2:1	Post- och telestyrelsen (a)								
ap.1	Förvaltningskostnader för vissa myndighetsuppgifter		376	162 689	-	-	163 065	-161 793	1 272
2:2	Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning								
ap.1	Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning	27	24 053	121 278	-	-24 053	121 278	-114 663	6 615
2:3	Grundläggande betaltjänster								
ap.3	Grundl. betaltj. - del till Post- och telestyrelsen	28	7 526	23 037	-	-7 526	23 037	-19 309	3 728
2:4	Informationsteknik och telekommunikation								
ap.1	Informationsteknik - del till Post- och telestyrelsen		13	6 800	2 400	-13	9 200	-9 189	11
2:5	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation								
ap.1	Del till Post- och telestyrelsen		58	130 000	-	-58	130 000	-128 710	1 290
ap.2	Elektronisk komm - Tillgängliga elek-troniska kommunikationer - del till Post- och telestyrelsen	29	4 883	20 014	-	-4 883	20 014	-12 613	7 401
ap.3	Civilt försvar		675	119 000	-	-675	119 000	-118 434	566
ap.4	Stöd för bredbandsutbyggnad		1 008	44 492	-	-1 008	44 492	-43 611	881
ap.5	Stöd för bredbandsutbyggnad		-	-	51 908	-	51 908	-50 916	992
ap.6	Stöd för bredbandsutbyggnad RRF		2	51 908	-51 908	-2	-	-	-
Summa anslag			38 594	679 218	2 400	-38 218	681 994	-659 238	22 756

Redovisning mot inkomsttitlar (tkr)

Inkomst- titel	Benämning	Not	Beräknat belopp	Inkomster
9453 011	Totalförsvär		130 000	130 900
2811 241	Obeställbara brev			279
2811 241	Övriga inkomster			16 716
2811 011	Auktionsinkomster PTS	30		209 038
2811 343	Återbetalt stöd för bredbandsutbyggnad			267 966
	Summa		130 000	624 899

Återrapportering av finansiella villkor (tkr)

Anslag	Benämning	Not	Villkor	Belopp i regle- ringsbrev	Utfall
Utgiftsområde 22 Kommunikationer					
2:2 ap. 1	Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning	27			
	Studier av it-användning		Högst	1 500	836
	Motverka digitalt utanförskap samt projektbidrag		Högst	10 000	5 098
	Särskilda utredningar		Högst	3 000	1 486
	Administration av insatser för att öka digital inkludering		Högst	5 000	4 992
2:4 ap. 1	Informationsteknik – del till Post- och telestyrelsen				
	Förberedande arbete tillämpning av förordning om inre marknad för digitala tjänster		Högst	9 200	9 189
	varav 200 tkr ska utbetalas till Kammarkollegiet		Ska	200	200
	varav 2 200 tkr ska utbetalas till Mediemyndigheten		Ska	2 200	2 200
2:5 ap. 1	Del till Post- och telestyrelsen				
	Kostnader för administration av anslagspostens åtgärder		Högst	6 200	5 952
2:5: ap. 2	Elektronisk kommunikation – tillgängliga elektroniska kommunikationer	29			
	Kostnader för bredbandskoordinatorer		Högst	12 000	12 000
	Åtgärder inom samhällsomfattande tjänster		Högst	8 000	613
2:5 ap. 4	Stöd för bredbandsutbyggnad				
	Åtgärder för effektiv och rättssäker hantering, samt uppföljning och tillsyn		Högst	35 000	34 091
2:5 ap. 5	Stöd för bredbandsutbyggnad				
	Åtgärder för effektiv och rättssäker hantering, samt uppföljning och tillsyn		Högst	35 000	34 016

Redovisning av beställningsbemyndigande (tkr)

Anslag	Beslutat bemyndigande	Not	Beslutat bemyndigande	Ekonomiska åtaganden vid årets början	Nya ekonomiska åtaganden	Utgifter mot anslag	Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	Ekonomiska åtaganden vid årets slut	Förväntad redovisning mot anslag 2025	Förväntad redovisning mot anslag 2026	Förväntad redovisning mot anslag 2027	Förväntad redovisning mot anslag 2028-X	Slutår
2:2	Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning												
	Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning	27	250 000	144 894	104 188	94 122	-2 750	152 210	90 148	54 516	7 547		2028
2:3	Grundläggande betaltjänster												
ap. 3	Grundl. betaltj. - del till Post- och telestyrelsen		40 000	22 855	33 866	17 846	-996	37 879	21 116	16 598	164		2028
2:5	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation												
ap. 1	Del till Post- och telestyrelsen		239 700	160 924	121 964	74 529	-15 189	193 171	93 142	59 796	13 733	26 499	2034
ap. 2	Elektronisk komm. - Tillgängliga elektroniska kommunikationer - del till Post- och telestyrelsen	29	700	520	164	306		378	178	100	100		2034
ap. 3	Civilt försvar		275 000	218 058	133 314	68 859	-9 293	273 221	102 524	72 175	25 192	73 330	2034
ap. 4	Stöd för bredbandsutbyggnad		138 500		138 430			138 430	29 156	50 962	36 425	21 888	2034
ap. 5	Stöd för bredbandsutbyggnad		648 100		648 079			648 079	136 438	238 766	170 547	102 328	2029
ap. 6													2034
	Summa		1 592 000	547 251	1 180 005	255 661	-28 228	1 443 368	472 702	492 913	253 708	224 045	

Fördelningen mellan åren av belopp för infriade förpliktelser anger en riktning, utgifterna kan därmed fördela sig på annat sätt än vad som anges ovan.

Finansieringsanalys (tkr)

	Not	2024	2023
DRIFT			
Kostnader	31	-640 007	-550 674
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		268 539	205 431
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	32	371 587	346 431
Intäkter av bidrag		768	7 908
Övriga intäkter		5 094	4 202
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		645 988	563 971
Minskning av kortfristiga fordringar	33	5 327	10 919
Ökning av kortfristiga skulder	33	18 004	-12 761
Kassaflöde från drift		29 312	11 456
INVESTERINGAR			
Investeringar i materiella tillgångar		-11 506	-10 611
Investeringar i immateriella tillgångar		-31	-
Summa investeringsutgifter		-11 537	-10 611
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret	33	12 246	7 574
- amorteringar	33	-14 609	-11 729
Ökning av statskapital med medel som erhållits från statens budget		77	3 400
Försäljning av anläggningstillgångar		28	-
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		-2 258	-755
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	33	-2 980	2 358
Kassaflöde till investeringar		-16 775	-9 008
UPPBÖRDSVERKSAMHET			
Intäkter av avgifter m m som inte disponeras		612 629	536 811
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	33	-175 474	1 872 677
Inbetalningar i uppbördsverksamhet		437 155	2 409 487
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-624 899	-516 213
Kassaflöde till uppbördsverksamhet		-187 744	1 893 274

	Not	2024	2023
TRANSFERERINGSVERKSAMHET			
Lämnade bidrag		-449 373	-1 580 142
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	33	-11 755	5 796
Utbetalningar i transfereringsverksamhet		-461 128	-1 574 347
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		390 699	1 572 571
Medel som erhållits från andra myndigheter för finansiering av bidrag		58 674	7 572
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet		449 373	1 580 142
Kassaflöde till transfereringsverksamhet		-11 755	5 796
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		-186 962	1 901 518
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			
Likvida medel vid årets början		6 212 544	4 311 026
Ökning av kassa och bank		-	-
Ökning av tillgodohavande hos Riksgäldskontoret		17 634	-2 460
Minskning av fordran på statsverket		-204 596	1 903 978
Summa förändring av likvida medel		-186 962	1 901 518
Likvida medel vid årets slut		6 025 582	6 212 544

Väsentliga uppgifter (tkr)

	2024	2023	2022	2021	2020
Låneram i Riksgäldskontoret					
Beviljad i regleringsbrev	60 000	60 000	60 000	65 000	33 000
Utnyttjad	40 133	42 496	46 651	48 993	28 560
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret					
Beviljad i regleringsbrev	37 000	37 000	37 000	37 000	37 000
Utnyttjad	-	-	-	-	-
Räntekonto					
Ränteintäkter	4 696	3 852	718	-	-
Räntekostnader	-	44	-	-	2
Avgiftsintäkter som disponeras av PTS					
Budget i regleringsbrev	354 183	330 775	309 900	298 475	287 075
Utfall	352 341	336 866	316 246	304 809	284 815
Avgiftsintäkter som inte disponeras av PTS, inkomsttitel 9453					
Budget i regleringsbrev	130 000	125 000	110 000	100 000	100 000
Utfall	130 900	124 573	110 021	101 833	97 288
Avgiftsintäkter inkomsttitel utan budget regleringsbrev					
Utfall, inkomsttitel 2811 11 Auktionsinkomster från PTS	209 038	209 038	210 369	202 618	115 885
Utfall, inkomsttitel 2811 141 Obeställbara brev	279	302	500	375	535
Utfall, inkomsttitel 2811 141 Ränteintäkter	16 716	2 312	269	62	675
Utfall, inkomsttitel 2811 141 Återbetalning bidrag	-	139	-	-	-
Utfall, inkomsttitel 2811 343 Återbetalt bredbandsstöd	267 966	179 849	68 179	-	-
Anslag 22, 2:1 ap. 1 Förvaltningskostnader för vissa myndighetsuppgifter					
Anslagskredit beviljad i regleringsbrev	4 580	3 595	2 630	2 241	1 901
Anslagskredit som utnyttjats	-	-	-	-	-
Anslagssparande	1 272	376	5 575	1 615	2 135
Anslag 22, 2:2 ap. 1 Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning					

	2024	2023	2022	2021	2020
Anslagskredit beviljad i regleringsbrev	-	-	4 088	4 088	4 088
Anslagskredit som utnyttjats	-	-	-	-	-
Anslagssparande	6 615	24 053	25 514	10 305	2 503
Beställningsbemyndigande tilldelat i regleringsbrev	250 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Beställningsbemyndigande utfall	152 210	144 894	163 329	238 149	116 225
Anslag 22, 2:3 ap. 3 Grundläggande betaltjänster					
Anslagskredit beviljad i regleringsbrev	-	-	781	781	781
Anslagskredit som utnyttjats	-	-	-	-	-
Anslagssparande	3 728	7 526	7 048	5 244	2 916
Beställningsbemyndigande tilldelat i regleringsbrev	40 000	45 000	45 000	45 000	45 000
Beställningsbemyndigande utfall	37 879	22 855	32 182	26 297	21 239
Anslag 22, 2:4 ap. 1 Informationsteknik					
Anslagssparande	11	13	3 005	22	2 571
Anslag 22, 2:5 ap. 1 Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation					
Anslagskredit beviljad i regleringsbrev	-	-	13 000	3 000	3 000
Anslagskredit som utnyttjats	-	-	10 284	754	-
Anslagssparande	1 290	58	-	-	98
Beställningsbemyndigande som tilldelat i regleringsbrev	239 700	252 000	252 000	240 000	240 000
Beställningsbemyndigande utfall	193 171	160 924	96 507	122 695	182 172
Anslag 22, 2:5 ap. 2 Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation – del till PTS					
Anslagskredit beviljad i regleringsbrev	-	-	1 770	2 130	5 880
Anslagskredit som utnyttjats	-	-	-	-	-
Anslagssparande	7 401	4 883	6 558	38 318	7 189
Beställningsbemyndigande som tilldelat i regleringsbrev	700	4 000	13 000	30 000	505 000
Beställningsbemyndigande utfall	378	520	366	179	334
Anslag 22, 2:5 ap. 3 Civilt försvar					
Anslagskredit beviljad i regleringsbrev	-	-	3 060	2 220	-
Anslagskredit som utnyttjats	-	-	1 075	924	-
Anslagssparande	566	675	-	-	-

	2024	2023	2022	2021	2020
Beställningsbemyndigande tilldelat i regleringsbrev	275 000	275 000	275 000	275 000	-
Beställningsbemyndigande utfall	273 221	218 058	185 078	108 816	-
Anslag 22, 2:5 ap. 4 Stöd för bredbandsutbyggnad					
Anslagskredit beviljad i regleringsbrev	-	-	24 000	48 000	-
Anslagskredit som utnyttjats	-	-	-	-	-
Anslagssparande	881	1 008	5 099	5 506	-
Beställningsbemyndigande tilldelat i regleringsbrev	138 500	-	-	-	-
Beställningsbemyndigande utfall	138 430	-	-	-	-
Anslag 22, 2:5 ap. 5 Stöd för bredbandsutbyggnad					
Anslagskredit beviljad i regleringsbrev	-	-	-	-	-
Anslagskredit som utnyttjats	-	-	-	-	-
Anslagssparande	992	-	-	-	-
Beställningsbemyndigande tilldelat i regleringsbrev	648 100	-	-	-	-
Beställningsbemyndigande utfall	648 079	-	-	-	-
Anslag 22, 2:5:6 Stöd för bredbandsutbyggnad RRF					
Anslagskredit beviljad i regleringsbrev	-	-	15 000	-	-
Anslagskredit som utnyttjats	-	-	-	-	-
Anslagssparande	-	2	83	-	-
Personal					
Antal årsarbetskrafter	403	360	340	340	309
Varav kvinnor	218	196	183	182	164
Varav män	185	164	157	158	145
Medeltal anställda	449	406	392	372	343
Varav kvinnor	249	227	220	204	186
Varav män	200	179	172	169	157
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 583	1 524	1 492	1 410	1 443
Statskapital utan avkastningskrav					
Statskapital IB	4 384	1 052	1 000	85	85
Årets förändring konst från Statens konstråd	77	-	-	-85	-
Årets förändring anslagsfinansierade tillgångar	-105	3 332	52	1 000	

	2024	2023	2022	2021	2020
<i>Statskapital UB</i>	4 356	4 384	1 052	1 000	85
Balanserad kapitalförändring					
Balanserad kapitalförändring UB	38 495	17 289	24 017	26 279	43 207
Årets kapitalförändring					
Kapitalförändring övrigt	-12 780	20 476	-3 902	-1 148	846
Kapitalförändring avgiftsfinansierad verksamhet	-7 373	624	-2 894	-1 115	-17 773
Årets kapitalförändring	-20 152	21 100	-6 795	-2 263	-16 928

Tilläggsupplysningar

Kommentarer till noter

Belopp anges i tusentals kronor (tkr) om inte annat framgår. Belopp som anges i parentes gäller föregående år.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). PTS följer god redovisningssed enligt ESV:s föreskrifter till 2 kapitlet 7 § FÅB respektive allmänna råd till 6 § förordning (2000:606) om myndigheters bokföring.

Intäkter hänförliga till auktion av spektrumutrymmet

Intäkter hänförliga till auktion av spektrumutrymmet har periodiserats utifrån den tidsperiod som respektive spektrumutrymme nyttjas.

Brytdag

Löpande redovisning avseende räkenskapsåret har gjorts fram till och med brytdagen den 5 januari under förutsättning att inte brytdagen infaller en lördag, söndag eller helgdag. Då ska brytdagen vara den närmast föregående vardagen. I de fall faktura eller motsvarande inkommit efter brytdagen redovisas det som periodavgränsningspost.

Uppbörd

Intäkter avseende återkrävda bredbandsstöd inkomsttitel 2811 343 hanteras från och med 2023 med kassamässig avräkning.

Transfereringar

Kostnader avseende tjänster och upphandlingar där PTS inte erhåller någon motprestation redovisas under rubriken Transfereringar liksom motsvarande finansiering. Transfereringsavsnittet är hänförligt till PTS samtliga verksamhetsområden.

Värdering av anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar avser tillgångar med ett anskaffningsvärde på minst 25 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre. Avskrivning sker linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Anläggningstyp	Antal år
Datorprogram och licenser	3
Övriga immateriella tillgångar	3–5
Förbättringsutgifter på annans fastighet avseende master masterfundament	25
Förbättringsutgifter på annans fastighet, övrigt	5
Maskiner, instrument och inventarier	10
Maskiner, instrument och inventarier; möbler	5
Fordon och transportmedel	5
Datorer och kommunikationsutrustning	3–5
Beredskapsinventarier	10

Periodavgränsningsposter

Som periodavgränsningsposter bokförs poster överstigande 100 tkr.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har värderats till det belopp som beräknas inflyta. Fordringar äldre än sex månader tas upp som befarade kundförluster. Skulder i utländsk valuta har värderats till fastställd kurs på balansdagen.

Avsättningar för pensioner

Posten Avsättningar för pensioner avser avsättningar för kommande utbetalning av förtida pensioner. Avsättningen inkluderar löneskatt.

Lån hos Riksgälden för anläggningstillgångar

Från och med låneupptag 2020 inkluderas uppskattade anskaffningar och avskrivningar av anläggningstillgångar under december i låneupptaget. Avvikelse mellan bokfört värde och utestående lån beror på sent inkomna fakturor och andra bokslutstransaktioner.

Undantag från föreskrifter vid rapportering av ekonomisk information till statsredovisningen

Enligt beslut från ESV, med dnr 40-710/2009, rapporterar PTS periodiseringar av varor och tjänster som ska anslagsavräknas i transfereringsavsnittet mot S-koder för utgifter.

Ersättning med mera till styrelseledamöter och ledande befattningshavare (kr)

Skattepliktiga ersättningar och andra förmåner som betalats ut under räkenskapsåret.

Namn	Funktion	Förordnande (under året)	Ersättningar och andra förmåner
Dan Sjöblom	GD och ledamot	2024-01-01 -- 12-31	1 892 105
Inga Thoresson Hallgren	Ordförande	2024-01-01 -- 12-31	65 004
Markus Bylund	Ledamot	2024-01-01 -- 12-31	32 983
Björn Fägersten	Ledamot	2024-04-01 -- 12-31	24 372
Lena Nyberg	Ledamot	2024-04-01 -- 12-31	24 372
Tommy Svensson	Ledamot	2024-01-01 -- 12-31	32 983
Mikael Westberg	Ledamot	2024-04-01 -- 12-31	24 372
Mikael Forsgren	Ledamot	2024-01-01 -- 03-31	8 611
Pia Gruvö	Ledamot	2024-01-01 -- 03-31	8 611

Övriga uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag som ledamöter av PTS styrelse innehar:

Namn	Uppdrag
Dan Sjöblom	Arbetsgivarverkets styrelse, ledamot Kåpan pensioners styrelse, ordförande Digitalidag, ordförande
Inga Thoresson Hallgren	-
Markus Bylund	Lantmäteriets styrelse, ledamot
Björn Fägersten	Swedak, ledamot av insynsråd Politea AB, styrelseordförande och VD
Lena Nyberg	Riksgäldens styrelse, ledamot
Tommy Svensson	-
Mikael Westberg	-
Mikael Forsgren (tom mars 2024)	Digilaw Sverige AB, ledamot
Pia Gruvö (tom mars 2024)	-

Notförteckning

1. Intäkter av anslag (tkr)

	2024	2023
2:1 ap.1 Förvaltningskostnader för vissa myndighetsuppgifter	161 793	121 750
2:2 ap.1 Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning	11 765	4 746
2:4 ap.1 Informationsteknik – del till PTS	5 289	2 487
2:5 ap.1 Del till Post- och telestyrelsen	19 971	17 512
2:5 ap.2 Elektronisk kommunikation – Tillgängliga elektroniska kommunikationer – del till Post- och telestyrelsen	259	2 729
2:5 ap.3 Civilt försvar	1 354	1 288
2:5 ap.4 Stöd för bredbandsuppbyggnad	34 091	54 918
2:5 ap.5 Stöd för bredbandsuppbyggnad	34 016	-
Summa	268 539	205 431

2. Intäkter av avgifter och andra ersättningar (tkr)

	2024	2023
Offentligrättsliga avgifter	352 341	336 866
Intäkter av avgifter enligt 4 §, tjänsteexport	4 609	1 490
Intäkter av avgifter enligt 4 §, exklusive tjänsteexport	195	3 483
Intäkter av avgifter enligt 15 §	1	2
Fakturerade kostnader	14 117	4 500
Övriga ersättningar	325	90
Realisationsvinst	28	-
Summa	371 615	346 431

Intäkter av avgifter och andra ersättningar har ökat med 25 184 tkr. Ökningen beror främst på ökade offentligrättsliga avgifter vilket är i enlighet med budget. Även fakturerade kostnader avseende överenskommelse om finansiering av Ledningskollen har ökat. Tjänsteexport avser iPRIS, ett kapacitetsbyggandeprojekt i Afrika som finansieras med avgifter från Stockholms Universitet.

3. Intäkter av bidrag, förvaltning (tkr)

	2024	2023
Omställnings- och kompetensstöd samt lönebidrag	415	82
Kapacitetsbyggandeprojekt i Afrika	-	1 110
RiS (Rörlighet i Staten), kansli	-	1 354
Systematisk uppföljning av funktionshinderpolitiken	-	159
Medfinansiering EUREKA	5	471
RU betrodda tjänster (DIGG)	-	4 181
Krisberedskap, bidrag från MSB	-	337
Bidrag från LKAB	347	214
Summa	768	7 908

Intäkter av bidrag är inomstatliga med undantag av bidrag från LKAB.

4. Finansiella intäkter (tkr)

	2024	2023
Ränteintäkter, räntekonto	4 696	3 852
Övriga ränteintäkter	15	9
Valutakursvinster	383	341
Summa	5 094	4 202

5. Kostnader för personal (tkr)

	2024	2023
Lönekostnader, exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier m.m. ¹⁾	-278 857	-240 438
Arbetsgivaravgifter pensionspremier med mera	-167 202	-142 339
Övriga kostnader för personal	-11 435	-12 247
Summa	-457 493	-395 023
¹⁾ Varav arvoden m.m. till ej anställd personal exkl. sociala avgifter	-221	-195

Personalkostnaderna har ökat med 16 procent under perioden motsvarande 62 470 tkr. Ökningen beror främst på fler anställda samt 4,9 procent i lönerevision (2024 omfattar två lönerevisioner, varav den andra gäller från oktober 2024).

6. Lokalkostnader (tkr)

	2024	2023
Lokalhyra	-36 942	-34 808
Övriga driftkostnader för lokaler	-1 809	-1 832
Summa	-38 751	-36 640

Lokalkostnader har ökat med 2 111 tkr, vilket främst beror på ökad lokalhyra på grund av indexuppräknings.

7. Övriga driftskostnader (tkr)

	2024	2023
Konsultkostnader/tjänster (exkl. datatjänster)	-44 904	-34 977
Medlemsavgifter	-27 461	-24 780
Datatjänster	-54 473	-44 235
Tele, post och kommunikation	-4 149	-4 449
Resor och transporter	-4 521	-5 520
Inköp av varor och korttidsinventarier	-2 279	-1 772
Övriga driftkostnader, inkl. befarade kundförluster	-3 570	-1 306
Summa	-141 357	-117 039

Övriga driftskostnader har ökat med 24 318 tkr vilket främst kan hänföras till ökade kostnader för datatjänster och konsulttjänster. Ökningen kan bland annat hänföras till fortsatt utveckling eFTR (frekvens och tillståndregister) och Sugar (ärendehanteringssystem bredbandsstöd), samt ökade kostnader inom krisberedskap.

8. Finansiella kostnader (tkr)

	2024	2023
Räntekostnad räntekonto i Riksgäldskontoret	-	-44
Räntekostnad lån i Riksgäldskontoret	-1 577	-1 570
Räntekostnader skattekonto	-380	-187
Övriga räntekostnader	-25	-29
Valutakursförluster	-149	-362
Övriga finansiella kostnader	-130	-166
Summa	-2 260	-2 358

9. Uppbördsverksamhet (tkr)

	2024	2023
Inkomsttitel 9453, totalförsvär		
Offentligrättsliga avgifter	130 900	124 573
<i>Summa intäkter som redovisats mot inkomsttitel</i>	<i>130 900</i>	<i>124 573</i>
Befarade förluster i uppbördsverksamheten	1 159	939
<i>Summa intäkter som inte redovisats mot inkomsttitel</i>	<i>1 159</i>	<i>939</i>
Summa totalförsvär	132 059	125 512
Inkomsttitel 2811, övriga inkomster		
Övriga intäkter, kontanta medel obeställbara brev	279	302
Övriga intäkter, räntor	16 716	2 312
Övriga intäkter, auktionsinkomster	209 038	209 038
Återbetalning av bidrag som redovisats mot inkomsttitel	267 966	179 988
<i>Summa intäkter som redovisats mot inkomsttitel</i>	<i>493 999</i>	<i>391 640</i>
Återbetalning av bidrag, periodisering utestående återkrav	-13 429	19 659
<i>Summa intäkter som inte redovisats mot inkomsttitel</i>	<i>-13 429</i>	<i>19 659</i>
Summa intäkter som inte disponeras, övriga inkomster	480 570	411 299
SUMMA	612 629	536 811

Intäkter hänförliga till auktion av spektrumutrymme som genomfördes 2018, 2021 samt 2023 har periodiserats utifrån den tidsperiod som respektive spektrumutrymme nyttjas. Återbetalning av bidrag, inom posten övriga inkomster, avser i huvudsak återbetalt bredbandsstöd. Saldot i uppbördsverksamheten på 12 270 tkr utgörs av förändring av befarade kundförluster och förändring av ännu ej reglerade återkrav avseende lämnade bidrag.

10. Transfereringar (tkr)

	2024	2023
Utgiftsområde 22 – Kommunikationer		
2:2.1 Ersättning, särskilda tjänster funktionsnedsättning	-102 897	-102 479
2:2.3 Grundläggande betaltjänster	-19 309	-15 511
2:4.1 Informationsteknik	-3 900	-
2:5.1 Åtgärder för att skydda elektronisk kommunikation	-108 739	-107 146
2:5.2 Tillgängliga elektroniska kommunikationer	-12 353	-12 402
2:5.3 Civilt försvar	-117 080	-113 961
2:5.4 Stöd för bredbandsutbyggnad	-9 520	-544 074
2:5.5 Stöd för bredbandsutbyggnad	-16 900	-
2:5.6 Stöd för bredbandsutbyggnad RRF	-	-676 998
Bidragsfinansierade transfereringar	-58 674	-7 572
Summa	-449 373	-1 580 142

Lämnade bidrag har minskat med 1 130 770 tkr jämfört med tidigare år, vilket främst förklaras av att lämnade bidrag avseende stöd för bredbandsutbyggnad minskat till följd av minskade disponibla medel.

11. Årets kapitalförändring (tkr)

	2024-12-31	2023-12-31
Avgiftsfinansierad verksamhet	-7 373	624
Tjänsteexport	-64	-16
Periodiseringar i uppbördsavsnittet	-12 270	20 597
Avskrivningar som ska föras mot statskapital	-445	-105
Summa	-20 152	21 100

12. Anläggningstillgångar (tkr)

	2024-12-31	2023-12-31
Rättigheter och andra immateriella tillgångar		
Anskaffningsvärde ingående balans	12 961	12 979
Årets anskaffning	31	-
Årets försäljning/utrangering	-12	-18
Anskaffningsvärde utgående balans	12 980	12 961
Ackumulerade avskrivningar ingående balans	-10 768	-9 616
Årets avskrivning	-1 175	-1 169
Årets försäljning/utrangering	12	18
Ackumulerade avskrivningar utgående balans	-11 932	-10 768
Bokfört värde	1 048	2 193
Summa immateriella anläggningstillgångar	1 048	2 193
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Anskaffningsvärde ingående balans	8 280	7 856
Årets anskaffning	727	543
Årets utrangering/försäljning	-	-118
Anskaffningsvärde utgående balans	9 007	8 280
Ackumulerade avskrivningar ingående balans	-1 344	-556
Årets avskrivning	-869	-906
Årets utrangering/försäljning	-	118
Ackumulerade avskrivningar utgående balans	-2 212	-1 344
Bokfört värde	6 795	6 937
Maskiner, inventarier, installationer med mera		
Anskaffningsvärde ingående balans	84 004	74 625
Årets anskaffning	10 779	10 069
Årets utrangering/försäljning	-1 675	-690
Anskaffningsvärde utgående balans	93 109	84 004
Ackumulerade avskrivningar ingående balans	-48 932	-39 538
Årets avskrivning	-11 745	-10 085
Årets utrangering/försäljning	1 675	690
Ackumulerade avskrivningar utgående balans	-59 002	-48 932
Bokfört värde	34 106	35 072
Beredskapstillgångar		
Anskaffningsvärde, ingående balans	2 470	2 470
Årets anskaffning	-	-
Anskaffningsvärde utgående balans	2 470	2 470

	2024-12-31	2023-12-31
Ackumulerade avskrivningar ingående balans	-392	-144
Årets avskrivning	-249	-249
Ackumulerade avskrivningar utgående balans	-641	-392
Bokfört värde	1 829	2 078
Summa materiella anläggningstillgångar	42 731	44 087
Bokfört värde exklusive tillgångar som finansieras med bidrag/statskapital	37 866	39 030

Beredskapstillgångar avser uppbyggnad av ledningsplats, varav tillgång med bokfört värde om 773 tkr finansieras med erhållna medel från MSB som är undantagna från kravet på lånefinansiering enligt 2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210). Undantaget gäller även maskiner och inventarier som finansieras med erhållna medel från MSB med ett bokfört värde om 3 060 tkr.

Förbättringsutgifter och maskiner och inventarier med bokfört värde om 954 tkr har finansierats med bidragsmedel från icke-statlig givare med stöd av 2 kap.3 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210).

Konst om 77 tkr har finansierats med statskapital.

13. Kundfordringar (tkr)

Utestående obetalda kundfordringar uppgår till 7 642 tkr (8 564 tkr) varav osäkra kundfordringar uppgår till 3 681 tkr (4 926 tkr).

14. Fordringar hos andra myndigheter (tkr)

	2024-12-31	2023-12-31
Kundfordringar andra myndigheter	18	2 228
Fordran ingående moms	13 011	16 700
Övriga inomstatliga fordringar	8	150
Utgående balans	13 036	19 079

15. Övriga kortfristiga fordringar (tkr)

	2024-12-31	2023-12-31
Fordringar anställda	103	276
Rikskuponger	992	908
Uppbördsfordringar, återkrav bidragsstöd	6 781	20 276
Uppbördsfordringar, totalförsvär	10 375	30 444
Utgående balans	18 251	51 905

Obetalda uppbördsfordringar uppgår på balansdagen till 19 419 tkr (54 142 tkr), varav 2 264 tkr (3 422 tkr) är osäkra.

Minskningen beror främst på en större obetald faktura avseende avgift för totalförsvär 2023 samt minskade obetalda återkrav avseende lämnat bidragsstöd.

16. Periodavgränsningsposter (tkr)

	2024-12-31	2023-12-31
Förutbetalda internationella medlemsavgifter	9 155	11 046
Förutbetalda hyreskostnader	9 047	8 803
Övriga förutbetalda kostnader	7 722	7 255
Summa förutbetalda kostnader	25 925	27 104
Upplupna bidragsintäkter, inomstatliga	603	598
Upplupna bidragsintäkter, utomstatliga	467	119
Summa upplupna bidragsintäkter	1 070	717
Upplupna avgiftsintäkter	4 108	2 799
Summa övriga upplupna intäkter	4 108	2 799
Utgående balans	31 102	30 620

17. Avräkning mot statsverket (tkr)

	2024-12-31	2023-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	6 109 408	4 216 133
Redovisat mot inkomstitel	-624 899	-516 213
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	437 155	2 409 487
Fordringar avseende uppbörd	5 921 663	6 109 408
Anslag icke räntebärande flöde		
Ingående balans	23 540	17 391
Redovisat mot anslag	497 445	1 656 251
Medel hänförliga till transfereringar med mera som betalats från icke räntebärande flöde	-508 633	-1 650 103
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	12 351	23 540
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-376	-5 575
Redovisat mot anslag	161 793	121 767
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-162 689	-119 362
Återbetalning av anslagsmedel	-	2 795
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-1 272	-376
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	-	17
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-	-17
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	-	-
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	-541	87
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	474 565	2 440 124
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-550 810	-1 681 368
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	71 478	-759 385
Övriga skulder på statens centralkonto i Riksbanken	-5 309	-541
Utgående balans	5 927 434	6 132 030

Avräkning med statsverket har minskat med 204 596 tkr jämfört med föregående år. Minskningen är till största delen hänförlig till minskning av förutbetalda auktionsintäkter som periodiseras utifrån den tidsperiod som respektive spektrumutrymme nyttjas.

Av posten övriga skulder på statens centralkonto i Riksbanken ingår ett belopp om 5 488 tkr som ännu ej reglerats från räntekontot.

18. Behållning av räntekonto i Riksgäldskontoret (tkr)

	2024-12-31	2023-12-31
Anslagskredit/sparande	1 272	376
Resultat avgiftsfinansierad verksamhet	14 901	22 274
Resultat tjänsteexport	-80	-16
Bidragsmedel	1 068	-1 463
- Fordringar	-80 692	-86 703
- Skulder	161 677	146 045
Utgående balans	98 147	80 513
<i>Beviljad räntekontokredit</i>	<i>37 000</i>	<i>37 000</i>

Beviljad räntekontokredit 2024 framgår av regleringsbrevet. Krediten har inte utnyttjats under året.

19. Statskapital (tkr)

Statskapital per 31 december 2024 utgörs av bidragsfinansierade anläggningstillgångar samt konst överförd från Statens konstråd.

20. Balanserad kapitalförändring (tkr)

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående balans	17 289	24 017
Föregående års kapitalförändring	21 205	-6 727
Utgående balans	38 495	17 289

Den balanserade kapitalförändringen utgörs av ackumulerat resultat tom räkenskapsåret 2023 i den avgiftsfinansierade verksamheten, 22 274 tkr, samt resultat tjänsteexport - 16 tkr och periodiseringseffekter avseende uppbörd, 16 236 tkr.

21. Myndighetskapital (tkr)

	Stats- kapital	Balanserad kapital- förändring avgifts- belagd verksamhet	Balanserad kapital- förändring tjänste- export	Balanserad kapital- förändring uppbörd	Kapital- föränd- ring enligt resultat- räkningen	Summa
Utgående balans 2023	4 384	21 650	-	-4 361	21 100	42 774
Ingående balans 2024	4 384	21 650	-	-4 361	21 100	42 774
Föregående års kapitalförändring	-105	624	-16	20 597	-21 100	-
Årets anskaffning tillgångar	77	-	-	-	-	77
Årets kapitalförändring	-	-	-	-	-20 152	-20 152
Summa årets förändring	-28	624	-16	20 597	-41 252	-20 075
Utgående balans 2024	4 356	22 274	-16	16 236	-20 152	22 698

22. Avsättningar (tkr)

Avsättningar för pensioner	2024-12-31	2023-12-31
Ingående avsättning	1 451	1 234
Årets pensionskostnad	177	837
Årets pensionsutbetalningar	-632	-619
Utgående balans	996	1 451

Under 2024 har två nya beslut om delpension fattats.

Övriga avsättningar	2024-12-31	2023-12-31
Ingående avsättning avseende lokalt omställningsarbete	6 162	5 993
Årets avsättning lokalt omställningsarbete	665	716
Årets nyttjande av avsatta medel	-356	-547
<i>Utgående avsättning lokalt omställningsarbete</i>	<i>6 471</i>	<i>6 162</i>
Summa övriga avsättningar	6 471	6 162

Under 2025 beräknas inget nyttjande av avsättningar för lokalt omställningsarbete.

23. Lån i Riksgäldskontoret (tkr)

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående balans	42 496	46 651
Nyupptagna lån	12 246	7 574
Årets amortering	-14 609	-11 729
Utgående balans	40 133	42 496
<i>Låneram</i>	<i>60 000</i>	<i>60 000</i>

Låneram framgår av regleringsbrevet.

Utestående lån avviker mot bokfört värde på anläggningstillgångar, exklusive bidragsfinansierade anläggningstillgångar, med 1 219 tkr.

24. Kortfristiga skulder till andra myndigheter (tkr)

	2024-12-31	2023-12-31
Leverantörsskulder, inomstatliga	6 294	6 596
Arbetsgivaravgifter	8 077	6 493
Skatteskuld	13 987	-
Utgående moms	1 175	1 537
SUMMA	29 532	14 626

Kortfristiga skulder till andra myndigheter har ökat med 14 906 tkr. Ökningen beror främst på att PTS vid utgången av 2024 har en skatteskuld motsvarande arbetsgivardeklaration för november 2024 inkl. ränta.

Orsaken till denna skatteskuld var en brist i en intern utbetalningsrutin för arbetsgivaravgifter, vilken har åtgärdats. Förstärkande rutiner har införts.

25. Övriga kortfristiga skulder (tkr)

Balansposten utgörs till övervägande del av kortfristig skuld för personalens källskatt.

26. Periodavgränsningsposter (tkr)

	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna kostnader		
Upplupen semesterlöneskuld	34 308	29 757
Övriga upplupna lönekostnader	963	772
Övriga upplupna kostnader	1 488	1 238
Summa upplupna kostnader	36 759	31 766
Oförbrukade bidrag		
Oförbrukade bidrag, inomstatliga	2 317	2 633
Summa oförbrukade bidrag	2 317	2 633
Förutbetalda intäkter		
Förutbetalda auktionsintäkter	5 934 853	6 143 891
Summa förutbetalda intäkter	5 934 853	6 143 891
Utgående balans	5 973 929	6 178 291

Totalt har upplupna kostnader ökat med 4 993 tkr vilket främst beror på ökat antal sparade semesterdagar 2024. Posten övriga upplupna kostnader inkluderar även 106 tkr (255 tkr) kopplat till samhällsåtaganden.

Förutbetalda auktionsintäkter har minskat jämfört med föregående år. Förutbetalda auktionsintäkter periodiseras utifrån den tidsperiod som respektive spektrumutrymme nyttjas.

	2024-12-31	2023-12-31
Oförbrukade inomstatliga bidrag förväntas tas i anspråk inom följande tidsintervall:		
inom tre månader	2 317	2 633
Summa oförbrukade bidrag	2 317	2 633

27. Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning (Uo 22 2:2 ap.1)

Finansiella villkor ger PTS möjlighet att använda medel för vissa specifika ändamål, men medel som inte används kan användas till andra ändamål som inte är förenade med takbelopp. PTS behöver prioritera begränsade personalresurser vilket medför att möjligheten att använda medel upp till vissa belopp inte utnyttjas fullt varje år.

Tilldelad bemyndiganderam är utnyttjad till 61 procent. Utnyttjandet påverkas av tidpunkt för avtalstecknande och två nya avtal relaterade till posttjänster tecknas först nästa år på grund av ändrad tidplan för upphandlingar. Det utrymme som finns inom bemyndigandet är dock väsentligt för att kunna ta höjd för icke planerbara händelser.

28. Grundläggande betaltjänster - del till Post- och telestyrelsen (Uo 22 2:3 ap. 3) (tkr)

Anslagsutfallet för 2024 blev 19 309 tkr, vilket motsvarar 84 procent av disponibla medel.

Det lägre anslagsutnyttjandet beror bland annat på att länsstyrelserna inte rekviderat alla medel som PTS fattat beslut om, exempelvis på grund av personalförändringar som påverkat deras insatser.

Länsstyrelserna har även under 2024 återbetalat rekvirerade medel som inte användes under 2023. Dessa ökar tillgängliga medel 2024 och innebär att ytterligare insatser behöver göras för att uppnå fullt anslagsutnyttjande under året.

29. Elektronisk kommunikation - tillgängliga elektroniska kommunikationer - del till Post- och telestyrelsen (Uo 22 2:5 ap. 2)

Anslagsutnyttjandet 2024 uppgår till 63 procent av disponibla medel vilket främst beror på lågt utfall för det finansiella villkoret avseende åtgärder inom samhällsomfattande tjänster som ger tillgång till telefoni och funktionell tillgång till internet.

Bemyndigandet har utnyttjats i låg omfattning vilket även här förklaras av det låga användandet av samhällsomfattande tjänster.

30. Inkomstittlar

2811 011 Auktionsinkomster PTS

Intäkter hänförliga till auktion av spektrumutrymme som genomfördes 2018 och 2021 samt 2023 periodiseras utifrån den tidsperiod som respektive spektrumutrymme nyttjas.

31. Driftkostnader (tkr)

	2024-12-31	2023-12-31
Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	-653 898	-563 469
<i>Avgår</i>		
Avskrivningar och nedskrivningar	-14 038	-12 409
Förändring av avsättningar för pensioner	455	-217
Förändring av avsättning för övriga avsättningar	-309	-169
Verksamhetens kostnader enligt finansieringsanalysen	-640 007	-550 674

32. Intäkter av avgifter och andra ersättningar (tkr)

	2024-12-31	2023-12-31
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkningen	371 615	346 431
<i>Avgår:</i>		
Realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar	28	-
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen	371 587	346 431

33. Förändring kortfristiga fordringar och skulder (tkr)

	2024-12-31	2023-12-31
Förändring kortfristiga fordringar och skulder enligt balansräkningen	-169 241	1 874 834
Förändring kortfristiga fordringar och skulder, drift enligt finansieringsanalysen	23 331	-1 842
Förändring kortfristiga fordringar och skulder, inkl. lån, investeringar enligt finansieringsanalysen	-5 343	-1 797
Förändring kortfristiga fordringar och skulder, uppbörd enligt finansieringsanalysen	-175 474	1 872 677
Förändring kortfristiga fordringar och skulder, transfereringar enligt finansieringsanalysen	-11 755	5 796
Summa förändring kortfristiga fordringar och skulder enligt finansieringsanalysen	-169 241	1 874 834

Underskrifter

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm 20 februari 2025

Inga Thoresson Hallgren

Ordförande

Dan Sjöblom

Generaldirektör

Markus Bylund

Björn Fägersten

Lena Nyberg

Tommy Svensson

Mikael Westberg

Redovisade regeringsuppdrag 2024 (bilaga 1)

Avser regeringsuppdrag som har redovisats till Regeringskansliet separat under året. Hänvisning till regeringsbeslut anges inom parentes.

Januari

- PTS bidrag till genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen 2022 och 2023 (SB2021/01583) - promemoria
- Redovisning av uppdraget att främja användningen av betrodda tjänster i kommuner och regioner (I2022/01336) - promemoria

Februari

- Rapport enligt Förordning om myndigheters klimatanpassningsarbete 2023, Redovisning enligt Förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete – rapport 2024-01-22
- Rapport: Redovisning av miljöledningsarbetet 2023, Redovisning enligt Förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter – rapport 2024-02-19
- Bredbandsstöd 2023, PTS-ER-2024:10 (Regleringsbrev 2023 p. 3.1) – rapport 2024-02-21
- Genomförande av Sveriges återhämtningsplan, bredbandsutbyggnad (mål 45 och 46), (Fi2023/00584) – förvaltningsförklaring 2024-02-22
- PTS redovisning av myndighetens totalförsvarsarbete 2023, PTS-ER-2024:5 (Förordning 2022:524 om statliga myndigheters beredskap, Förordning 2007:951 med instruktion för Post- och telestyrelsen, Regleringsbrev 2023 samt Ju2020/04658) – rapport 2024-02-22

Mars

- Insatser för att öka andelen individer som är digitalt inkluderade. Delredovisning av regeringsuppdrag (Fi2024/00172) 1 mars 2024 – promemoria 2024-03-01
- Uppdrag om åtgärdsförslag inom det civila försvaret inför nästa försvarspolitiska inriktningsproposition (Fö2023/01998) – rapport 2024-03-07
- De regionala bredbandskoordinatorernas verksamhet 2023 En redovisning, PTS-ER-2024:11 (I2020/02956) – rapport 2024-03-20
- Länsstyrelsernas bredbandsfrämjande 2023, PTS-ER-2024:8 (Regleringsbrev 2023 p. 3.3) – rapport 2024-03-20
- Digital inkludering – en modell för uppföljning och insatser. Återrapportering av regeringsuppdrag inom funktionshinderspolitiken 2023, PTS-ER-2024:7 (Strategi

för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken under 2021–2031 (S2021/06595), Proposition 2016/17:188, bet. 2017/18: SoU5, rskr. 2017/18:86.

Nationellt mål och inriktning av funktionshinderspolitiken) – rapport 2024-03-27

- Rapportering kopplat till Förordning (2018:1300) om statligt stöd för driftsäkra och robusta elektroniska kommunikationer – rapport 2024-03-27
- Beslut fattade med stöd av LEK år 2023. Rapport enligt 11 kap. 4 § FEK, PTS-ER-2024:12 Förordning (2018:20) om stöd för åtgärder som ger tillgång till telefoni och funktionell tillgång till internet) – rapport 2024-02-21

Maj

- Delredovisning – Att motverka tillvägagångssätt där elektroniska kommunikationstjänster används för att genomföra bedrägerier (Fi2023/03206) – promemoria 2024-05-29

Juni

- Uppföljning av regeringens bredbandsstrategi 2024, PTS-ER-2024:19 (Förordning (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen, 4§ p.2) – rapport 2024-06-20

Juli

- Prognos för beställningsbemyndiganden och Myndighetsprognos för anslagen 2024 (2025-0227) (Regleringsbrev 2024) – promemoria 2024-06-27

September

- Redovisning av PTS arbete med tillsyn inom säkerhetsskyddsområdet, PTS-ER-2024:26 (Ju2024/0036) – rapport 2024-09-26
- Risk- och sårbarhetsbedömning (RSB) 2024 (Ju2022/02143) – rapport 2024-09-26
- Post- och telestyrelsens RRF Redovisning 30 sep 2024 (Fi2024/01195) – rapportering 2024-09-30

Oktober

- Prisrapport 2024 Prisutveckling av bredband och mobiltelefoni under perioden 2018-2023 PTS-ER-2024:25 (Förordning (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen, 4§) - rapport 2024-10-03
- Förvaltningsförklaring (kompletterande): Genomförande av Sveriges återhämtningsplan, bredbandsutbyggnad (Mål 45 och 46) – förvaltningsförklaring 2024-10-17
- Bedömning av förmågan inom det civila försvaret (Ju2020/04658, FÖ2023/00750) – rapportering 2024-09-18

November

- Rapport: Redovisning av uppdrag om Arachne, (Fi2024/01195)
– redovisning 2024-11-27

December

- Att motverka tillvägagångssätt där elektroniska kommunikationstjänster används för att genomföra bedrägerier, PTS-ER-2024:31 (Fi2023/03206) – rapport 2024-12-17
- Insatser för ökad digital inkludering och användning av digitala tjänster.
Slutredovisning av regeringsuppdrag, PTS-ER-2024:32 (Fi2024:00172) – rapport 2024-12-20

Förkortningar (bilaga 2)

AI	Artificiell intelligens
ASTER	Alliance for sustainable e-commerce
BEREC	Organisationen för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation, eng. Body of European regulators for electronic communications
CCPG	Natos planeringsgrupp för civila kommunikationer, eng. Civil Communications Planning Group
CEF 2 Digital	EU-fonden för ett sammanlänkat Europa
CEN	Europeiska standardiseringskommittén
CEPT	Europeiska konferensen för post- och telekommunikationsförvaltningar, eng European Conference of Postal and Telecommunications Administrations
CER-direktivet	Network and Information Systems Directive 2 (EU 2022/2555)
CERP	The European Committee for Postal Regulation
CSF	Centralt samordningsforum
Digg	Myndigheten för digital förvaltning
Digin	Vägledning och inspiration om digital förvaltning (pts.se)
DGA	Dataförvaltningsförordningen, eng. Data Governance Act
Dnr	Diarienummer
DSA	EU:s förordning om digitala tjänster, Digital Services Act
EDIB	Europeiska datainnovationsstyrelsen, eng European Data Innovation Board
eIDAS	Lag (2016:561) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk identifiering
eNPS	Employee Net Promoter Score
EPG	Energy Planning Group
ERGP	European Regulators Group for Postal Services
ERUF	Europeiska regionala utvecklingsfonden
ETSI	European Telecommunications Standardisation Institute
EU	Europeiska unionen
FMV	Försvarets materielverk
FN	Förenta nationerna
FOI	Totalförsvarets forskningsinstitut

FRA	Försvarets radioanstalt
GDPR	Dataskyddsförordningen
ICANN	Internet Corporation for Assigned Names and Numbers
IGF	Internet governance forum
IMY	Integritetsskyddsmyndigheten
iPRIS	ICT Policy & Regulation – Institutional Strengthening
ITS	Svenska informations- och telekommunikationsstandardiseringen
ITU	Internationella Teleunionen
KPI	Key Performance Indicator
LEK	Lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation
LKAB	Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag
MFD	Myndigheten för delaktighet
MISP	Malware Information Sharing Platform
MSB	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
MTM	Myndigheten för tillgängliga medel
MWC	Mobile World Congress
Nato	North Atlantic Treaty Organisation
NCSC	Nationellt cybersäkerhetscenter
NIS-lagen	Lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster
NIS2	Network and Information Systems Directive 2 (EU 2022/2555)
NTSG	Nationella telesamverkansgruppen
PSCC	Personnel Security Clearance Confirmation
PTS	Post- och telestyrelsen
RiR	Riksrevisionen
RSB	Risk- och sårbarhetsbedömning
RSPG	Radio Spectrum Policy Group
RTT	Realtidstext
SCB	Statistiska centralbyrån
SGEI-förordningen	Förordning (2018:1300) om statligt stöd för driftsäkra och robusta elektroniska kommunikationer
SIC	Safer Internet Center
SIS	Svenska institutet för standarder
SKR	Sveriges kommuner och regioner
SMOFI	Svenskarna med funktionsnedsättning och internet
SMP	Betydande marknadsinflytande eng. Significant Market Power
SPIDER	Swedish Program for Information and Communication Technology in Developing Regions

SPSM	Specialpedagogiska skolmyndigheten
SR	Synskadades riksförbund
Telö	Krisövning för telekomsektorn (genomförs vartannat år)
TiB	Tjänsteman i beredskap
UD2024	International Conference on Universal Design
UPU	Universal Postal Union, Världspostföreningen
VLOP	Mycket stora onlineplattformar, eng. Very Large Online Platform
WRC-23	World Radio Conference 2023
WTSA	World Telecommunication Standardization Assembly
ÖTF	Övning för totalförsvaret